

Handläggare
Suzanne Hartenberger
Telefon: 08-508 06 125

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens verksamhetsberättelse med bokslut för 2021, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär budgetjustering med 0,3 miljoner kronor avseende försening i parkinvesteringen Basketplan i Björklunds hage.
3. Nämnden begär budgetjustering med 1,0 miljoner kronor avseende försening i parkinvesteringen Lekplats i Murlindan.
4. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör

Peter Dacke
Avdelningschef administration

Sammanfattning

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Av kommunfullmäktiges tolv mål för verksamhetsområdet uppfylls tio mål helt och två mål uppfylls delvis. Förvaltningen beräknar en budget i balans.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 2022-02-17 i pensionärsrådet 2022-02-14 och i rådet för funktionshinderfrågor 2022-02-15

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Bromma stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	54
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	68
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	74
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	77
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	83
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	90
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	92
Uppföljning av ekonomi	102
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	102

Resultatenheter	111
Investeringar	112
Ombudgeteringar	113
Analys av balansräkning	113
Särskilda redovisningar	114
Agenda 2030	114
Konsekvenser av covid-19-pandemin	117
Bedömning av nämndens interna kontroll	122
Systematiskt kvalitetsarbete	125

Bilagor

Bilaga 01 - SDN06 VB 2021

Bilaga 02 - UH018

Bilaga 03 - Uppföljning av intern kontroll Bromma stadsdelsnämnd 2021

Bilaga 04 - Underlag till förskolerapport Bromma stadsdelsnämnd 2021

Bilaga 05 - GDPR Årsrapport 2021 Bromma

Bilaga 06 - Uppföljning av öppen fritidsverksamhet 2021

Bilaga 07 - Uppföljning trygghetsinvestering fotbollsplan Gamla Bromstensväg

Bilaga 08 - Uppföljning trygghetsinvestering Alviks strandpark

Bilaga 09 - Uppföljning trygghetsinvestering GC-väg Ryggåsgatan-Alviksvägen

Bilaga 10 - Uppföljning trygghetsinvestering lekparken Blacken

Bilaga 11 - Uppföljning trygghetsinvestering parkväg mellan Traneberg och Alvik

Bilaga 12 - Uppföljning trygghetsinvestering utegym Judarn

Bilaga 13 - Uppföljning trygghetsinvestering utegym Linabergsv Annedal

Bilaga 14 - Uppföljning trygghetsinvestering Ålstensbacken

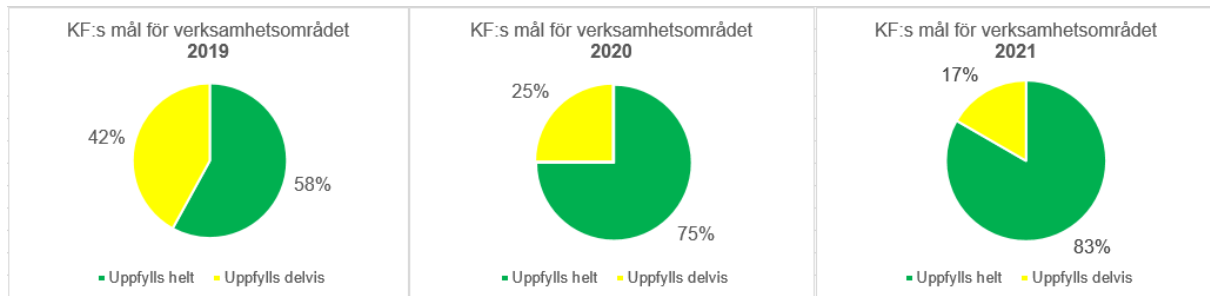
Bilaga 15 - Slutrapport Klimatinvestering återplantering av träd

Bilaga 16 - Uppföljning Klimatinvestering VB solcellsdrivna sopkomprimatorer

Bilaga 17 – Nyckeltal 2021 Bromma stadsdelsnämnd

Sammanfattande analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. För kommunfullmäktiges tolv verksamhetsområdesmål är bedömningen att tio mål har uppfyllts och två mål har delvis uppfyllts.

Måluppfyllelsen har successivt ökat i jämförelse med tidigare år.

Nämnden redovisar ett överskott med 29,0 miljoner kronor för verksamhetsår 2021 efter fonddispositioner. Den osäkra pandemisituationen har bidragit med försiktig prognostisering under året. I kombination med att pandemin blev mildare under hösten har detta lett till positiva resultat. En ytterligare bidragande faktor till resultatet är sent utbetalda generalschabloner för att stötta arbetet med nyanlända.

I huvudsak har planerade investeringsprojekten kunnat genomföras. Endast två projekt kommer utöver plan behöva fortsätta in på år 2022. Det är projekten för lekplats vid Murlindan och Basketplan i Björklunds Hage. Hela den tilldelade budgeten för maskiner och inventarier har inte behövt tas i anspråk.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts och ett mål har delvis uppfyllts.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att stödja människor till självständighet och egen försörjning vilket har resulterat i att antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat. Trygghetsarbetet och arbetet för ett välskött Bromma har resulterat i tryggare och nöjdare brommbor. Arbetet med att öka delaktigheten hos barn, ungdomar, vuxna och äldre pågår för att säkerställa att rätt insatser ges utifrån individuella behov. Förskolan har omsatt sitt kunnande till rådande situation genom att anpassa lärandesituationerna till de nya förutsättningarna.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts.

Förvaltningen arbetar för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Företagandet och företagsklimatet främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor.

Förvaltningen är en aktiv part i stadsutvecklingen och arbetar för ett hållbart stadsdelsområde. Verksamheterna arbetar för en hållbar miljö genom att på olika sätt minska sin klimatpåverkan. Förvaltningens transporter sker med minsta möjliga klimatutsläpp. Energibesparande åtgärder fortsätter genomföras och den biologiska mångfalden värnas genom en rad naturvårdande åtgärder.

En ekonomiskt hållbar och innovativ stad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att ett mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts och ett mål har delvis uppfyllts.

Nämnden redovisar ett överskott med 29,0 miljoner kronor för verksamhetsåret efter fonddispositioner.

För en effektiv verksamhet där resurserna används innovativt och effektivt krävs ett ledarskap som är präglad av kommunikation, tillit och mod. Under 2021 har alla chefer utbildats i förändringsledning. Kontinuerligt ses organisation, arbetsformer och lokalanvändandet över för en effektiv verksamhet.

För att säkerställa en god arbetsmiljö som främjar hälsa och förebygger sjukfrånvaro arbetar verksamheterna systematiskt med arbetsmiljöarbetet utifrån varje verksamhets särskilda behov. Ett övergripande fokus har fortsatt varit på att minimera konsekvenserna av pandemin för både medarbetare och brukare.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att fyra av fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås helt och ett bedöms uppnås delvis.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 1.1, *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort***, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Andelen försörjningsstödstagare har minskat sedan föregående år. Förvaltningen arbetar aktivt med kartläggning och samverkan för att erbjuda brukarna kvalitativa insatser utifrån den enskildes behov. Arbetet med att stödja nyanlända att nå egen försörjning och etablering i samhället har stärkts, bland annat genom ökad samverkan med SHIS.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ge människor stöd i att ta till vara sina resurser och därigenom bli självförsörjande samt genom att kontinuerligt analysera resultat för att öka medvetenheten om skillnaderna mellan

könen för att därmed kunna utveckla verksamheten.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 1.2**, *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Det trygghetsskapande arbetet fortsätter i samverkan med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, polisen och det lokala näringslivet. Olika insatser pågår och fler planeras. Utfallet i årets medborgarundersökning visar att brommabornas upplevelse av trygghet har ökat i jämförelse med 2019 då undersökningen senast genomfördes.

Brommabornas nöjdhet med stadsmiljön gällande renhållning, städning och skötsel av parker och grönområden har ökat jämfört med den senaste mätningen 2019. Renhållningsinsatserna har anpassats utifrån ett ökat behov på grund av ett större nyttjande av parker och grönområden i stadsdelsområdet.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till Agenda 2030 genom att arbeta för ett jämställt stadsdelsområde som är tryggt, säkert och välskött.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3**, *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige*, gör förvaltningen bedömningen att målet delvis har uppfyllts.

Förskolan arbetar för att öka likvärdigheten mellan förskolorna med målet att erbjuda barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor. Andelen behöriga förskollärare och andelen barnskötare med barnskötarutbildning har ökat. Antalet barn per grupp ligger mycket nära årsmålet om 16 barn.

Verksamheterna har omsatt sitt kunnande till rådande situation genom att anpassa lärandesituationerna till de nya förutsättningarna. En stor utmaning har varit att bedriva undervisning vid stor sjukfrånvaro bland ordinarie personal.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom förskolans arbete med hållbar framtid där barn skapar en relation med naturen, samhället och varandra samt genom att säkerställa att flickor och pojkar får samma utrymme i utbildningen.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 1.4**, *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet*, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

God samverkan och ett gott samarbete är grundläggande för en rättssäker och likställd handläggning av hög kvalitet. Barnrättsperspektivet är centralt inom alla verksamhetsområden. Arbetet med att öka delaktigheten hos barn, ungdomar, vuxna och äldre pågår för att säkerställa att rätt insatser ges utifrån individuella behov. Alla barn och unga som är i behov av placering utanför det egna hemmet placeras under trygga förhållanden där god omsorg tillgodoses.

Det förebyggande arbetet är också centralt inom alla verksamhetsområden för att människor ska kunna leva ett självständigt liv. Samverkan mellan socialtjänsten och skolan har ökat. Flera utvecklingsinsatser pågår inom de olika verksamheterna för barn, unga och vuxna.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ge människor i behov av stöd, insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet samt genom att arbeta aktivt för ett jämställt och jämlikt samhälle fritt från diskriminering, där allas rättigheter beaktas och människor upplever trygghet och välbefinnande. Insatser för personer med funktionsnedsättning ger människor möjlighet till delaktighet och deltagande i samhällslivet. Barnrättsperspektivet är centralt i det dagliga arbetet.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 1.5**, *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Äldre i Bromma ska möta en verksamhet av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet. De äldre med omsorgsinsatser ska vara nöjda och trygga. Pandemin påverkar fortfarande verksamheten och innebär fortsatt stora utmaningar. Under våren kunde aktivitetscentren och lokala mötesplatser öppna upp för främst utomhusaktiviteter. Året avslutades med att åter begränsa antal deltagare i de olika aktiviteterna.

Arbetet med ramtid fortgår inom hemtjänsten och på vård- och omsorgsboendena förs dialog med boende och anhöriga för att ge en omvårdnad utifrån den enskildes förutsättningar och önskemål. För att förhindra smittspridning har fokus varit att säkra personalens kunskaper om och efterlevnad av basala hygienrutiner och användning av skyddsmaterial.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande. Att arbeta för bra mat och måltider i äldreomsorgen är exempel på arbete som bidrar till en jämlik hälsa och ett gott liv. I arbetet integreras både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv i det dagliga arbetet och vid beslut om olika insatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för tio av tolv indikatorer har uppnåtts helt och att årsmålen för två indikatorer inte har uppnåtts. Nämndmålet bedöms ha uppfyllts och KF:s och nämndens aktiviteter har genomförts under året.

Ekonomiskt bistånd

Under året har ett intensivt arbete pågått för att enskilda ska komma ut i egen försörjning. Trots en alltjämt pågående pandemi har antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd kraftigt minskat. Förvaltningen har en större andel vuxna som uppbär ekonomiskt bistånd än

jämförbara förvaltningar i innerstaden, men en lägre andel än staden som helhet. Förändrade arbetssätt genom att ge stöd och insatser och ställa krav på den enskilde och inrättande av en "sluss", samt ett ökat fokus på förändringsplaner, bedöms ha bidragit till det goda resultatet. Utbildningsgraden är också hög hos brommaborna vilket kan ha bidragit till att många kommit ut snabbt i egen försörjning.

Den befarade ökningen av antalet personer som skulle ansöka om ekonomiskt bistånd utifrån konjunkturläget samt pandemin, har ännu inte skett. Detta antas bero på förändringar av vissa delar av socialförsäkringssystemet.

Personer som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, i 12 månader eller mer, har minskat. Det är männen som stått för minskningen. Ensamstående kvinnor har i högre grad svårare att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Samverkan med samarbetspartners såsom Försäkringskassan, sjukvården med flera när det gäller rehabiliteringsärenden behöver säkerställas och fokus på delaktighet och trepartssamtal kommer att fortgå som ett led i detta arbete. Socialtjänsten arbetar med likställdhet, vilket innebär att samma krav ställs oberoende av könstillhörighet.

Under hösten genomfördes en enkät till personer som uppbär ekonomiskt bistånd med frågor som rör hur de upplever att de har fått en förbättrad situation av de insatser som de fått från socialtjänsten. Tolv personer besvarade enkäten, sju män och fem kvinnor. Av de som svarat, uppgav sex män och en kvinna att deras situation hade förbättrats. Enkäten genomfördes under en period med få fysiska möten på grund av smittspridning, vilket kan ha påverkat resultatet. Orsaker till att så få kvinnor har upplevt en förbättrad situation av insatserna, kan vara att fler av de kvinnor som svarat varit sjukskrivna eller att de insatser som har erbjudits inte har varit anpassade till kvinnor. Resultatet behöver analyseras djupare för vidare åtgärder under 2022.

Få barn i stadsdelsområdet ingår i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd för att klara sin försörjning. Andelen barn har fortsatt att minska under hela året och vid årets slut levde 136 barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd, en minskning från 188 barn samma period 2021. Barn i ekonomiskt utsatta familjer prioriteras bland annat genom kompensatoriska åtgärder såsom exempelvis sommarlovspeng, samt genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i avslagsbeslut där barn berörs. Inom verksamheter som har vuxna som målgrupp, såsom ekonomiskt bistånd, beroendevård och socialpsykiatri, har antalet genomförda barnkonsekvensanalyser ökat. Syftet med barnkonsekvensanalyserna är att utifrån barnkonventionen belysa barnets situation inom verksamheter som främst möter vuxna, såsom ekonomiskt bistånd och vuxnenheten.

Förvaltningen har barnombud som deltagit på barnrättsveckan och barnets situation i dessa ärenden har tagits upp exempelvis på arbetsplatsträffar. Barnombud och ökningen av antalet barnkonsekvensanalyser har bidragit till att barnets situation i större utsträckning har synliggjorts i utredningar och hänsyn till barnets behov tagits i samband med beslutsfattande. För att barn ska växa upp under trygga och stabila boendeformer och för att risken för vräkning av familjer ska minska, har förvaltningen samverkat med SHIS Bostäder och hyresvärdar i stadsdelsområdet. Under året har inga barn vräkts från sina hem. Under hösten har flera familjer som flytt i samband med krisen i Afghanistan beviljats boende på SHIS,

vilket kan innebära en kommande ökning av antal barn som lever i familjer som uppstår försörjningsstöd.

För att minimera felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd har socialtjänsten arbetat med rättssäkra och likställda bedömningar i ärenden. En checklista har upprättats med kontrollpunkter som ska säkerställa att felaktiga utbetalningar inte sker. Under året har tre polisanmälningar gjorts som rör fusk i välfärdssystemet.

Arbetsmarknadsinsatser

Förvaltningen når inte årsmålen för antal aspiranter som fått stockholmsjobb eller antalet tillhandahållna platser för stockholmsjobb.

Under året har 24 aspiranter remitterats för stockholmsjobb. Elva personer har fått ett Stockholmsjobb, fem män och sex kvinnor. Två aspiranter arbetstränar. Syftet med insatsen är att bidra till en starkare ställning på arbetsmarknaden för invånare som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden samt riskerar ett långvarigt beroende av försörjningsstöd. En orsak till att målet för aspiranter som fått Stockholmsjobb inte uppnås är att kriterierna för språkkrav har ändrats samt att det har varit svårare att matcha lämpliga personer till rätt arbetsplats. Att förvaltningen enbart erbjudit sex platser för Stockholmsjobb under året bidrar till svårigheten att matcha rätt person till rätt arbetsplats och har inneburit att aspiranterna då fått erbjudas platser i andra förvaltningar eller i bolag. En analys av orsakerna till att så pass få av de remitterade aspiranterna fått Stockholmsjobb har påbörjats och kommer att fortsätta under nästa år. Därutöver ska förvaltningens verksamheter se över hur de kan bidra med platser utifrån pandemi och kompetens.

Under året har samverkan med Jobbtorg som avser enskilda fortgått. I samband med att en lokal överenskommelse tecknades i mars månad, lyfte förvaltningen behovet av ökad samverkan. Detta har lett till en fördjupad samverkan som kommer att intensifieras.

Under hösten har antalet beslutade arbetsförberedande platser till servicegruppen ökat, främst utifrån ett omtag av den interna samverkan. Pandemin har varit en bidragande orsak till att få har kunnat arbetsträna utifrån att få platser har erbjudits. Detta har även påverkat OSA-anställningar eftersom det är ett krav att ha genomfört arbetsträning innan OSA-anställning kan beviljas. Eftersom fler män än kvinnor uppstår ekonomiskt bistånd, har fler män än kvinnor remitterats till arbetsträning. Från 1 september har Brommas arbetsmarknadsinsatser (AMI) och Västerorts aktivitetscenter (VAC) samlokaliseras och blivit en verksamhet. En lokalvårdsgrupp har under hösten startats som tar emot remisser för arbetsträning.

Trots pandemin har möjligheten att personer med insats daglig verksamhet möjlighet att komma vidare mot arbete på den öppna arbetsmarknaden fortgått. Två deltagare har två dagar per vecka utfört vissa kontors- och servicearbete i förvaltningshuset. Under december har en deltagare påbörjat en introduktion för praktikplats hos Ica Maxi inom ramen för "arbetsspåret".

Unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar

Arbetsmarknadsförvaltningen har i uppdrag att arbeta uppsökande mot unga som varken arbetar eller studerar. Inom stadsdelsområdet tillhör 19 personer gruppen, varav 15 pojkar och

fyra flickor. I staden totalt uppgår gruppen till 786 personer, varav 552 pojkar och 234 flickor. Förvaltningen har haft gemensamma möten med den unge och jobbtorg och informerat om vilket stöd som kan erbjudas. Ett arbete med att ta fram en informationsbroschyr pågår.

Etableringsinsatser för nyanlända

För att möjliggöra för nyanlända i Bromma att snabbt nå egen försörjning och att etablera sig i samhället ges samhällsvägledning till nyanlända med fokus på bostadsfrågor och vägar till egen försörjning.

Förvaltningens arbetsgrupp för arbetet med nyanlända, med representanter från alla avdelningar inom förvaltningen, säkerställer att förvaltningens insatser för nyanlända samordnas. I arbetet har samverkan stärkts med SHIS, Intro Stockholm och andra förvaltningar, vilket förväntas ge goda förutsättningar för målgruppen att tidigt etablera sig i samhället.

Informationsutbytet med SHIS har utvecklats och stärkts genom att samhällsvägledning sker på boendet en dag i veckan. En samverkansgrupp, som träffas varje månad, har startats upp mellan SHIS bostäder, medborgarkontoret och socialtjänsten.

Möjligheten ses över att under nästa år anställa stadsdelsmammor som ska ge stöd och hjälp till nyanlända kvinnor.

Feriejobb

Målgruppen för feriejobb i stadens regi är ungdomar som är folkbokförda i Stockholm eller familjehemsplacerade av Stockholms stad. Till följd av pandemin har det varit en utmaning att tillhandahålla antalet platser för feriejobb, särskilt då äldreomsorg (vård- och omsorgsboenden) och förskola inte kunnat ta emot ungdomar för feriejobb. För att kunna erbjuda ungdomar feriearbeten har ett gemensamt arbete inom förvaltningen gjorts för att få fram alternativa arbetsplatser utöver de som tilldelats från arbetsmarknadsnämnden. Upphandling av arbetstillfällen har även genomförts. Extra medel beviljades för att erbjuda ungdomar med låga socioekonomiska förutsättningar feriearbeten. Under höstlovet var fem feriearbetande ungdomar med funktionsnedsättning behjälpliga med att genomföra en tillgänglighetsinventering i nya förvaltningshuset.

VFU - verksamhetsförlagd utbildning

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör även en viktig rekryteringsgrund. Det är framförallt inom förskola och äldreomsorg som platser har erbjudits. Inom socialtjänsten och äldreomsorgens myndighetsutövning har sex socionomstudenter genomfört sin VFU.

För att öka antalet VFU-handledare inom förskolan har nio förskollärare gått VFU-handledarutbildning under året.

Inom äldreomsorgen finns ett VFU-nätverk kring sjuksköterskor inom ramen för den akademiska noden där flera högskolor deltar. Mälarsektionens vård- och omsorgsboende är en akademisk nod och har därmed ett åtagande att ta emot elever och studenter från vård- och

omsorgsprogrammet eller liknande vuxenutbildning samt studenter på högskola/ universitet inom vård och omsorg.

Agenda 2030

Förvaltningen har genom det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ge människor stöd i att ta till vara sina resurser och därigenom bli självförsörjande.

Jämställdhet

Fler män än kvinnor erhåller försörjningsstöd. Sedan ungefär 15 år tillbaka uppbär män i något högre utsträckning ekonomiskt bistånd jämfört med andelen kvinnor såväl i staden som i landet som helhet. Bromma ligger i nivå med dessa resultat. Kontinuerliga analyser av resultatet genomförs för att öka medvetenheten om skillnaderna och därmed kunna utveckla verksamheten. Arbetet med att få personer som uppbär försörjningsstöd ut till egen försörjning är likställd, vilket innebär att samma krav ställs oberoende av könstillhörighet

I arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända säkerställs att kvinnor och män får samma information för att skapa medvetenhet och förståelse för kvinnors och mäns lika delaktighet och ansvar i samhället.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,8 %			1 %	1,5 %	2,7 %	VB 2021
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,62 %	0,73 %	0,69 %	0,77 %	0,9 %	1,5 %	VB 2021
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	58,33	85,71 %	25 %		30	Fastställs 2021	VB 2021
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,48 %	0,47 %	0,49 %	0,51 %	0,54 %	1,0 %	VB 2021
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	11 st	5 st	6 st	16 st	15 st	800 st	VB 2021
Analys							
Det är fler personer som remitterats för Stockholmsjobb 2021 jämfört med 2020. Totalt har 24 remitterats jämfört med 16 föregående år. Flertalet remitterades under hösten vilket är en av orsakerna till att endast elva personer har hunnit få ett arbete innan årets slut. Förvaltningen har inte heller lyckats tillhandahålla platser i den omfattning som det finns behov av. Remitterade har istället fått Stockholmsjobb i andra stadsdelar och bolag. Kombinationen av att det erbjuds få platser för Stockholmsjobb och ändrade krav på språkkunskap bidrar till att målet inte har uppnåtts. Den remitterades kompetens kan också vara en bidragande orsak. Ett arbete pågår med att matcha aspiranter till rätt jobb. För att öka antalet platser för Stockholmsjobb ska fler verksamheter inom förvaltningen bidra med platser.							
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	464			352	420 st	Tas fram av nämnd	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	6			12	20 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys							
En översyn av orsaker till att så få platser tillhandahållits påbörjades i samband med tertialrapport 2 då helårsprognosen sänktes. Ett led i arbetet för att öka antal platser är att förvaltningens alla avdelningar har fått i uppdrag i verksamhetsplan för 2022 att se över möjligheten att tillhandahålla platser för Stockholmsjobb. Den pågående pandemin är en bidragande orsak till att förvaltningen inte har kunnat erbjuda platser i den omfattning som det finns behov av.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	113			111	70	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser	19	15	4		15	Tas fram av nämnd	VB 2021
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	361 st	179 st	182 st	329 st	310 st	9 000 st	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.1.1 I Bromma är människor självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att stödja människor att ta tillvara sina resurser ökar förutsättningarna för att fler blir självförsörjande. Bromma är en socioekonomiskt stark stadsdel. Andelen brommabor som lever på ekonomiskt bistånd är lägre än stadens genomsnitt. Men andelen hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen i Bromma har ökat sedan 2019, medan de flesta övriga stadsdelar påvisar en minskning av andel biståndsmottagare. Förvaltningen behöver därför intensifiera arbetet med att få ut människor i egen försörjning. Behov av stöd hos de sökande behöver synliggöras i ett tidigt skede för att kunna erbjuda rätt insats snabbare. Arbetet med förändringsplaner ska fortsatt användas som ett komplement till ordinarie utrednings-, dokumentations- och bedömningsinstrument i arbetet med att stödja människor att bli självförsörjande. Motivationshöjande samtal ska användas som ett verktyg i mötet med biståndsmottagare. Relevanta insatser och tidig vägledning ska erbjudas.

Fördelningen av insatser och resurser mellan kvinnor och män ska kontinuerligt följas upp

och analyseras för att osakliga skillnader ska kunna motverkas.

Felaktiga utbetalningar ska minimeras genom att arbetssätt utvecklas som säkerställer att det blir rätt från början.

I arbetet med att stödja fler brommabor att nå egen försörjning ska samverkan med Jobbtorg öka. Offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsträning, praktikplatser och Stockholmsjobb ska också erbjudas i större utsträckning. För att stötta personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatrins målgrupp till egen försörjning finns behov av arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. OSA är en sådan insats, som på sikt ska kunna leda till en anställning på den ordinarie arbetsmarknaden. Västerorts aktivitetscenter ska vidareutvecklas till stöd för personer inom socialpsykiatrins målgrupp att nå egen försörjning. Likaså ska den dagliga verksamheten utvecklas till stöd för att personer med insatsen daglig verksamhet (LSS) ska komma vidare mot arbete.

Kunskapen om de riskfaktorer för barn som växer upp i ekonomiskt marginaliserade familjer gör att förvaltning särskilt behöver prioritera arbetet med föräldrars självförsörjning och självständighet. För att stärka barnrättsperspektivet ska förvaltningen fortsätta att använda barnkonsekvensanalyser eller barnchecklistor som verktyg för att synliggöra, utreda och analysera vilka effekter förslag, åtgärder och beslut får för barn. Dessa arbetssätt är till stöd för att garantera att barns rättigheter ska finnas med i beslutsfattandet och att barnets rättigheter tillgodoses i praktiken.

I Bromma erbjuds feriejobb till gymnasieungdomar. Målet är att fler ungdomar ska erbjudas sommarjobb jämfört med 2020. Genom samverkan mellan feriehandläggare inom fyrlingen (Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Bromma) utökas möjligheten till meningsfulla feriearbeten i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör även en viktig rekryteringsgrund.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 1 Ingen fattigdom
- 2 Ingen hunger
- 4 God utbildning för alla
- 5 Jämställdhet
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar.
Andelen felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd minskar.
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd minskar.

Samverkan med jobbtorg ökar.

Fler platser för feriejobb ska tillhandahållas i Bromma jämfört med 2020.

Platser för verksamhetsförlagd utbildning – VFU erbjuds högskolor och andra lärosäten.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel upprättade förändringsplaner i försörjningsstödsärenden - upprättade senast inom tre månader	77,78 %	70,59 %	45 %	84,54 %	50 %		VB 2021

Nämndmål: 1.1.2 Nyanlända etablerar sig på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att möjliggöra för nyanlända i Bromma att snabbt nå egen försörjning och att etablera sig i samhället ska stödet till målgruppen utvecklas. Samhällsvägledningen till nyanlända med fokus på bostadsfrågor och vägar till egen försörjning ska stärkas. En arbetsgrupp med representanter från alla avdelningar inom förvaltningen ska säkerställa att förvaltningens insatser för nyanlända samordnas vilket ska ge goda förutsättningar för målgruppen att tidigt etablera sig i samhället.

Medborgarkontorets arbete med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Under året fortsätter arbetet med individanpassade bostadsvägledningssamtal. Samhällsvägledningen sker i nära samarbete med SHIS, socialtjänsten och arbetsmarknadsförvaltningen. En särskild prioriterad målgrupp är barnfamiljer inom SHIS genomgångsbostäder. Förvaltningen ska säkerställa att kvinnor och män får samma information för att skapa medvetenhet och förståelse för kvinnors och mäns lika delaktighet och ansvar i samhället.

Under året kommer nya modulbostäder som vänder sig till nyanlända att byggas i Beckomberga. Inflyttning planeras ske under sommaren 2021. För ett väl fungerande mottagande kommer förvaltningen samverka med socialförvaltningen, SHIS Bostäder och civilsamhället.

Förvaltningen ser föreningslivet som en viktig samverkanspartner i stödet till nyanlända att snabbt etablera sig i samhället. Därför prioriteras verksamheter som stödjer nyanländas etablering i det svenska samhället vid beslut om föreningsbidrag.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

1 Ingen fattigdom

- 2 Ingen hunger
- 4 God utbildning för alla
- 5 Jämställdhet
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Stödet till nyanlända i Bromma är samordnat och aktivt

Nyanlända etablerar sig snabbt i samhället

Nyanlända försörjer sig själva och har egen bostad efter etableringstiden

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %			100 %	100 %		VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En förvaltningsövergripande arbetsgrupp arbetar för ett hållbart mottagande av nyanlända som leder till snabb etablering	2020-11-23	2021-12-31	
 Förvaltningen ska fortsätta utvecklingen av arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, fortsatt utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, fortsätta utvecklingen av arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att årsmålet för tre av fem indikatorer har uppnåtts och årsmålen för två indikatorer har delvis uppnåtts. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts och KF:s

samt nämndens aktiviteter har genomförts under året.

Trygghetsarbetet

Arbetet med att varje vecka skapa gemensamma lägesbilder, utifrån underlag från polisen, kommunala skolor i Bromma, representation från alla avdelningar inom förvaltningen, bostadsbolag, föreningar med flera pågår inom förvaltningens operativa samverkansgrupp - Operativa BRÅ. Strukturen för lägesbilden utgår från den veckovisa information som ges vid stadens interna samverkanskonferens för säkerhetsfrågor (SISS). Där ingår samtliga kontaktpersoner för trygghets- och säkerhetsarbetet i staden. Med denna lägesbild som grund hålls veckovisa möten mellan trygghets- och säkerhetssamordnare, preventionssamordnare, fältassistenter, fritiden, parkgruppen samt kommunpolisen. Utvecklingen av arbetssättet inom ramen för Operativa BRÅ fortsätter.

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen med Lokalpolisområde Vällingby och grundskolorna i Bromma (Trygghetsrådet, Brommas lokala BRÅ) har arbetet fortsatt utifrån reviderad lägesbild och uppdaterade åtgärdsplaner. De samverkansområden som är prioriterade i Bromma är

- särskilt utsatta och sårbara brottsoffer (genom arbetsgrupperna Våld i nära relation samt Tryggare äldre),
- skolan som brottsplats,
- unga i risk för kriminalitet samt
- riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden (varav projektet *Ett tryggare Brommaplan* utgör det ena samt en förstudie av Mariehäll utgör det andra området).

Inom ramen för arbetet med *Ett tryggare Brommaplan* har en uppföljande trygghetsmätning genomförts digitalt under mars/april. Årets mätning fokuserade främst på trygghetsupplevelsen vid Brommaplan. Resultatet utgör en del av underlaget till förslag på åtgärder, hur arbetet ska prioriteras och genomföras.

Den operativ samverkan mellan stadens verksamheter, polisen och ordningsvakterna har utvecklats för att skapa så bra förutsättningar för alla parter som möjligt att arbeta för ett tryggare och säkrare Stockholm. Under året har lokalpolisområde Vällingby startat gemensamma ”utsättningar” inför helger eller särskilda kända händelser där ordningsvakter, polis, fältassistenter och andra berörda samlas och delar lägesbild och information. Utsättningarna är ett fördjupat samarbete för att skapa effektiva trygghetsskapande gemensamma insatser.

Förvaltningens relationsvårdsteam har haft fokus på att motivera och remittera våldsutövare till Relationsvårdscentrum för råd och stöd. Stöd och insatser till våldsutövare har en preventiv effekt och utgör en skyddsfaktor för att barn ska få växa upp under trygga förhållanden utan våld. Inflödet av ärenden till Relationsvårdscentrum Väst har minskat under året jämfört med 2020. Detta gäller både våldsutsatta och våldsutövare.

Förvaltningen har genom beviljade trygghetsinvesteringsmedel genomfört åtta belysningsprojekt under året. Flera i samarbete med trafikkontoret. Ett nytt utegym har färdigställts i angränsning till Beckomberga bland annat i avsikt att befolka området.

Trygghetsröjningar har utförts intill lekplatsen Förmannen på Lindstigen i Johannesfred. Åtgärden genomfördes efter inkomna synpunkter gällande tät/skymmande vegetation vid lekplatsen i samband med utplaceringen av den tillfälliga pumptrackbanan. Andra trygghetsröjningar har genomförts längs med Alviks strand, Ryggåsgatan, Agatvägen, Söderbergs gårdsväg, Per Ekströms väg och Gladbacken. Övriga trygghetsskapande åtgärder i naturmarken såsom kronhöjningar, siktskyddande beskärningar och inklippningar har genomförts ibland annat Norra Ängby.

Förvaltningen har samarbetat med trafikkontorets cykelvärdar för att klippa in vegetation som är siktskyddande eller som kan upplevas som otrygg längs de prioriterade gång- och cykelstråken.

Skyltning kopplad till pandemin (håll avstånd) har genomförts på välbesökta platser i Bromma såsom parklekar, utegym, grillplatser och välbesökta parker. Inför sommaren skedde även skyltning vid plaskdammar och på strandbad.

De trygghetsåtgärder som har genomförts och som pågår har gett resultat. Utfallet i årets medborgarundersökning visar att brommabornas upplevelse av trygghet har ökat i jämförelse med 2019 då undersökningen senast genomfördes.

Platssamverkan

Projektet Ett tryggare Brommaplan innebär utökad platssamverkan med lokala aktörer och intressenter. Ett samverkansprojekt som innebär att man tillsammans ska arbeta praktiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på Brommaplan. Projektet leds av förvaltningen i samverkan med bland annat trafikkontoret, kulturförvaltningen, polisen, regionen och näringsidkare omkring Brommaplan.

Arbetet med platssamverkan på Brommaplan genomgår en omstart då flera drivande personer med nyckelroller bytts ut sedan starten av projektet. Arbetet fick även ett kraftigt avbräck på grund av pandemin. Planerna på en uppfräschning av torget har därför skjutits fram. Någon ombyggnation av torget är inte aktuell i närtid. Trafikkontoret har dock påbörjat en översyn avseende bänkar, belysningsstolpar och papperskorgar.

Den trygghetsmätning som genomfördes på Brommaplan under våren 2021 visade att tryggheten inte har ökat. Trygghetsmätningen tillsammans med sammanställningen över antalet begångna brott på platsen har gett en bild över aktiviteter som är lämpliga för samverkan på platsen.

Planering inför uppstart av trygghetsarbetet i Mariehäll fortgår. En trygghetsmätning ska initialt genomföras under 2022 för att skapa ett underlag. Som en del av underlaget till kommande platssamverkan och platsaktivering har en trygghetspromenad genomförts i Mariehäll under hösten. I samverkan med polisen har brottsstatistik för området tagits fram och ligger nu som grund för orsaksanalys och lämpliga brottspreventiva aktiviteter.

Förvaltningen samarbetar i trygghetsfrågor med företagarna bland annat inom ramen för det lokala BRÅ. Förvaltningen har dock ett begränsat mandat då otrygghetsfrågor oftast är kopplade till annan kommunal eller privat mark och byggnader. Förvaltningens roll har istället varit att initiera åtgärder, samordna och följa upp olika förekommande

problemställningar.

Brottsförebyggande arbete och ANDT + S

Det lokala arbetet med att synkronisera trygghet och säkerhet med brottsförebyggande arbete och ANDTS-förebyggande arbete pågår. Frågorna är komplexa och det finns fortsatta lokala behov av att utveckla och hitta sätt att arbeta förebyggande ur ett helhetsperspektiv. Att arbeta ANDT-förebyggande ger ett brottsförebyggande mervärde då alkohol och droger är viktiga faktorer vid brottspreventivt arbete. ANDT-frågorna är inkluderade i arbetet inom ramarna för den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, lokalpolisområde Vällingby och grundskolorna i Bromma. Frågorna är också inkluderade inom den trygghets- och brottsförebyggande samverkansgruppen Operativa BRÅ.

En lokal handlingsplan utifrån *Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet* har tagits fram gemensamt av förvaltningen, polisen och grundskolorna i Bromma. Övergripande mål för samtliga arbetssätt och aktiviteter i handlingsplanen är att färre barn och unga begår brott Uppföljningsansvaret för respektive aktivitet finns angivet i handlingsplanen.

Lokal handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism

Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism (VBE) har reviderats. Den innehåller en lokal lägesbild samt aktiviteter som ska genomföras under året. Planen är förvaltningsövergripande och alla avdelningar berörs av en eller flera aktiviteter.

Handlingsplanen innehåller förebyggande-, förhindrande- och kompetenshöjande aktiviteter samt aktiviteter gällande föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum. Gällande de förebyggande aktiviteterna har förvaltningen under året hållit totalt sju grupper i föräldraprogrammen ABC, Komet och Föräldraskap i Sverige. Fältgruppen är utbildade i utbildningsprogrammet Mentorerna i våldsprevention (MVP), som syftar till att förebygga genusrelaterat våld och kränkningar. Fältassistenterna samverkar med Brommas skolor genom att, när restriktionerna tillåter, hålla i MVP-lektioner och delta i planering för kommande MVP-grupper. Arbetet mot våldsbejakande extremism är löpande inkluderad del av förvaltningens brottsförebyggande- och trygghetsskapande samverkan.

Avseende de förhindrande aktiviteterna har lokal rutin för individärenden med koppling till våldsbejakande extremism implementerats inom berörda enheter. Översyn av hur stöd till anhöriga till individer kopplade till våldsbejakande extremism ska organiseras har påbörjats under året och arbetet fortsätter under 2022.

Gällande de kompetenshöjande aktiviteterna uppmanas personal att genomföra den webbaserade grundutbildningen om våldsbejakande extremism. Den lokala samordnaren besöker löpande de verksamheter som önskar mer information kring förvaltningens arbete mot våldsbejakande extremism. Vid handläggning av ansökningar för föreningsbidrag följs stadens övergripande riktlinjer och nämndens regler för fördelning av föreningsbidrag. Vid utlåning/uthyrning av lokaler säkerställs löpande att föreningens verksamhet vilar på demokratisk grund och att även arrangemanget i lokalen gör det.

Krisstöd

På lokal nivå har förvaltningen det yttersta ansvaret för att de som vistas i stadsdelsområdet får det stöd och den hjälp som de behöver vid händelse av kris. I förvaltningen bedrivs det psykiska och sociala omhändertagandet av krisstödsgruppen. Krisstödsgruppen är en del av förvaltningens krisberedskap och består av anställda i förvaltningen som ingår i gruppen på frivillig basis. Gruppen aktiveras av krisledningen när situationen kräver det och ordinarie verksamhet inte räcker till. Krisstödsgruppens ansvar är att vid aktivering bedriva psykiskt och socialt omhändertagande i den omfattning som krisledningen fattat beslut om.

Under året har en ny plan för krisstödsgruppen utarbetats och fler krisstödjare har rekryterats. Samverkan med externa organisationer, såsom Röda korset och trossamfund, vilka kan bistå i händelse av kris, kommer att förstärkas och vidareutvecklas. En ny utbildningsplan för gruppen interna och externa krisstödjare kommer att tas fram under 2022.

Stadsmiljö

Erfarenheter från föregående år har legat till grund för årets planering av renhållningsåtgärder i stadsdelsområdet. På grund av den fortsatta pandemin, aktuella restriktioner och varm väderlek har befolkningen vistats mer på hemmaplan. Förvaltningen har bibehållit de utökade frekvenserna för tömning av skräpkorgar gentemot det som står i gällande driftavtal, vilket också har genererat ökade kostnader för renhållningen. Därutöver har förvaltningen beställt papperskorgstömning under helger på utvalda platser vilka bedömts kunna få en högre frekvens besökare. Det nuvarande avtalet med entreprenören innehåller ingen garanti för att nedskräpningen ska vara åtgärdad inom 24-timmar efter mottagen anmälan. Städgarantin behöver därför inarbetas i den kommande upphandlingen 2022. Hanteringen påverkas dock inte negativt på grund av detta utan nedskräpning åtgärdas alltid skyndsamt i Bromma.

Ett effektivt och kontinuerligt samarbete mellan förvaltningen och polisen gällande olovliga bosättningar har resulterat i att avvisningar och uppstädning har skett redan inom några dagar.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till Agenda 2030 genom att arbeta för ett jämställt stadsdelsområde som är tryggt, säkert och välskött.

Jämställdhet

Vid beslut om åtgärder som skall bidra till en trygg, säker och välskött stadsdel är det nödvändigt med ett jämställdhetsperspektiv. Undersökningar visar att kvinnor i Bromma känner sig mer otrygga än män och kvinnor är mindre nöjda med exempelvis utomhusbelysningen. För att öka tryggheten i Bromma genomförs åtgärder som att förstärka belysning, gallring och slyröjning. Det genomförs även andra fysiska åtgärder samt aktiviteter i avsikt att befolka otrygga platser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	81 %	79 %	82 %		79 %	79 %	2021
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	83,48 %			83,48 %	83 %	-	2021
Analys Utfallet hämtas från Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år, nästa gång 2022. Utfall = en prognos som bygger på 2020 års utfall.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	69 %	66 %	71 %		73 %	73 %	2021
Analys Utfallet är hämtat från årets medborgarundersökning. Årsmålet är inte uppnått men nöjdheten har ökat jämfört med den senaste mätningen 2019 med åtta procentenheter. De satsningar som gjorts under 2020-2021 kan antas ha resulterat i nöjdare brommabor. Kvinnor är mer nöjda än männen med renhållning och städning i stadsdelsområdet. Nöjdheten i Bromma är högre än i staden totalt där utfallet ligger på 64 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	68 %	68 %	68 %		73 %	73 %	2021
Analys Utfallet är hämtat från årets medborgarundersökning. Årsmålet är inte uppnått men nöjdheten har ökat jämfört med den senaste mätningen 2019 med elva procentenheter. Kvinnorna är mer nöjda än männen med skötseln och städningen av park och grönområden. De satsningar som har genomförts i park och grönområden under 2020-2021 kan antas vara en förklaring till den ökade nöjdheten. Brommaborna är nöjdare än invånarna i staden totalt där utfallet ligger på 65 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	84 %	82 %	87 %		83 %	Tas fram av nämnd	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. I Bromma är människor trygga och upplever stadsdelsområdet som säkert och välskött

 Uppfylles helt

Beskrivning

För att människor ska vara trygga i stadsdelen ska förvaltningen arbeta med fler trygghetsskapande åtgärder i samverkan med olika aktörer.

Förvaltningens arbete med att samla in aktuell information som rör trygghet och säkerhet från

interna och externa verksamheter i Bromma fortsätter under året. Syftet med arbetet är att ständigt ha en aktuell lägesbild av situationen i stadsdelområdet med fokus på trygghet, brott och ANDT-frågor (alkohol, narkotika, dopning och tobak). Med utgångspunkt från den lokala lägesbilden kan riktade insatser planeras samt operativa insatser tillsättas av exempelvis polis och/eller fältassistenter.

Förvaltningens arbete med lokala BRÅ fortsätter under året i samverkan med lokalpolisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Förvaltningens brottsförebyggande arbete utgår från stadsdelens lokala lägesbild. Syftet med arbetet inom ramen för lokala BRÅ är att genom samverkan utveckla det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i stadsdelen. Samverkan har det övergripande målet att människor i Bromma ska känna sig trygga. Det pågår ett arbete med att revidera den lokala samverkansöverenskommelsen med lägesbild och åtgärdsplaner.

Samhandling mellan preventionssamordnare, trygghetssamordnare, fältassistenter, fritidsverksamhet, polis, skola och andra relevanta aktörer är av stor betydelse för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. En grund för detta arbete utgörs av Brommas handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022. Förvaltningens fältassistenter arbetar lokalt med uppsökande verksamhet mot ungdomar för att bidra till ökad trygghet. Det förebyggande arbetet bidrar till minskad risk för exempelvis skadegörelse, rekrytering till kriminalitet och alkohol/drognyttjande. Socialtjänsten ska tillsammans med polisen hitta metoder för att motverka öppen drogförsäljning.

Som ett led i trygghetsarbetet kommer förvaltningen under året att se över möjligheterna till utvecklat samarbete med ideella föreningar samt företag i Bromma. Förvaltningen kommer även att undersöka förutsättningarna för att stötta föräldravandringar och nattvandrare. Föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet prioriteras vid beslut om föreningsbidrag.

Projektet Ett tryggare Brommaplan innebär utökad platssamverkan med lokala aktörer och intressenter. En samverkan som innebär att tillsammans arbeta praktiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på Brommaplan. Projektet leds av förvaltningen i samverkan med bland annat trafikkontoret, kulturförvaltningen, polisen, regionen och näringsidkare runtomkring Brommaplan. Under året kommer arbetet fortsätta med utvecklandet av aktiviteter och åtgärder för att förbättra tryggheten runt Brommaplan. Som en vidareutveckling av förvaltningens trygghetsskapande arbete kommer även en förstudie genomföras för att undersöka möjligheterna till platssamverkan i Mariehäll.

Lägesbilden kring våldsbejakande extremism tas fram tillsammans med polis. Utifrån aktuell lägesbild görs en bedömning av hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Där det finns problem med våldsbejakande extremism ska insatser genomföras. Förvaltningens lokala handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism revideras årligen i samband med tertialrapport 1.

Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparkar ska fortsatt byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.

För människors upplevelse av trygghet är det också viktigt att parker, grönområden och gångvägar är välskötta. Enligt stadsdelens parkförsörjningsplan ska förbättringar kontinuerligt genomföras i parker och grönområden vilket ska leda till både en ökad trygghet samt förbättrad tillgänglighet. För att öka möjligheten till en mer frekvent skötsel av grönytor kan brukaravtal erbjudas om inga hinder föreligger.

Arbetet för ett renare Bromma fortsätter genom bättre uppföljning och efterlevnad av 24-timmarsgarantin för städning. Nedskräpning ska åtgärdas inom 24 timmar efter mottagen anmälan.

Information om insatser som görs i utemiljön, både trygghetsskapande insatser och andra insatser behöver bli tydligare. Kommunikationen till brommaborna ska utvecklas under året både när det gäller budskap och kommunikationskanaler.

Trygghet är en central jämställdhetsfråga. Alla, oavsett kön, ska kunna att känna sig trygga både i det offentliga rummet och i sin privata sfär. Metoder för det våldspreventiva arbetet ska utvecklas inom förvaltningens verksamheter. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsatt motverkas och våldsutsatta ska erbjudas skydd och stöd.

Förvaltningen ska samordna arbete med en lokal krissamverkansgrupp som ska träffas minst en gång per år. Detta för att uppdatera information kring respektive aktörs beredskapsorganisation vid händelse av en kris. Inom förvaltningen finns en lokal organisation för psykosocialt omhändertagande som vid händelse av en kris eller nödsituation inom stadsdelsområdet finns för människor som är i behov av psykosocialt stöd. Organisationen ska ses över för att beredskapen att hantera svåra situationer som uppstår efter kontorstid ska vara god.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ska ligga till grund för hur förvaltningen planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 5 Jämställdhet
- 10 Minskad ojämlikhet
- 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Förväntat resultat

Brommabornas trygghet ökar jämfört med tidigare år.
Brommabornas nöjdhet med stadsmiljön, med renhållningen och skötseln av parker och grönområden ökar jämfört med tidigare år.
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska säkerställa att den lokala krisstödjargruppen fungerar vid svåra händelser	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska tillsammans med polisen utreda om det finns behov av fler LOV 3-områden	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Nedskräpning ska åtgärdas inom 24 timmar efter mottagen anmälan.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Olika typer av anläggningar såsom utegym, hundrastgårdar och lekparkar ska byggas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ska implementeras	2021-01-01	2021-12-31	
🟢	Trygghetsskapande insatser ska genomföras på Brommaplan i samverkan med andra aktörer	2020-01-01	2022-12-31	
✓	Uppstartsarbete kring platssamverkan och platsaktivering ska påbörjas i Mariehäll	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundas på att årsmålet har uppnåtts för en av sex indikatorer och för fem indikatorer har årsmålen delvis uppnåtts. Förvaltningen bedömer att det underliggande nämndmålet delvis har uppfyllts och att KF:s och nämndens aktiviteter har genomförs under året.

KF:s indikatorer

Andel legitimerade förskollärare

Andelen legitimerade förskollärare av totalt antal anställda har ökat till 35,2 procent. Spridningen mellan förskolorna ligger mellan 30,9 procent upp till 37,6 procent. Rektorerna

arbetar systematisk och strategiskt kring medarbetarnas kompetens. Förskollärare som saknar legitimation har getts möjlighet att läsa inom VAL (vidareutbildning av lärare) som är en kompletterande utbildning för förskollärare som saknar legitimation. Det förskoleområde som inte uppnår målet har sedan en tid tillbaka två förskollärare anställda som har lärarutbildning men inte förskollärlärligitation. En av medarbetarna har påbörjat valideringsutbildningen och den andra medarbetaren ska ansöka om validering under våren 2022.

Andel nöjda vårdnadshavare

Resultatet från årets förskoleundersökning ligger på samma nivå som föregående år och stadens årsmål uppnås därmed inte. Det är ett förväntat resultat då pandemin har bidragit till ordinarie personal periodvis varit borta i längre perioder. De traditionella samverkansformerna har blivit påverkade och då framförallt det personliga mötet vid hämtning och lämning som är en viktig del för att kunna informera om verksamhetens innehåll och för det enskilda barnet. Nya samverkansformer har uppkommit under perioden men det är en utmaning att helt övergå till en digital samverkan. Det tar tid att hitta nya samverkansformer och därtill finns det ett stort motstånd från vårdnadshavarna att logga in i Skolplattformen. Det är tydligt i de öppna svaren att verktyget uppfattas som mindre användarvänligt.

Antal barn per grupp och antalet förskolebarn per anställd

Det genomsnittliga antalet barn per grupp är 16,03, vilket är mycket nära årsmålet om 16 barn. Antalet förskolebarn per anställd hamnar på 5,3. Det finns stora socioekonomiska skillnader i Stockholms stad där Bromma är ett socioekonomiskt starkt område. Utifrån den socioekonomiska tilldelningen blir snittet på 4,9 barn svårt att uppnå och samtidigt ha en budget i balans. I socioekonomisk svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. Bromma har i huvudsak starka områden men med några undantag som behöver prioriteras. Barngruppens storlek varierar under året beroende på barnsammansättningen i gruppen. Undervisningen organiseras under dagen så att arbetet sker i mindre grupper i så stor utsträckning som möjligt.

Undervisning och utbildning

Resultat från självskattningsverktyget (WKI) har ökat från föregående år till 3,4. Många arbetslag har haft svårt att värdera arbetet på grund av pandemin då undervisningen inte gått att genomföra så som planerats. Lärandesituationerna har anpassats och verksamheterna har till stor del lyckats omsätta sitt kunnande till rådande situation. Det har varit en utmaning att bedriva undervisning då många ordinarie medarbetare varit frånvarande på grund av sjukdom. Oavsett utmaningarna är det synligt i verksamheten att det bedrivs en undervisning med en ambition och med god kvalitet. Alla områden förutom matematik har ökat i WKI. I förskoleundersökningen ligger vårdnadshavarnas upplevelse kring om barnen uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande kvar på samma nivå som föregående år på 78 procent. Fortfarande anges den digitala kompetensen som en faktor för en lägre självskattning. Arbetslagen ser en ökning i användandet med barnen men kompetensen bland medarbetarna behöver fortsätta att utvecklas.

Normer, värden och barnens rättigheter

Förskolorna arbetar systematiskt med likabehandlingsarbetet för att främja barns rättigheter och en likvärdig förskola för alla och för att öka normmedvetenheten hos medarbetarna. Barnen involveras i olika beslut ur ett demokratiperspektiv och förskolornas projekt utgår utifrån barnens intressen och frågor. Förskolorna arbetar med barnens rätt till integritet och hur barnen blir medvetna om sina rättigheter. Undervisningen organiseras så att arbetet sker i mindre grupper i så stor utsträckning som möjligt för att alla barn ska få möjlighet till talutrymme och att bli lyssnade på. Den ökade utomhusvistelsen under pandemin har medfört att undervisningen i mindre gruppkonstellationer minskat något i omfattning. Förskoleundersökningen visar en mindre sänkning inom området normer och värden och ligger nu på 89 procent. Många av den ordinarie personalen har varit frånvarande i perioder under pandemin vilket har försvårat kommunikationen med vårdnadshavarna.

För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. De ska verka för att pedagogerna har barnen och dess rättigheter som utgångspunkt samt bistå med kunskap och inspiration. På flera förskolor synliggörs och konkretiseras barnkonventionen genom böcker, lek och samtal.

På grund av covid-19 har arbetssättet förändrats något genom att verksamheten har flyttat ut men upplevelsen är att verksamheten lyckas uppnå målet men på ett annat sätt. De upplever att den ökade utevistelsen har berikat barnens samarbete och gett barnen möjlighet att upptäcka och använda sina egna och andras olika kompetenser och kunskaper. Däremot finns det barn som kan ha det svårare i de fria strukturerna som är utomhus och har därmed svårt att finna koncentration. Utomhusmiljön kan dock gynna de barn som har svårt att styra sina impulser. Utomhus har de större utrymme och färre konflikter uppstår.

Samverkan

Gemensamt för förskoleområdena är att de lyfter vikten av att ha en fungerande kommunikation med vårdnadshavare. Vårdnadshavarna erbjuds olika former av samverkan men på grund av pandemin har samverkansformerna förändrats. Förskolan presenteras för nya vårdnadshavare med hjälp av filmer och introduktionen av nya barn har skett mestadels utomhus. I vissa områden har utvecklingssamtal genomförts utomhus eller digitalt. Flertalet vårdnadshavare har uttryckt att det var positivt med digitala utvecklingssamtal då det inte är lika tidskrävande. Den befarade minskningen i förskoleundersökningen på frågorna kring samverkan besannades, då det personliga mötet med vårdnadshavarna blivit svårare, och resultatet visar en minskning från 81 ner till 74 procent.

Arbetet med modulen planering- och bedömning i Skolplattformen har utvecklats och används mera i kommunikationen kring barnens lärande med vårdnadshavarna. Förhoppningen är att detta kommer leda till en ökad insikt kring utbildningen och undervisningen och att kommunikationen med vårdnadshavarna ökar. Det har varit särskilt viktigt under pandemin att tydligare synliggöra det som pågår i verksamheten under dagarna då vårdnadshavare inte haft samma möjlighet att komma in på förskolorna.

Under pandemin har det gått ut avdelningsgemensam information till vårdnadshavare och personal för att skapa samsyn och gemensamma rutiner. Vårdnadshavarna har överlag visat en

förståelse och respekt för restriktionerna, även om vissa samtal kring detta förekommit. Den gemensamma informationen har varit ett stöd för verksamheten.

Samverkan kring övergången från förskola till skolan för barn i behov av stöd har fortskridit. Denna samverkan är viktig för att säkerställa att kunskapen och det stöd som barnen haft blir känd för den mottagande skolan. Övriga samverkan med skolan pausades under förra året till följd av pandemin men under året har en viss samverkan återupptagits. I vissa fall har de blivande skolbarnen fått besök från personal från skolan. Under 2022 kommer samverkansformen att utvecklas på förvaltningsnivå i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och arbetssätt och att fokus landar mera på lärandet och undervisningen.

Under förgående år ingick förskolan i projektet Nya vägar tillsammans med socialtjänsten och Ersta vändpunkt. Syftet med projektet var bland annat att stärka samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och öka kunskapen hos förskollärare och barnskötare om barn som växer upp i familjer med missbruk. Projektets erfarenhet och samverkan kommer förvaltas och fortsätta att utvecklas under 2022. Verksamheterna behöver säkerställa att de upparbetade rutinerna efterföljs och att det finns trygghet kring förfarandet kring orosanmälningar. Det finns goda exempel där förskolan stärkt upp med barnombud som ska vara bollplank och stöd för pedagoger vid misstanke om att barn far illa.

I samverkan med socialtjänsten har en uppbyggnad av ett familjecentrerat arbetssätt på Öppna förskolan planerats med start under 2022. Öppna förskolan och föräldrarådgivare ska samverka nära barn- och mödrahälsovården. De fyra professionerna ska kunna hänvisa mellan varandra och erbjuda stöd och vänder sig till vårdnadshavare med barn mellan 0-6 år.

Uppföljning av introduktionsförskola

Den 8 november startades en introduktionsförskola på Söderberga allé 10. Det är en kostnadsfri verksamhet som riktar sig till nyanlända vårdnadshavare och barn som inte är inskrivna i förskolan. Där finns möjlighet att få stöd i föräldraskap och råd om barns utveckling och lärande i samverkan med andra aktörer. Under vecka 45-51 kom det 602 personer totalt.

Vecka	Män	Kvinnor	Barn	Totalt
45	9	33	71	113
46		44	85	129
47		40	88	128
48		16	34	50
49		18	40	58
50		19	43	62

Antalet besökare har minskat under december månad på grund av pandemin då antalet besökare begränsades utifrån rekommendationerna.

Digitalisering

En viktig del av digitalisering är den del som avser kommunikation, intern och extern. Digitala möten har blivit den vanligaste formen av forum och används vid APT, nätverk,

ledningsmöten och liknande. Även vårdnadshavare erbjuds digitala möten till exempel vid utvecklingsamtal och vid förskoleråd. Skolplattformen används mera och det pågår ett stort utvecklingsarbete kring att se fördelar och på vilket sätt Skolplattformen kan bli en del i det systematiska kvalitetsarbetet och uppföljningen av undervisningen och utbildningen mot läroplansmålen.

Investeringar kring olika digitala verktyg genomförs för att ge medarbetarna bättre förutsättningar för en hög måluppfyllelse och stödmaterial är under uppbyggnad för att ge alla barnen möjlighet till adekvat digital kompetens. På frågan om vårdnadshavarna upplever att barnen ges möjlighet att använda digitala verktyg har ökat något upp till 66 procent. Kompetensen kring digitala verktyget i undervisningen behöver fortsätta att öka. Fortfarande uttrycker verksamheten att den digitala kompetensen är en orsak till att de inte skattar sig högre i självskattningsverktyget WKI. Den ökade utevistelsen på grund av pandemin upplevs som en utmaning i arbetet med de digitala verktygen.

Tillgången till förskolor och mötesplatser

En förskola har avvecklats under sommaren då förskolan under en längre tid haft ett sviktande barnunderlag. Två paviljonger som inte fått förlängt bygglov har avvecklats under våren och barnen har fått placering på förskolor i närområdet.

Öppna förskolan har planerat för en språkverksamhet i syfte att underlätta inkluderingen i samhället för utrikesfödda vårdnadshavare. Där kommer också finnas möjlighet för vårdnadshavare att få information om förskolans roll och bli stärkta i den egna föräldrarollen. Öppnaförskolan har tillsammans med socialtjänsten och BVC planerat under året för att arbeta utifrån ett familjecentrerat arbetssätt för att stödja familjer och arbeta med tidiga insatser. Arbetssättet inleddes under 2022.

En introduktionsförskola startades den 8 november. Introduktionsförskolan vänder sig till nyanlända familjer och ger en första introduktion om det svenska samhället. Barnen ges möjlighet att möta andra barn och vårdnadshavarna får tips och råd om allt från föräldraskap till samhällsorientering. Denna verksamhet ska fungera som inskolning innan barnen börjar på förskolan. Det har varit hög besöksfrekvens med cirka 100 besökare per vecka. Medarbetarna upplever att introduktionsförskolan är mycket uppskattat och gör skillnad för familjerna.

Kultur

Kulturen har en central position i förskolans verksamhet. Kultur i förskolan ska vara för, av och med barnen. Omfattningen av material, tillgänglighet, tekniker och eget inflytande har begränsats något för barnen då utbildningen bedrivs utomhus i högre grad under pandemin. Förskolorna breddar barnens kulturarv genom att överföra och utveckla värden och traditioner, bland annat genom att fira olika högtider. Olika kulturer synliggörs i utbildningen. På frågan om vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former har vi en mindre sänkning från 88 ner till 87 procent.

Under året genomförs ett projekt tillsammans med Kulturskolan i syfte att barnen ska få möta en professionell dansare, få uppleva dans, öka rörelsen men också bidra till att medarbetarna kan få inspiration hur de kan arbeta med dans i verksamheten. Den ursprungliga planen var att

barnen skulle åka till Brommaplan och där träffa danspedagogen men på grund av pandemin sker mötet på förskolan och många gånger utomhus. Detta innebär att ett fåtal förskolor får ta del av satsningen. Möjligheten att erbjuda professionell kultur är något begränsat på grund av pandemin men förskolorna har tagit emot ett fåtal utomhusföreställningar under perioden. De har också tagit del av digitala föreställningar och ett fåtal besök på stadsdelens bibliotek har kunnat genomföras.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Inom förvaltningen finns det ingen avdelning med verksamhet för finsktalande barn eller platser med verksamhet helt eller delvis på finska. Det finns inte heller någon fristående förskoleverksamhet i Bromma som kan erbjuda verksamhet på finska. Det är sex barn som står i kö för förskola till väsentlig del eller helt på finska. Tre av barnen har placering på förskolor i stadsdelen, två har placering på förskolor i andra stadsdelar och ett barn står i kö utan placering. Därtill har en vårdnadshavare önskat förskola på samiska. Barnet går på en förskola i stadsdelen och där har två förskollärare ett särskilt fokus på att utveckla verksamheten.

Hållbar framtid

Förskolorna arbetar i olika projekt som syftar till att barn upptäcker sambandet mellan sig själva och naturen. Barnen vistas ofta i naturen i närområdet där de på olika sätt utforskar relationer och samband kring de som lever på platsen, både växter och djur och i relation till dem själva. Återbruk- och naturmaterial finns tillgängligt och är en tillgång i barnens lek, utforskande och kreativa skapande. Många förskolor fokuserar på odling. Att lära sig odla ger förståelse för hur den naturvetenskapliga processen fungerar och leder också till en förståelse för vad kosten har för betydelse för hälsan ur ett ekologiskt och socialt perspektiv. Allmänt har det blivit ett större fokus på naturen genom den ökade utevistelsen. Resultatet i självskattningsverktyget WKI har ökat från föregående år till 3,5.

Flera olika projekt och aktiviteter genomförs i undervisningen för att öka barnens fysiska aktivitet. Den ökade utevistelsen leder också till att barnen rör på sig mer. Det särskilda rörelseprojektet kommer att slutföras under året och erfarenheter från detta projekt kommer ligga till grund för en rörelsepolicy då det är av vikt att ta avstamp från aktuell forskning. Redan nu uttrycker de förskolor som är med i projektet att de organiserade fysiska aktiviteterna har ökat. Enligt förskoleundersökningen upplever 85 procent av vårdnadshavarna att deras barn uppmuntras till fysiska aktiviteter vilket är en liten ökning från föregående år.

Ett förskoleområde har reflekterat och kartlagt balansen mellan vila och aktiviteter under dagen genom observationer utifrån olika frågeställningar. De har även tagit del av aktuell litteratur och en rapport från WHO om barns hälsa och välbefinnande. Arbets sättet har bidragit till ett vidgat perspektiv på vad som räknas in i fysisk aktivitet och ökat medvetenheten om vikten av att det inte får bli för många stillasittande aktiviteter efter varandra.

Två förskoleområden är delaktiga i ett forskningsprogram kring hållbar förskola som leds av forskningsinstitutet Ifous. Målet med programmet är att utveckla långsiktiga och

forskningsbaserade arbetssätt så att förskolan utvecklar arbetet inom området hållbar utveckling med avsikten att stärka barns lärande och utveckling. Syftet är också att genom samarbete mellan professionen och forskare låta de verksammars kunskaper och erfarenheter utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och ny forskning. Kunskapen om hållbar utveckling och de globala målen ska under programmets tid öka hos medarbetare och barn.

Kompetensförsörjning

De områden som har ett högt resultat i medarbetarenkäten har gemensamt att de har en tydlig organisation och närvarande ledarskap där medarbetarna känner sig delaktiga och bekräftade. Det kollegiala lärandet är framträdande och stärker medarbetarna i deras arbete och skapar stabila arbetslag. Det råder en bra arbetsmiljö och det finns möjlighet till planering och reflektion. De områden som har ett lägre resultat har gemensamt att de är i en förändringsprocess med nya rektorer och där organisation och funktion ses över och åtgärdas..

Utvärderingen av omorganisationen som trädde i kraft 2020 och förtydligande av roller och mandat är exempel på aktiviteter för hur förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare och är en del i handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Ett syfte med omorganisationen är att möjliggöra för förskollärare och barnskötare att ha rätt förutsättningar för sitt uppdrag och att öka närvaron med barnen. I den nya organisationen har roller och uppdrag förtydligats. Rollerna kommer vara i fokus även under 2022 för att säkerställa en samsyn inom avdelningen.

Under 2021 har alla rektorer utbildats i förändringsledning och i denna satsning genomfört förändringsprojekt inom den egna verksamheten. Fokus i projekten var handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetssituation.

Många kompetenshöjande insatser har ställts in under året på grund av pandemin men de lokala nätverken har återupptagits alltmer i områdena. Därtill har det genomförts lokala utbildningar som framförallt specialpedagogerna har haft ansvar för.

Andelen behöriga förskollärare och andelen barnskötare med barnskötarutbildning har ökat. Tillsvidareanställda medarbetare har uppmanats att gå den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen och Midsommarkransens barnskötarytbildning. Fortfarande uttrycker rektorerna att det finns en utmaning att rekrytera legitimerade förskollärare i de fall de behövs vikarier. En annan utmaning som uttrycks alltmåra bland rektorerna är att det finns brister bland medarbetarna i yrkessvenska kring läroplansmålen. Kompetensverket KOLL håller på att utvecklas för att ge möjlighet till att inventera medarbetarnas språkliga kompetens för kunna planera för fortsatta satsningar och för att fånga upp var kompetensen finns.

Den digitala kompetensen kopplat till verktygen som berör kommunikation har ökat bland medarbetarna och har bidragit till att flera blir delaktiga i information och möten.

Under perioden har 50 studenter haft verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i förskolorna. För att öka antalet VFU-handledare har nio förskollärare gått VFU-handledarytbildning.

Sjukfrånvaron ligger fortfarande på en hög nivå på grund av pandemin och de strikta riktlinjerna kring symtom. Det är fortfarande en ansträngande period för alla medarbetare. En stor del av chefernas tid går åt till personalplanering och vikarietillsättning samt till att stötta

personalen.

En åtgärd i det hälsofrämjande arbetet är att förhindra att upprepad korttidssjukfrånvaro utvecklas till längre sjukfrånvaro. Erfarenhet visar att de områden som har en systematik kring att fånga upp de medarbetare som är frånvarande i ett tidigt stadiet har lägre andel sjukfrånvaro överlag.

I ett förskoleområde har en administratör anställts i syfte att minska den stora administrativa belastning som legat på rektor och biträdande rektor. Fler områden ser nu över möjligheten att organisera verksamheten på samma sätt.

Agenda 2030

Barns rättigheter

Förskolorna arbetar systematiskt med likabehandlingsarbetet för att främja barns rättigheter och en likvärdig förskola för alla och för att öka normmedvetenheten hos medarbetarna. Barnen involveras i olika beslut ur ett demokratiperspektiv och förskolornas projekt utgår utifrån barnens intressen och frågor. Förskolorna arbetar med barnens rätt till integritet och hur barnen blir medvetna om sina rättigheter.

För att säkerställa att förskolan erbjuder en miljö som är anpassad för barn i behov av särskilt stöd och att de blir inkluderade i verksamheten breddas alla medarbetarnas kompetens. Specialpedagogerna handleder arbetslagen och miljöerna anpassas för att möta alla barns behov och omsorg.

Arbetet med hållbar framtid där barn skapar en relation med naturen, samhället och varandra relaterar till de globala målen för hållbar utveckling.

Jämställdhet

För att säkerställa att flickor och pojkar får samma utrymme i utbildningen arbetar förskolorna aktivt med att öka medvetenheten kring jämställdhet. De reflekterar över sitt språkbruk, granskar barnlitteratur och sitt pedagogiska material ur ett normmedvetet perspektiv. De diskuterar begreppen jämställdhet och jämlikhet och försöker öka medvetenheten kring vuxnas bemötande beroende på barnens kön.

Ett område har tittat på skillnader mellan flickor och pojkar i förhållande till rörelse. Upplevelsen är att skillnaden inte är så stor i de yngre barngrupperna men mellan de äldre barnen kan det skilja sig åt. Pojkar leker mera med bollar och är mera fysiska. Det är i regel fler pojkar än flickor som väljer fysiska aktiviteter vid det egna valet. Flickorna deltar oftare och gärna i de fysiska aktiviteterna som är arrangerade medans pojkarna gör detta val i det vardagliga. Pedagogernas relation till fysisk aktivitet kan också ha en betydelse.

Det är en fortsatt utmaning att rekrytera manliga förskollärare och barnskötare för att det utbildas för få. För att öka andelen manliga förskollärare och barnskötare behöver den allmänna bilden kring yrket förändras i samhället, vilket är ett långsiktigt arbete.

Nationella minoriteternas språk och kulturer

De nationella minoriteternas språk och kulturer lyfts alltmer i organisationen och medvetenheten ökar succesivt kring vad det innebär att vara ett förvaltningsområde och vad förvaltningen har för ansvar. Verktyget Polyglutt (en flerspråkig digital bilderbokstjänst) ger

personalen möjlighet att utveckla sitt sätt att arbeta med minoritetsspråken. Förvaltningen har försett förskolan med material och tips med goda exempel på arbetssätt och webbplatser för att höja kunskapen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,2 %	1,2 %	34,1 %	33,4 %	33 %	33 %	VB 2021
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	86 %	85 %	86 %	88 %	88 %	88 %	2021
Analys Andel nöjda vårdnadshavare ligger kvar på samma resultat som föregående år (ovanstående redovisning för VB 2020 är felaktigt registrerat). Spridningen mellan förskolorna ligger på 35-100. Orsaker till lägre resultat är hög personalomsättning under pandemin och enskilda händelser på vissa förskolor. Pandemin har även påverkat genom att det personliga mötet med vårdnadshavarna har minskat. De förskolor som höjt sina resultat nämner fungerande arbetslag, låg personalomsättning, kontinuerlig samverkan men vårdnadshavarna som framgångsfaktorer. Personalens kompetens och kvalitet på undervisningen är också en viktig faktor.							
  Antal barn per grupp	16 barn/avd.			16,2 barn/avd.	16	16	VB 2021
Analys Det genomsnittliga antalet barn per grupp hamnar på 16,03. Spridningen mellan områdena är från 14,7 upp till 17. Barngruppernas storlek kan variera under året beroende på vilka barn som finns i verksamheten för att skapa väl sammansatta grupper. Under dagen delas barngrupperna upp i mindre grupper och under pandemin har områdena tagit in många vikarier för att upprätthålla en god omsorg. Flera områden har svårt att få en budget i balans om årsmålet ska uppnås. Ett förskoleområde har för att förenkla administrationen i barn- och elevregistret (BER) registrerat en förskola felaktigt mot hur de arbetar. Förskolan har en avdelning registrerad i BER men i verkligheten är det två avdelningar. Förvaltningen har registrerat förskolan som två avdelningar i uppföljningen och uppmanat rektor att ändra i BER.							
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,3 st			5,3 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys Årsmålet uppnås inte och ligger kvar på samma nivå som föregående år. Spridningen ligger mellan 4,9 upp till 5,8. Utifrån den socioekonomiska tilldelningen blir snittet på 4,9 barn svårt att uppnå och samtidigt ha en budget i balans. I socioekonomisk svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. Bromma har i huvudsak starka områden men med några undantag som behöver prioriteras.							
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,4			3,3	3,6	3,6	2021
Analys Det totala resultatet är 3,4 vilket är en ökning från föregående år men stadens årsmål uppnås inte. Fyra arbetslag uppnår inte nivå 3 och handlingsplaner är upprättade. Pandemin är en orsak till att arbetslagen skattar sig lägre. Arbetslagen uppfattar att det är svårare att värdera undervisningen med många av ordinarie personal sjukskrivna. En del arbetslag har svårt att anpassa undervisningen till den ökade utevistelsen och värderar sig därför lägre. Tillgången till digitala verktyg och den digitala kompetensen anges också som ett hinder för en högre skattning, framförallt kring de digitala verktygen.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn når sin fulla potential i Bromma

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. I Bromma är deltagandet generellt sett högt men det finns skillnader mellan områden som behöver beaktas. Informationen om rätten till förskola behöver stärkas inom områden med lägre deltagande.

För att skapa goda lärande- och utvecklingsmöjligheter framhåller forskning att det är medarbetarnas kompetensnivå som är den viktigaste faktorn. Det pågår ett aktivt arbete med att kartlägga förskolans alla kompetenser. Forskning lyfter vidare fram att strukturella förutsättningar som barngruppernas storlek och personaltäthet behöver vara olika för att åstadkomma en likvärdig förskola. I socioekonomiskt svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. Bromma har i huvudsak starka socioekonomiska områden med några undantag som behöver prioriteras.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. Ett välfungerande samspel mellan de vuxna i förskolan och barnen är en förutsättning för att skapa en trygg förskola med hög kvalitet. En förskola där inflytande och delaktighet råder och där man tar stadens yngsta på allvar. Vuxnas

förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. För att kunna utveckla arbetet med jämställdhet behöver det i utbildningen finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Genom att tillämpa forskning och evidensbaserade metoder ska medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd öka. Varje förskoleområde har en specialpedagog som ska säkerställa att det finns stödstrukturer som kan bistå förskollärare och barnskötare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn ska ges rika möjligheter att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor samt ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att kunna värdera information. Förskolans språkliga miljöer ska vidareutvecklas. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar och kompetensutveckling för att möjliggöra för barnen att utveckla sitt språk.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. För att kunna ge stöd i barnens digitala utveckling behöver medarbetarnas kompetens öka kring hur de digitala verktygen kan användas i undervisningen. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro.

Fysisk aktivitet påverkar barnets fysiska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas och utevistelsen ska öka för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Barnen ska få vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig mat utifrån stadens matstrategi och strategin för kemikaliefri förskola.

I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer. Det ingår att skapa förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglat av mångfald och skapa intresse för det lokala kulturlivet. Förskolan ska bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt och för

att vårdnadshavare ska vara nöjda med verksamhetens kvalitet, behöver samverkan utvecklas och vårdnadshavares kunskaper om deras barn tas tillvara.

För att skapa en god samverkan med skolan krävs en vilja och ett långsiktigt arbete som syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande.

För att möjliggöra tidiga upptäckter av barn som far illa ska samarbetet med socialtjänsten fortsätta att stärkas genom olika samverkansformer och genom att rutiner och ansvarsområden förtydligas.

Förskolan ska fortsätta det framgångsrika arbetet med att erbjuda vårdnadstagare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats. Den Öppna förskolan är en viktig mötesplats som bidrar till integrering i samhället. Verksamheten ska utvecklas för att möta upp nya behov för vårdnadshavare och barn med andra modersmål än svenska.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och alla medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya och innovativa idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå. Arbetet med att kartlägga medarbetarnas kompetenser ska fortgå och intensifieras för att säkerställa att de gemensamma resurserna används på ett effektivt sätt, för att tydliggöra hur medarbetarna ska utvecklas och för att göra rätt prioriteringar.

Förutsättningar ska ges för att vara en attraktiv arbetsgivare som ska utveckla, behålla, rekrytera den kompetens som behövs. Genom ett nära ledarskap, tydlig roll- och ansvarsfördelning ska medarbetarna ges stöd och ledning i vardagen för att få förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och vara närvarande med barnen. Rektorerna ska ges förutsättningar att vara förskolans pedagogiska ledare och driva skolutveckling och säkerställa måluppfyllelse.

Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt bedrivs med utgångspunkt från medvetna teoretiska ställningstaganden. För att kunna erbjuda alla barn en likvärdig utbildning behöver kvalitetsarbetet vara systematiskt. Det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att alla barn får en utbildning av hög kvalitet och att förskolan lever upp till läroplanens intentioner. Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om att ständigt utvärdera den egna verksamheten för att förbättra och utveckla verksamheten för att nå högre måluppfyllelse.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

3 Hälsa och välbefinnande

4 God utbildning för alla

5 Jämställdhet
10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Alla barn har möjlighet till inflytande, känna delaktighet och göra sin röst hörd
Flickor och pojkar har samma utrymme i utbildningen
Barn utvecklar sitt matematiska tänkande
Barn utvecklar sitt språk
Barn utvecklar sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen och hållbart lärande
Det enskilda barnets lärande och utveckling synliggörs
Vårdnadshavares kunskaper om deras barn tas tillvara
Barnen får förutsättningar för livslångt lärande genom samverkan med skolan
Förskolan breddar barnens kulturarv
Barnens möjlighet till ökad fysisk aktivitet ökar
Förskollära och barnskötarnas närvaro med barnen ökar
Medarbetarna upplever att arbetsmiljön blir bättre
Sjukfrånvaron minskar
Närmare ledarskap med tydligare roller och ansvarsfördelning
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som tycker att alla barn ges lika möjlighet att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	92 %	92 %	93 %	94 %	94 %		2021
Analys Spridningen mellan områdenas resultat är mellan 62 till 100 procent. De områden som har lägre resultat anger ett samband med samverkan med vårdnadshavare, att de behöver förbättra kommunikationen särskilt eftersom stor andel av respondenterna svarat "vet ej". Framgångsfaktorer som anges är medvetenheten kring barnkonventionen och en tydlig verksamhetsidé. Ett område har påbörjat ett område med normkreativt arbetssätt som de ser fått genomslag i verksamheten. Även specialpedagogernas handledning och inkluderande arbetssätt anges som en framgångsfaktor.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kartläggning med hjälp av kompetensverktyget KOLL ska genomföras i syfte att identifiera medarbetares språkliga kompetens, utbildningar kring tvåspråkighet och språkutvecklande arbetssätt.	2021-01-01	2021-12-31	
 Kompetensen kring nationella minoriteter ska höjas	2021-01-01	2021-12-31	
 Utbildningen ska systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas utifrån stadsdelens framtagna strategi kring det systematiska kvalitetsarbetet.	2021-01-01	2021-12-31	
 Utifrån erfarenheter och lärdomar från rörelseprojektet ska en rörelsestrategi tas fram och ska ligga till grund för förskolornas handlingsplaner för att öka rörelsen.	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utifrån projektet kring handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetssituation ska en arbetsgrupp ta fram en lokal handlingsplan	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål är uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för 12 av 19 indikatorer har uppnåtts helt, sex har uppnåtts delvis och för en indikator har årsmålet inte uppnåtts. Bedömningen är att nämndmålen har uppfyllts och KF:s aktiviteter har genomförts under året.

Rättssäker, likställd handläggning av hög kvalitet

God samverkan och ett gott samarbete är grundläggande för en rättssäker och likställd handläggning av hög kvalitet. Inom myndighetsutövningen finns ett barnrättsperspektiv i alla utredningar som rör barn för att säkerställa att barnkonventionen följs och att barn är delaktiga i sin utredning där det är möjligt utifrån funktionsförmåga och ålder. Barnkonsekvensanalyser säkerställer att barns rättigheter tas tillvara.

Arbete för att öka samarbetet mellan öppenvård i egen regi och beställarenheter har fortgått under året. Bland annat har rutiner för samverkan och remittering av ärenden upprättats. Samordning och samsyn i ärenden som är aktuella inom flera verksamheter har skett där det är möjligt, bland annat när det gäller våld i nära relationer där gemensamma möten hålls om det finns barn. Under året har en systematik för samverkan utarbetats för hur ärenden överförs mellan myndighet och öppenvård. Berörda verksamheter deltar i regelbundna avstämningar i syfte att utveckla och säkerställa en kvalitativ och god öppenvård för både barn och vuxna.

Mallar för beslutsregistrering i sociala system har tagits fram för att säkerställa korrekta beslutsregistreringar och en kommuniceringsrutin har tagits fram för att säkerställa att exempelvis beslut och beslutsunderlag kommuniceras till enskilda på ett korrekt sätt.

Det är av stor vikt att samverkan mellan socialsekreterare och fältassistenter är god för att fånga upp och ge stöd till ungdomar som är i riskzonen för en negativ utveckling. Fältassistenter och socialsekreterare har samverkat genom referenssamtal under utredningar till att genomföra gemensamma samtal och besök med ungdomar. Därutöver har månatliga remitteringsmöten med biträdande enhetschefer tillämpats och en rutin tagits fram för att ytterligare tydliggöra samordningen och samhandläggningen i ärenden som gäller både vuxna- och barn. Syftet är att i högre grad uppmärksamma barns situation i åtgärder som direkt eller indirekt berör dem, samt att bidra till att principerna om inflytande och delaktighet

enligt barnkonventionens intentioner uppfylls.

Arbetet med att utveckla och förbättra kvalitetsledningssystemet i enlighet med SOSFS 2011:9 har fortgått under året. Ledningssystemen syftar till att identifiera vad lagar, förordningar och föreskrifter angett ska uppnås för verksamheterna varför det är viktigt att ha en struktur och tydlighet i processer, rutiner och arbetssätt. Utifrån detta har ett digitalt avdelningsövergripande ledningssystem har skapats i ILS-webben (stadens system för integrerad ledning och styrning) tillsammans med avdelning äldreomsorg. Under året har huvudprocesser och delprocesser identifierats och riskanalyser och åtgärder utifrån dessa processer har skapats. Arbetet med att implementera ledningssystemet på enhetsnivå påbörjades under hösten och kommer att fortsätta under våren 2022.

Under året har stadens socialtjänstinspektörer och inspektionen för vård och omsorg, IVO, genomfört granskning inom delar av socialtjänstens verksamheter. Resultatet av en granskningarna visade behov av fortsatt utvecklingsarbete gällande barnavårdsutredningar samt överskridna utredningstider och avsaknad av förlängningsbeslut. Egenkontroller är en viktig del i arbetet med en rättssäker och likställd handläggning av god kvalitet. En avdelningsgemensam rutin och mall för genomförande och uppföljning av egenkontrollerna har tagits fram.

Barn och unga

Utfallet i tertial 2 gällande indikator andelen barn och unga som återaktualiserats inom 12 månader efter avslutad utredning visade en försämring jämfört med tertial 1. Resultatet av indikatorn ledde till ett arbete med att identifiera orsakerna till återaktualiseringarna. Granskningarna av barnavårdsutredningarna som stadens socialtjänstinspektörer genomförde togs också med i analysarbetet. De vanligaste aktualiseringsorsaken handlar om misstanke om bristande omsorg eller misstanke om problem hos vårdnadshavare eller annan närstående. Problematiken handlar då om oro för våld inom familjen, vanvård och relationskonflikter. När ett ärende återaktualiserats utifrån misstanke eller tecken på oro hos barnet eller den unge, handlar problematiken om skolsociala-, beteendeproblem eller psykisk ohälsa. Det pågår ett arbete för att öka kvaliteten i arbetet med uppföljning av beviljade insatser. Den vanligaste insatsen som erbjuds är familjebehandling.

Barn och unga som bedömts vara i behov av omedelbart skydd har placerats utanför det egna hemmet utan dröjsmål. Den interna samverkan i skyddsbedömningar för barn och unga som bedömts ha skyddsbehov har fortsatt. Det interna arbetssättet som används kallas för ”tredagarsärenden”, där socialsekreterare arbetar tillsammans i placeringsärenden utifrån barnets bästa. Bedömning av skyddsbehovet utgår ifrån ärendets art såsom anmälans innehåll och allvarsgrad och är inte beroende av kön.

Förvaltningen har arbetat aktivt för att säkerställa att alla barn som placerats utanför det egna hemmet blir läkarundersökta inom en månad från påbörjad placering. Familjehemsvården använder hälsokort vid uppföljning av vården och säkerställer att barn har tillgång till de vårdkontakter de har behov av. Placerade barns hälsa, tandvård och behov av sjukvård följs upp kontinuerligt under placeringen och redovisas i journal och i hälsokort i samband med att övervägande av vården genomförs. Alla familjehemsplacerade barn och unga har under året

följts upp enligt plan.

Arbetet med att utveckla arbetssätt fortgår för att ytterligare öka barns och ungas delaktighet i förhandsbedömningar, utredningar och vid uppföljning av insatser.

Under året har det inkommit totalt 32 anmälningar där ungdomar är misstänkta för brott för första gången, varav 30 pojkar och två flickor. Socialtjänsten har kallat 29 ungdomar för samtal enligt upprättad rutin som innebär att kallelse skickas inom 48 timmar och att samtal ska hållas samma vecka. Samtalen genomförs med ungdomen och deras föräldrar i samverkan mellan socialsekreterare och fältassistent. Samtalen har möjliggjort snabbare stöd för både ungdomarna och deras föräldrar samt har bidragit till att socialtjänstens öppenvård har kommit i kontakt med familjer som de annars skulle haft svårt att nå. Polisens ändrade arbetssätt med snabbare lagföring har inneburit att det blivit vanligare att förundersökningssekretess råder, något som medfört att socialtjänsten inte fått kontakta familjerna eller ungdomarna tills dess att polisutredning har genomförts. Detta har även inneburit att polisen begärt fler yttranden från socialtjänsten gällande ungdomar som är misstänka för brott. Fältassistenter informerar om sitt uppsökande arbete med ungdomar i de samtal som de deltagit i för att fånga upp och ge stöd till ungdomar som är i riskzonen för en negativ utveckling.

Under året har arbetet med att bygga upp och utveckla ett strukturerat samarbete i linje med en familjecentral påbörjats. Under första tertialen inleddes arbetet med att skapa struktur och bygga upp samverkan mellan förebyggande socialtjänst, öppna förskolan samt mödrahälsovård och barnhälsovård i Blackeberg. Genom samverkan (FCA Blackeberg, Familjecentrerat arbetssätt) tillgängliggörs tidigt stöd i Blackeberg. Målgruppen är blivande föräldrar och föräldrar med barn 0-6 år. Förvaltningen är initialt drivande i uppbyggnaden av samverkan. Föräldraskapsstödprogram kommer vara en del av den nya samverkan och exempel på andra delar är råd- och stöd och gemensamma tematräffar. En föräldrarådgivare har anställts.

Fler föräldraskapsstödgrupper har genomförts jämfört med föregående år. Situationen kring covid-19 påverkade under första halvåret både planeringen och möjligheterna att hålla grupper. Gruppernas storlek har anpassats utifrån gällande restriktioner.

Förvaltningen har under hösten 2021 deltagit i en forskningsstudie som letts av Karolinska Institutet (KI). Studien jämför två former av stöd till föräldrar med tonåringar. Föräldrar som anmält intresse för deltagande i studien har genom KI lottats till ABC Tonår, Föräldrawebben, eller väntelista där deltagarna får välja insats efter 6 månader. Antalet inkomna intresseanmälningar (för alla program och åldersgrupper) och antalet föräldrar som tackat ja till platserbjudanden samt fullföljt deltagande har troligen påverkats av den pågående pandemin. Totalt under året har 69 föräldrar tackat ja till deltagande och 52 slutfört utbildningar.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022

En lokal handlingsplan togs fram under 2020 gemensamt av förvaltningen (socialtjänst, fält, fritid och förskola), polisen och grundskolorna i Bromma. Under året har ett

implementeringsarbete påbörjats och tre digitala uppföljningsmöten har genomförts.

Handlingsplanen reviderades inför tertialrapport 2. Aktiviteterna i planen reviderades utifrån identifierade utvecklingsområden. Det pågående arbetet konkretiserades och fortsatta behov tydliggjordes inom varje delområde.

Övergripande mål för samtliga arbetssätt och aktiviteter i handlingsplanen är att färre barn och unga begår brott. Under december närvarade förvaltningen vid ett erfarenhetsutbyte som socialförvaltningen arrangerade för att berätta om förvaltningens goda arbete med handlingsplanen. Fortsatta utmaningar framöver är att utveckla mätmetoder och se över hur effekten av arbetet och aktiviteterna kan utvärderas.

Samverkan mellan skola och socialtjänst

En lyckad skolgång minskar risken för utanförskap, sociala problem och psykisk ohälsa som vuxen. Det är därför viktigt att fånga upp elever som har hög frånvaro i tid. Under året har modellen för skolsociala team implementerats tillsammans med grundskolorna i Bromma. Målgruppen är elever med skolgång i stadsdelsområdet i årskurs 4–9 som har hög frånvaro eller anses ha påtaglig risk för ökad frånvaro och låg måluppfyllelse, eventuellt normbrytande beteende samt riskerar att sakna behörighet till gymnasiet. En skolsocionom har rekryterats som samarbetar med det skolsociala teamet med fokus på att öka skolnärvaron och måluppfyllelsen för elever i årskurs 4-9 med en frånvaro på 10- 20 procent. Arbetet har under hösten inletts på Alviksskolan och Äppelviksskolan.

Under 2021 har Fältgruppen aktivt deltagit i planerandet och genomförandet av lektionsprogrammet Mentorerna i våldsprevention (MVP) tillsammans med lärare och kurator på Södra Ängbys skola. Fältgruppen har hållit lektioner i sex och samtycke samt lektioner i sunda relationer på Södra Ängby skola, Abrahamsbergsskolan och Nya Elementar. Lektionerna har gått i linje med målet om att hitta nya tillvägagångssätt för att främja psykisk hälsa samt förebygga psykisk ohälsa hos ungdomar i Bromma.

Socialpsykiatri

Inom socialpsykiatri har arbetet med att öka den enskildes förmåga och självständighet fortgått med fokus på personliga mål för ökad delaktighet. Insats och stöd från socialtjänsten utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Utredningar genomförs enligt DUR (dokumentation, utredning, resultat). I samband med uppföljning av insats ställer biståndshandläggaren frågor till den enskilde om hur hans situation eller problematik har förändrats sedan insatsen och stödet från socialtjänsten påbörjades, respektive från den senaste uppföljningen.

Förvaltningens sysselsättningsverksamhet, Västerorts aktivitetscenter (VAC), har under året genomfört ett utvecklingsarbete i syfte att skapa flera attraktiva arbetslivsinriktade aktiviteter för att öka antalet deltagare. Ett arbete har påbörjats med målet att attrahera även yngre personer inom målgruppen. Under hösten har en konferensdel öppnats som framöver ska kunna erbjuda sysselsättning inom serviceyrken.

Förvaltningen eftersträvar att brukare inom socialpsykiatri som erhållit insatser från socialtjänsten ska få en förbättrad situation. En kartläggning av effekterna och upplevelsorna

genomfördes under hösten i samband med individuppföljningarna. Utfallet av indikatorn blev att 75 procent har upplevt att deras situation har förbättrats av insatserna från socialtjänsten. Underlaget är dock litet, endast fyra personer. En av orsakerna till det goda resultatet är arbetet med personliga mål som innebär att brukarna blir mer delaktiga i utformningen av sin insats. Därutöver är ett nära samarbete kring genomförandeplaner och uppsatta mål viktigt för att säkerställa att brukare, beställare och utförare har en samsyn och arbetar mot samma mål.

Missbruk

Kvinnor och män har fått stöd och insatser för att komma ifrån sitt beroende och missbruk och få en förbättrad livssituation i enlighet med den individuellt utformade plan som upprättats. Utredningarna har genomförts utifrån ASI (Addiction Severity Index) och insatserna som beviljats är evidensbaserade.

Under hösten 2021 ökade antalet ansökningar om att få stöd för sitt risk- och missbruk. Alkohol är den dominerade substansen men det har skett en ökning av blandmissbruk med amfetamin och heroin. Klientgruppen har ofta en samsjuklighet vilket innebär beroende med en psykiatrisk/neuropsykiatrisk problematik. Förvaltningen samverkar med regionens beroendevård och psykiatri i dessa ärenden. Under året har två ansökningar om stöd för spelmissbruk inkommit. Från september har det varit en kraftig ökning av LVM-anmälningar. Ett aktivt arbete har genomförts med alla anmälningar vilket lett till att den enskilde har ansökt om frivillig hjälp i hög utsträckning.

Pandemin har till viss del påverkat vilka insatser som beviljats vilket inneburit mer fokus på det motiverande arbetet med klienterna samt att tillfälliga insatser beviljats för att säkerställa att individens behov tillgodosetts.

Utifrån målgruppens komplexitet fortgår arbetet med samordnade insatser. Under året har ett arbete fortgått med att öka den interna samverkan mellan beställare och öppenvård i egen regi för att kunna erbjuda fler insatser. Det är viktigt att förvaltningen kan erbjuda helhetslösningar av god kvalitet på hemmaplan eftersom insatser på hemmaplan visar på högst evidens i bra resultat för den enskilde. Arbetet med motivation och utredning för att säkerställa att rätt person får rätt insats, och att insatsens utformning utgår från brukarens behov, är en viktig del i arbetet. Andelen som upplever att de har fått en bättre situation av insats och stöd från socialtjänsten har ett utfall om drygt 85 procent. De beställningar av insatser som föreslås efter avslutad utredning, avser att öka den enskildes förmåga och självständighet. Stor vikt har lagts vid att formulera personliga mål för att enskilda ska vara delaktiga i utformningen av sin insats.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning - Stöd till personer med funktionsnedsättning

Arbetet för att öka kvaliteten för personer med funktionsnedsättning har bedrivits i enlighet med Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. I planeringen inom förvaltningens olika verksamheter beaktas att alla människor på lika villkor ska ha möjlighet till delaktighet och deltagande i såväl samhällslivet som arbetslivet. I arbete ingår att höja kvaliteten i handläggning och

insatser.

Inom daglig verksamhet i egen regi pågår ett arbete med att utveckla verksamheten för att i ökad utsträckning ge ett mer arbetslivsinriktat stöd. Verksamheten arbetar för att hitta praktik- och arbetsplatser på den ordinarie arbetsmarknaden. Ett samarbete har inletts med ICA Maxi vid nya förvaltningskontoret för att kunna erbjuda arbetstagare sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. En arbetsgrupp startades i samband med att förvaltningen flyttade till nya lokaler. Två dagar i veckan utför arbetsgruppen vissa kontors- och servicesysslor i förvaltningshuset.

I samverkan med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har en fritidsverksamhet startats upp med inriktning mot barn och unga med funktionsnedsättning.

För att personer med olika förmågor ska kunna ta del av information på stadens webbplatser har arbete med att tillgänglighetsanpassa alla publicerade dokument genomförts under året.

Inom LSS-verksamheten har det pågått ett arbete med social dokumentation och arbetsmetoden KOMPASS för ett ökat fokus på den enskilde och dennes hälsa.

Verksamheterna har under året påverkats av pandemin och de restriktioner som utfärdats. Något som antas ha påverkat nöjdheten hos brukarna. Utifrån tidigare års resultat i brukarundersökning påbörjades ett arbete med att anpassa frågorna i brukarenkäten utifrån kommunikationsförmåga för att få en ökad förståelse för vad begreppen i undersökningen innebär. Ett arbete som kommit i skymundan då verksamhetens fokus under längre perioder varit på bemanning och smittskyddsåtgärder.

Pandemin har påverkat möjligheten för brukarna att delta i sina invanda aktiviteter. I samband med att vaccineringen tog fart, smittspridningen minskade och restriktionerna lättade, blev det också möjligt för boende och deltagare i daglig verksamhet att kunna interagera med vänner och anhöriga och delta i samhällslivet på mer lika villkor.

Trots pandemin har verksamheten arbetat fortlöpande med alternativ kommunikation såsom bilder, fotografier och påminnelserlappar för att skapa trygghet och ge utrymme för delaktighet och självbestämmande. Därutöver har personalen haft regelbunden kontakt med brukaren och företrädare för att följa upp hur insatserna utförs samt individens upplevelse av trygghet och kvalitet. Via olika former av möten och planeringstid säkerställs att stödet är utformat så att den enskilde har kontroll/vetskap över när och hur stödet ska utföras. Verksamheterna arbetar aktivt i olika former för att fånga upp upplevelser av missnöje för att förbättra verksamheten och brukares trivsel, till exempel vid uppföljningsmöten och genomförandeplaner.

Inom myndighetsutövningen har fokus varit på barnrättsperspektiv i alla utredningar som rör barn för att säkerställa att barnkonventionen följs och att barn är delaktiga i sin utredning där det är möjligt utifrån funktionsförmåga och ålder. Under utredningen och vid kommunicering av beslut förs alltid en dialog med vårdnadshavare och/ eller företrädare för hur delaktiga barnet kan vara och hur återkopplingen kan ske utifrån barnets behov.

Hemlöshet/ vräkning

Under året har åtta barnfamiljer beviljats akuta boendelösningar för att säkerställa barnrätten i enlighet med barnkonventionen. I de fall barnfamiljer bor i osäkra boendeförhållanden arbetar

socialtjänsten med att säkerställa stabilitet för barnen genom att i hög grad bevilja SHIS-boende där det är möjligt. Ett arbete görs dock innan för att ge stöd och undersöka noggrant de egna resurserna för att utreda att möjligheterna till ett stabilt boende är uttömda. Under hösten har en del av familjerna flyttat, två till annan kommun och två till SHIS lägenhet, en har ordnat eget boende. Vid årets slut bedöms tre familjer ha osäkra boendeförhållanden.

Socialtjänsten informeras när en vräkning genomförs. I de fall som enskilda löst sin situation på egen hand genom exempelvis betalat sin hyresskuld, flyttat eller nått särskild överenskommelse, får förvaltningen ingen information om detta. Nio meddelanden om avhysning har inkommit från Kronofogden under året, varav sju har kunnat avvärjas. Ett ärende där vräkning genomfördes avsåg en person som inte hade betalat avgiften till bostadsrättsföreningen. Det andra ärendet avsåg vräkning av en barnfamilj, men familjen lämnade lägenheten innan vräkningen genomfördes. Ur ett preventivt perspektiv är det viktigt att barn växer upp under trygga förhållanden och socialtjänsten arbetar för att förstärka det vräkningsförebyggande arbetet, bland annat genom samverkan med fastighetsägare. När ett meddelande om vräkning inkommer till socialtjänsten från Kronofogden, kallas samtliga genom exempelvis telefon eller brev, med erbjudande om ett samtal för att få stöd och råd.

Det har skett en liten ökning av hemlöshet inom gruppen med samsjuklighet.

Våld i nära relationer

Antalet ärenden som rör våld i nära relation och som kommer till socialtjänstens kännedom, ligger kvar på ungefär samma nivåer som tidigare år. På grund av pandemin har det funnits farhågor om att antalet skulle öka på grund av restriktioner och att man i större utsträckning vistades hemma. Antalet inkomna orosanmälningar som rör barn som är våldsutsatta har ökat, men inte för vuxna i samma utsträckning. Inom äldreomsorgen har det dock uppmärksammats en ökning av antalet personer som utsatts för våld i nära relation. Under året har socialtjänsten fått kännedom om 314 personer som utsatts för våld i nära relation. Störst utsatthet är bland personer med missbruk, psykisk ohälsa och funktionsnedsättning. 15 av ärendena rör hedersförtryck.

Förvaltningens relationsvåldsteam samverkar med den stadsdelsgemensamma Relationsvåldscentrum i Västerort (RVC Väst). Den vanligaste ingången till RVC Väst är kontakt från den enskilde själv, polisen och från förvaltningens relationsvåldsteam. Från september har RVC Väst erbjudit biståndsbedömda samtalsstöd till barn där minst en av vårdnadshavarna har egen kontakt med RVC. Samtalen utgår enligt Trappan-modellen och Här och nu-samtal. Även till RVC Väst har ärendeinflödet minskat under året jämfört med föregående år. Från Bromma inkom 55 ärenden 2020 och 41 ärenden 2021. Analys av orsakerna till minskningen pågår. En förklaring kan vara att pandemin har medfört att RVC Väst inte deltagit på lika många informationsspridande sammanhang som tidigare år. Två digitala informationsmöten om barnsamtalen har hållits under året. En annan förklaring är att brott i nära relation hos polisen utreds på flera grupper som ej är samlokaliserade, något som försvårat arbetet med myndigheten.

I gruppen våldsutsatta är det en stark majoritet av våldsutsatta kvinnor. Under 2021 inkom 19 våldsutsatta män till RVC väst vilket är en ökning med 73 procent från 2020. Trots ökningen i

antal så utgör män cirka 10 procent av alla inkomna ärenden avseende våldsutsatthet. Gruppen våldsutövare har en stark överrepresentation av män både under 2020 och 2021.

Diskriminering

Brukare/klienter och anhöriga inom förvaltningens verksamheter ska inte uppleva någon form av diskriminering. Inom socialpsykiatrins verksamheter och inom verksamheter som ger stöd till personer med funktionsnedsättning ställs frågan i stadens brukarundersökningar om brukaren upplevt sig diskriminerad i verksamheten. Resultaten från 2021 års brukarundersökningar visar att andelen brukare inom socialpsykiatri och brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering har minskat i jämförelse med föregående års resultat. I och med det låga resultatet i 2019 års brukarundersökning uppmärksammades att det fanns svårigheter för många brukare inom LSS-verksamheterna att förstå begreppet diskriminering. Ett arbete för att öka förståelse av begreppen i brukarundersökningen genomfördes under 2020. Under 2021 har verksamheterna inte haft möjlighet att ha samma fokus på dialog kring ordens betydelse, vilket kan vara en av orsakerna till det försämrade resultatet. Verksamheterna har under året främst haft fokus på bemanning och smittskyddsåtgärder utifrån den pågående pandemin. Det tidigare arbetet med metoder och kommunikationshjälpmedel för att öka förståelsen för ord och begrepp kommer att återupptas och stärkas inom LSS-verksamheterna.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ge människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet samt genom att arbeta aktivt för ett jämställt och jämlikt samhälle fritt från diskriminering, där allas rättigheter beaktas och människor upplever trygghet och välbefinnande.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet att ge människor insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet behöver både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet och vid beslut om olika insatser. Olikheter mellan könen har uppmärksammats och analyserats vilket ökat medvetenheten inom verksamheterna. Genom att normer, attityder och förväntningar diskuteras kontinuerligt inom alla verksamheter ökar kunskapen om skillnader och insatser kan genomföras som ökar jämställdheten. Ibland är det svårt att utröna orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Insatser för personer med funktionsnedsättning ska säkerställa alla människor ska ha möjlighet till delaktighet och deltagande i samhällslivet. Barns rättigheter och inflytande ska beaktas i enlighet med FN:s barnkonvention. Inom verksamheterna fortsätter arbetet med att implementera barnrättsperspektivet i det dagliga arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel avhysningar som kunnat avvärras efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	77,78 %			68,42 %	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2021
Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24,3 %	20,9 %	27,7 %		24 %	24 %	VB 2021
Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90,6 %	96,7 %	100 %		90 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	79 %	85 %	71 %	94 %	94 %	öka	2021
Analys Resultatet visar på en försämrning jämfört med år 2020. Under 2020 arbetade verksamheterna aktivt med brukarna om förståelse kring ordet diskriminering, ett arbete som gav ett högt utfall för VB 2020. Under 2021 har verksamheterna inte haft möjlighet att ha samma fokus på dialog kring ordets betydelse som i 2020, vilket kan vara en av orsakerna till det försämrade resultatet. Verksamheterna har under året främst haft fokus på bemanning och smittskyddsåtgärder utifrån den pågående pandemin. En åtgärd för att höja resultatet är att medarbetarna anpassar kommunikationssättet för en bättre förståelse för ord och begrepp, samt att arbeta med bemötandefrågor. Kvinnor har i större utsträckning svarat att de upplever diskriminering än män. Det är få män i verksamheterna i förhållande till kvinnor och fler kvinnliga medarbetare än män. Verksamheterna ser över detta som ett led i jämställdhetsarbete och vid rekrytering.							
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %	94 %	91 %	95 %	95 %	öka	2021
Analys Andelen brukare som inte upplever diskriminering har minskat med tre procentenheter jämfört med föregående år. En tänkbar orsak till det försämrade utfallet kan bland annat kopplas till pandemin. Brukares önskemål om exempelvis kön på personal som utför insatser har inte kunnat tillgodoses i samma utsträckning som tidigare. För att analysera resultatet vidare har brukarstödare bjudits in för att tillsammans med brukarna lämna förslag på åtgärder.							
Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	83 %	84 %	88 %	80 %	80 %	2021
Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i	74,19	75 %	72,73 %		80 %	75 %	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kärnämnen i grundskolan							
Analys	Under året har totalt 23 av 31 placerade barn, åtta flickor och 15 pojkar, klarat målen i kärnämnen i grundskolan. En orsak till att årsmålet inte är uppnått kan vara att barn som remitterats till familjevården har omfattande vårdbehov, exempelvis barn med funktionsnedsättning och ungdomar med stora egna svårigheter som har påbörjat utveckla ett normbrytande och/eller självdestruktivt beteende. Pandemin kan också ha haft en påverkan. Familjevården använder checklistor för att på ett strukturerat sätt följa upp placerade barns hälsa och skolgång. Ett omfattande arbete bedrivs, och kommer att fortsätta att bedrivas för att familjehemsplacerade barn ska klara målen i kärnämnen i grundskolan.						
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %	100	75 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	89 %	85 %	89 %	90 %	90 %	2021
Analys	Verksamheten arbetar aktivt med synsätt och arbetssätt genom arbetsmetoden KOMPASS som innebär att alla medarbetare, oavsett roll och uppdrag, gör medvetna val när man kliver in på arbetsplatsen, med bemötande i fokus. En av orsakerna till att målet inte nås, kan vara personalomsättning under året samt pandemins påverkan på verksamheterna då många processer fått läggas åt sidan för att säkerställa bemanningen och smittskyddsarbetet. Arbetet med att utforma bemötandeplaner där varje boende ska ha en individuellt utformad bemötandeplan kommer att fortgå under 2022.						
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	81 %	78 %	77 %	79 %	79 %	2021
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	75	0 %	75 %	14,81	30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys	En jämställdhetsanalys går ej att genomföra eftersom antalet respondenter är lågt; tre kvinnor och en man.						
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	85,71	100 %	75 %		30 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	74,06				80 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Under året har socialtjänsten genomfört 212 utredningar som primärt rört barn. I 157 utredningar har barnet/ungdomen varit delaktig och fått återkoppling. En orsak till att barn inte har varit delaktiga och fått återkoppling är att det gjorts flera korta utredningar i syskonärenden då det ej funnits oro för alla syskon, och samtal har då inte genomförts med övriga syskon. Ett annat skäl är att flertalet utredningar har handlat om spädbarn och yngre barn i åldrarna 1-3 år där det inte har varit möjligt att ha enskilda samtal med barnen. Resultaten visar att yngre barnen till skillnad från äldre barn och ungdomar inte har varit delaktiga i riktigt lika hög utsträckning. Arbetet med att öka barns delaktighet kommer att intensifieras, bland annat genom tätare uppföljningar med chef som ett led i det verksamhetsnära ledarskapet.</p>							
 	Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	70,28			90 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
<p>Analys</p> <p>Under året har 212 utredningar genomförts som primärt rört barn. I 149 utredningar har skola/förskola vidtalats. Kontakter har tagits med skola i högre grad i de utredningarna som rör ungdomar. En förklaring till att det varit aktuellt med färre kontakter med förskola/skola för de yngre barnen kan vara att det i flera fall har inletts utredning av flera syskon i en familj på grund av uppgifter som våld. I flera av syskonärendena har det visat sig att det enbart funnits oro för ett av syskonen och bedömning har gjorts att det inte varit motiverat eller funnits behov av utredningskontakter med förskola och skola. En annan orsak är att utredningar har handlat om spädbarn och yngre barn som ännu inte börjat på förskola.</p>							
 	Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	8			10	Tas fram av nämnd	2021
  	Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	314 st	9 %	91 %	210 st	Tas fram av nämnd	2021
  	Antal vräkningar som berör barn	0			0	Tas fram av nämnd	VB 2021
  	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	73 %	76 %	70 %	85 %	85 %	Tas fram av nämnd
<p>Analys</p> <p>På grund av pandemin har invanda rutiner och aktiviteter ändrats för brukarna för att anpassa verksamheten utifrån smittskyddsbehovet, vilket kan ha påverkat upplevelsen av trygghet. För att söka orsaker till försämringen och orsaken till att männens upplevelse av trygghet är större än hos kvinnorna behöver frågan analyseras vidare genom följdfrågor på individnivå. Arbetet med att säkerställa ett gott och individanpassat bemötande fortgår.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30
 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31
 	Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med	2021-01-01	2021-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.			
✔ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30	
✔ Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningsystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31	
✔ Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämndernas ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.1 I Bromma är människor självständiga och delaktiga och får insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla som behöver socialtjänstens stöd ska erbjudas en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser. Det förebyggande arbetet ska bygga på kunskaps- och/eller evidensbaserade insatser. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön. Alla personer som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering.

Arbetet med att utveckla barnrättsperspektivet ska fortsätta. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barn ska också ges möjlighet till inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionen. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen. När en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten ska insatser mellan vuxen- och barnhandläggning samordnas.

Arbetet med ett lokalt operativt samverkansforum med skola och polis (BRÅ) fortsätter. Socialtjänsten ska träffa skolan och kommunpolisen regelbundet för att upptäcka unga i riskzonen och därigenom kunna ge tidiga insatser. Samhandling mellan socialtjänst, fritidsverksamhet, skola och polis är av stor betydelse för att nå framgång i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet. Förvaltningens metodutvecklare inom socialtjänsten har en samordnad funktion för att säkerställa en god samverkan. Brommas handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022 utgör en grund i arbetet.

Det preventiva arbetet förstärks och som ett led i detta prioriteras fortsatt samtal med barn och ungdomar och deras föräldrar. Om ett barn eller ungdom blir anmäld för ett brott ska socialtjänsten kalla till samtal inom 48 timmar.

En viktig del i det förebyggande ungdomsarbetet är att minska användandet av och tillgången till alkohol, narkotika, dopingmedel och tobak. Utveckling av gemensamma åtgärder utifrån resultat i Stockholmsenkäten ska genomföras. Till exempel åtgärder för

tillgänglighetsbegränsning av alkohol genom anti-langningsinformation.

Individ och familjeomsorgen arbetar för att barn och unga i Bromma ska växa upp under trygga förhållanden. Socialtjänstens samarbete med förskolan och skolan ska utvecklas för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon, följa upp orosanmälningar samt stabilisera barns och ungas skolgång. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och vårdnadshavare som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd. Förvaltningen har under 2020 noterat ett ökat antal ärenden där barn upplever våld i nära relationer. Därför är det av vikt att förvaltningen stärker tillgången av insatser till barn, unga och föräldrar i behov av stöd. Som ett led i detta arbete ska förvaltningen utveckla tillgången till föräldrastödsprogram. Föräldrastödsprogram ska erbjudas i syfte att stärka stödet till barn och föräldrar för att skapa möjligheter till jämlika förutsättningar för en god uppväxt för alla barn. En lokal strategi/handlingsplan för ett långsiktigt genomförande av generella och riktade föräldrastödsprogram ska upprättas, med målet att fler föräldrar i Bromma ska kunna erbjudas tidigt stöd.

Samverkan med skolan ska utvecklas bland annat för att bryta omfattande skolfrånvaro så att eleven återgår till en stabil skolsituation. Samverkan kring barn och ungdomar i behov av särskilt stöd sker bland annat genom det lokala BUS – en organiserad samverkan mellan förvaltningens olika verksamheter, skolan och Region Stockholm. Arbetet inom det lokala BUS i Bromma ska stärkas ytterligare. Det övergripande målet för samverkan är att motverka psykisk ohälsa hos barn och ungdomar i Bromma.

Barn och unga som riskerar att fara illa eller som far illa kan behöva skydd genom en placering utanför det egna hemmet. Barn och unga som bedömts ha skyddsbehov ska inte behöva vänta på placering.

Vid planering av biståndsbedömda insatser ska alltid öppenvård i egen regi prövas och uppföljningen av beslutade insatser ska stärkas. Förvaltningen ska erbjuda kvalitativ och god öppenvård som utgår från varje individs behov. För att stärka en sammanhållen socialtjänst ska samarbetet mellan öppenvården som bedrivs i egen regi och förvaltningens beställarenheter utvecklas. Interna arbetssätt gällande remittering och uppföljning ska förbättras. Likaså ska samarbetet med extern öppenvård utvecklas med utgångspunkt i den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Andelen barn och unga som återaktualiseras inom en tolv månadersperiod ska vara fortsatt låg. Hög rättssäkerhet och hög kvalitet i handläggningen samt barn och ungas delaktighet i utredningsprocessen leder till en hög måluppfyllnad. En god intern- och extern samverkan kring målgruppen samt individuellt anpassade insatser är också viktiga delar för att nå målet.

Fler kvinnor och män med missbruksproblematik ska fullfölja upprättad plan och uppleva delaktighet i sin utredning. För att stötta individer att fullfölja sin planering ska förvaltningens interna och externa samverkan avseende målgruppen utvecklas. Till ytterligare stöd för den enskilde ska förvaltningen ta initiativ till att samordnade individuella planer (SIP) upprättas vid behov.

Arbetet kring hemlöshet ska utvecklas i enlighet med Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025. Gruppen hemlösa personer finns inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. Förvaltningens arbete med att motverka hemlöshet ska vara långsiktigt. Förebyggande och stödjande insatser ska prioriteras för att undvika att personer hamnar i hemlöshet. Stödjande insatser ska ges för att de som blivit hemlösa ska kunna komma vidare till egen bostad. En betydande del av detta arbete är att med olika typer av insatser möta olika behov av stöd.

Försöks- och träningslägenheter och insatsen Bostad först är insatser för att motverka hemlöshet. Insatserna innebär att personer som socialtjänsten har kontakt med och som inte själva kan bli godkända för förstahandskontrakt ges möjlighet till ett eget boende. Förvaltningen ska utveckla stödet till de som beviljats försöks- och träningslägenheter och Bostad först. Förvaltningen ska även utveckla det vräkningsförebyggande arbetet tillsammans med andra aktörer, exempelvis med bostadsbolagen. Förvaltningen samarbetar med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Inga vräkningar som berör barn ska genomföras.

Metoder för det våldspreventiva arbetet ska utvecklas inom förvaltningens verksamheter. Tryggheten är en viktig jämställdhetsfråga. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsatt motverkas och våldsutsatta ska erbjudas skydd och stöd. Förvaltningen ska fortsatt utveckla arbetet mot våld i nära relationer, både det våldspreventiva arbetet, arbetet med våldsutsatta samt arbetet med våldsutövare. Stödet till barn och unga samt särskilt sårbara grupper så som personer med funktionsnedsättning ska stärkas. Arbetet ska ske i enlighet med stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2021-2025 tillsammans med Relationsvåldscentrum Väst och genom regional stadsdelssamverkan.

Hot och våld inom förvaltningens verksamheter ska förebyggas. Om brukare eller personal har utsatts för hot och våld ska det säkerställas att den utsatte får tillräckligt med stöd.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

3 Hälsa och välbefinnande

5 Jämställdhet

10 Minskad ojämlikhet

16 Fredliga och inkluderande samhällen

Förväntat resultat

All handläggning är rättssäker, likställd och av hög kvalitet

Andelen ungdomar som använder alkohol, narkotika och tobak minskar jämfört med senaste mätning.

Alla barn ska ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionens intentioner

Alla barn och unga som bedöms ha skyddsbehov får placering utan väntetid.

Alla våldsutsatta och våldsutövare erbjuds stöd.

Inga vräkningar som berör barn ska genomföras

Vid planering av biståndsbeslutade insatser prövas alltid öppenvård i egen regi

Fler klarar mer på egen hand

Alla personer som tagit del av insatser och stöd har varit delaktiga i planeringen

Alla som har haft kontakt med förvaltningen upplever ett gott bemötande utan diskriminering

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska i samverkan med skolan och polisen arbeta för att barn och unga växer upp utan kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Tillgången till föräldrastödsprogram ska utvecklas för att fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.2. I Bromma uppnår placerade barn kunskapsmålen i skolan

● Uppfylls helt

Beskrivning

Forskning visar att placerade barn och ungdomar har sämre fysisk och psykisk hälsa än genomsnittet. Många underpresterar dessutom i skolan trots normal begåvning. Samtidigt är en lyckad skolgång en av de viktigaste faktorerna för barn och ungdomars utveckling. Därför är det viktigt att ha arbetssätt för att stärka placerade barn och ungdomars skolgång och rätt till utbildning.

Det är angeläget att samverka mellan socialtjänsten, skolan och hälso- och sjukvården fungerar bra. Socialtjänsten ska arbeta aktivt för att placerade barn och ungdomar ska få de undersökningar, insatser och behandlingar som de behöver i skolan och i hälso- och sjukvården. Men det är utbildningsnämndens och hälso- och sjukvårdens ansvar att tillhandahålla utbildning respektive hälso- och sjukvård.

Familjevårdsverksamheten ska fortsätta att arbeta med Skolfam (skolsatsningen i familjehemsvård) vilket är en arbetsmodell som utarbetats i projektform inom staden sedan 2019 som syftar till att höja familjehemspplacerade barn och ungdomars skolresultat. I samverkan mellan skola och socialtjänst kartläggs och individanpassas insatser till stöd för barnens lärande. Övriga placerade barn och ungdomars skolgång ska stärkas genom att socialtjänsten arbetar aktivt för att barnen får de insatser de behöver i skolan. SAMS-modellen (samverkan för obruten skolgång) ska implementeras för att verka för en obruten skolgång för placerade barn och ungdomar

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

3 Hälsa och välbefinnande

4 God utbildning för alla

10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Barn och ungdomar som är placerade får godkänt i kärnämnen.
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ SAMS-modellen (samverkan för obruten skolgång) ska implementeras för att verka för en obruten skolgång för placerade barn och ungdomar	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.3 I Bromma deltar personer med funktionsnedsättning i samhällslivet på lika villkor som andra

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka kvaliteten för personer med funktionsnedsättning. Arbetet ska ske i enlighet med Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. I planeringen inom förvaltningens olika verksamheter beaktas att alla människor på lika villkor ska ha möjlighet till delaktighet och deltagande i såväl samhällslivet som arbetslivet.

Kollegial observation ska användas för kvalitetsutveckling inom LSS-verksamheter och socialpsykiatrins verksamheter. Insatser riktade till personer med funktionsnedsättning och till personer inom socialpsykiatrins målgrupp ska anpassas till den enskildes individuella behov. Insatserna ska utformas tillsammans med den enskilde och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Användandet av digitalisering och välfärdsteknik ska utvecklas inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

I Bromma ska personer med funktionsnedsättning kunna delta i sysselsättning eller arbetsliv på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatrins målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. Förvaltningen ska därför utveckla arbetssätt och stödinsatser för att stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta på arbetsmarknaden. Västerorts aktivitetscenter ska vidareutvecklas till stöd för personer inom socialpsykiatrins målgrupp att komma närmare arbetslivet. Den dagliga verksamheten ska utvecklas för att personer med insatsen daglig verksamhet (LSS) ska komma vidare mot arbete.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

3 Hälsa och välbefinnande

5 Jämställdhet

10 Minskad ojämlikhet

16 Fredliga och inkluderande samhällen

Förväntat resultat

Fler utbildade kvalitetsobservatörer inom förvaltningens LSS-verksamheter och verksamheter inom socialpsykiatri.

Fler personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp ges möjlighet att delta på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetsätt ska utvecklas som leder till att fler personer inom socialpsykiatri kommer vidare mot arbete på den öppna arbetsmarknaden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Arbetsätt ska utvecklas som leder till att fler personer med insatsen daglig verksamhet (LSS) kommer vidare mot arbete på den öppna arbetsmarknaden	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Kvalitetsutveckling genom kollegial observation inom LSS-verksamheter och socialpsykiatriens verksamheter	2019-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för 13 av 14 indikatorer har uppnåtts och årsmålet för en indikator har inte uppnåtts. För sex indikatorer saknas resultat. Förvaltningen bedömer att det underliggande nämndmålet har uppfyllts och att KF:s och nämndens aktiviteter har genomförts.

Pandemin har fortsatt haft en stor påverkan på äldreomsorgens verksamheter. Möjligheten att vaccinera sig mot covid-19 har haft en positiv effekt, men det har ändå ställts stora krav på såväl medarbetare som chefer för att upprätthålla en god och väl fungerande vård och omsorg. Arbetet har under året genomförts på ett professionellt och flexibelt sätt med fokus på att förhindra smittspridning. Verksamheten har kunnat påbörja flera förbättringsarbeten i syfte att utveckla och stärka kvaliteten både i det förebyggande arbetet och i vård- och omsorgsinsatser.

Rättssäker och likställd handläggning av hög kvalitet

Alla äldre som ansöker om en insats från äldreomsorgen ska mötas av en biståndshandläggning som är rättssäker, likställd och av hög kvalitet. Enheten för biståndshandläggning utvecklar fortlöpande sina arbetsätt för att säkerställa detta. Den äldre som har ansökt om bistånd får information och vägledning av biståndshandläggaren. Den äldre har getts möjlighet att vara delaktig genom att kontakt har hållits under utredningens gång. Enheten följer noggrant de överklaganden och domar som inkommer i och med beslut om beviljad insats eller avslag i syfte att ytterligare stärka rättssäkerheten. Under året har 31 domar inkommit från förvaltningsrätten, sex av dessa har gått emot förvaltningens bedömning.

Under årets början var det många äldre som pausade sina insatser, framförallt hemtjänstinsatser, på grund av oro för att smittas av covid-19. När insatserna sedan successivt har återupptagits ser biståndshandläggarna att många äldre har ett uppdämt behov av hjälp. Enheten för biståndshandläggning ser också en ökning av antalet ärenden med psykisk ohälsa och ensamhet, vilket kan vara en följd av att många äldre har varit isolerade i hemmet. Enheten har även sett en ökning av antalet personer som utsatts för våld i nära relation.

Med anledning av pandemin har arbetssätt anpassats för att skydda äldre från smittspridning. Utredningar och uppföljningar har i första hand skett via telefon. Hembesök har endast genomförts i undantagsfall. Det nya arbetssättet har medfört att handläggarna har tagit fler kontakter än tidigare för att få en helhetsbild av behov och fatta rättssäkra beslut. Vid varje kontakt har frågor ställts om hur den enskilde klarar sig i hemmet och hur det fungerar med inköp, mathållning, personlig omvårdnad samt om den äldre har socialt- och hälsofrämjande aktiviteter.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

För att motverka social isolering och ofrivillig ensamhet hos äldre har aktivitetscentra och lokala mötesplatser fortsatt att utvecklas i samarbete med besökarna och civilsamhället.

I början av året hölls den öppna verksamheten stängd på grund av pandemin. Under denna tid genomfördes individuella samtal via telefon eller fysiska möten samt individuella promenader med dem som behövde och önskade. Seniorerna lyfte fram ensamhet, social isolering, tristess samt försämrade fysiska mående som resultat av verksamhetens stängning. Under våren kunde verksamheten åter öppna upp och utöka sitt utbud genom att ha utomhusaktiviteter utifrån restriktionerna. Fokus har varit aktiviteter så som promenader, stavgång, tipspromenader och boule i mindre grupper. Senorgymmet kunde öppnas under hösten. Detta var väldigt uppskattat då efterfrågan av det har varit stor. Året avslutades med att åter begränsa antal deltagare i de olika aktiviteterna. Det har även bjudits in till digitala möten med seniorer i Bromma, vilka varit mycket uppskattade

Antalet personer som har anlitat fixartjänsten har ökat under året och motsvarar nu samma volym som innan pandemin. Fixaren utför insatser i enskilda hem för att undvika fallrisk hos seniorer. Inom ramen för ett utvecklingsprojekt har fixartjänstens uppdrag utökats till att även omfatta hjälp med digital teknik. Insatsen har kommit igång på försök. Verksamheten planerar för en formell lansering av det nya digitala stödet under början av 2022. Målet är att öka den digitala kompetensen hos de äldre för att därigenom främja aktivt deltagande i samhällslivet och möjligheten att leva ett mer självständigt liv.

Det uppsökande arbetet har haft fokus på att sprida information om den förebyggande verksamheten. Detta har bland annat skett i samband med utdelning av goodiebags, där information om de olika delarna av verksamheten har ingått. Informationsinsatser har också genomförts tillsammans med biståndsenheten.

Anhörigstödet i Bromma ställdes redan under 2020 primärt om till digitala träffar och telefonmöten. I och med att restriktionerna lättade under hösten återgick verksamheten delvis till fysiska möten. Digitaliseringen har bidragit till en bredare kontaktväg till de anhöriga. Samtidigt är det viktigt att beakta att möjligheten, förmågan eller viljan att ta del av det

digitala stödet är större bland de yngre anhöriga. Stödet behöver fortsatt utformas utifrån olika målgruppers behov. Anhörigkonsulenterna har under 2021 tagit emot 331 enskilda samtal från anhöriga vilket är en ökning sedan pandemins start. Många anhöriga uttrycker en känsla av ensamhet och hopplöshet i sin situation, vilket tyder på en ökad belastning på målgruppen. Anhörigkonsulenterna har fortlöpande samarbete med flera externa parter så som frivilligorganisationer, Svenska kyrkan och regionen. I samarbete med västerorts anhörigkonsulenter informeras om anhörigstödet genom ett nyhetsbrev. Under året har en rad utbildningar genomförts, bland annat riktat till anhöriga till personer med demenssjukdom. Under hösten anordnades två lunchträffar för sammanlagt 40 deltagare i syfte att bryta isolering och skapa nya kontakter.

En rad olika aktiviteter har arrangerats för medel som beviljats genom det så kallade Matlyftet, en satsning som syftar till att förebygga undernäring och ofrivillig ensamhet hos äldre. Exempelvis har lättare måltider erbjudits i samband med aktiviteter, föreläsning har arrangerats och de som önskat har varit med och lagat passande mellanmål.

Digitalisering och välfärdsteknik

Utvecklingen av välfärdsteknik i kombination med pandemin har möjliggjort nya kommunikationsvägar i kontakten med den äldre och dess anhöriga. Möjlighet finns nu för äldre med hemtjänst att beställa matvaror digitalt, självständigt eller med hjälp av hemtjänstpersonal. Många brukare tackar dock nej till matinköp via nätet. Bland annat på grund av avsaknad av bank-id, eller på grund av önskan att handla i en specifik butik. Förhoppningen är att det projekt som pågår kring att öka den digitala kompetensen ska leda till en stärkt förmåga hos de äldre att använda digitala tjänster och utrustning, och på så sätt motverka digital utanförskap.

Förvaltningen följer stadens centralt initierade pilotprojekt som pågår med smarta lås och trygghetskameror nattetid och ser fram emot att denna teknik kan börja användas. Förhoppningen är att arbetet ska starta i Bromma under 2022.

Kontinuitet i hemtjänsten

Ett viktigt förbättringsområde under året har varit att öka personalkontinuiteten i hemtjänsten för att brukare och anhöriga ska känna sig trygga med service och omvårdnad. Ett förändringsprojekt pågår där en gemensam handlingsplan för hemtjänstenheterna har tagits fram med målet att förbättra personalkontinuiteten. Målet är att personer med hemtjänst inte ska träffa fler än tio olika personer inom en två veckorsperiod. Kontinuiteten har förbättrats jämfört med föregående år. Genomsnittet 2021 var 11,9 olika personer för den kommunala hemtjänsten i Bromma. Resultatet av den individuppföljning som har genomförts bland brukare inom kommunal hemtjänst i Bromma visar att 72 procent svarar att de får hjälp av ungefär samma personer.

Hög kvalitet, trygghet och delaktighet

Äldre som har insatser från äldreomsorgen ska känna sig nöjda och trygga, och insatserna ska vara av hög kvalitet. Enheten för biståndshandläggning har sedan pandemins start utökat sin tillgänglighet och fokuserat på att informera, skapa trygghet och minska oro hos de äldre och deras anhöriga. Vid varje kontakt har biståndshandläggaren frågat hur den enskilde klarar sig i

hemmet och hur det fungerar med inköp och mathållning.

För att den äldre med hemtjänstinsatser ska kunna påverka hur hjälpen utförs används arbetsättet ramtid, som syftar till att öka den äldres möjlighet till valfrihet, påverkan och delaktighet. Hemtjänsten arbetar också med att förtydliga kontaktpersonens uppdrag i syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas. Personalen inom hemtjänstenheterna är organiserade i mindre arbetsgrupper. Detta ger bättre kontinuitet och underlättar arbetet med ramtidens intentioner.

Boende på vård- och omsorgsboende erbjuds ett välkomstsamtal. Inom två veckor efter inflyttning upprättas en genomförandeplan där det framgår vad den boende behöver för hjälp och stöd. Den anhörige erbjuds att delta, och i och med pandemin har deltagandet ofta skett via Skype eller telefon. För att omsorgstagarna och dess anhöriga ska känna nöjdhet och delaktighet så är löpande kommunikation och information en viktig del. Flera enheter har tv-skärmar med information om vad som händer i verksamheten och alla enheter skickar ut informationsbrev till boende och anhöriga regelbundet.

För att höja kompetensen och därmed öka kvaliteten för de äldre har olika utbildningsinsatser genomförts under året. Enheten för biståndshandläggning har under hösten påbörjat Silviahemmets certifieringsprogram för att utbilda enhetens samtliga medarbetare i demensvård. Arbetet kommer att vidareutvecklas under 2022 med mål att bli en Silvacertifierad enhet. Alla medarbetare på de öppna verksamheterna har deltagit i en studiecirkel om psykisk ohälsa. På vård- och omsorgsboendena har några medarbetare utbildats till kvalitetsobservatörer, flera personer har vidareutbildats till specialistundersköterskor. En utbildning kring anhörigstöd hölls under hösten för biståndshandläggare samt personal i kommunala vård- och omsorgsboenden och den kommunala hemtjänsten. Samtliga medarbetare har genomfört webbutbildningarna Demens ABC och Demens ABC+.

Vid vård- och omsorgsboendena påbörjades ett projekt under 2021 med målet att förbättra den sociala dokumentationen. Som en del i arbetet har samtliga enheter inom äldreomsorgen påbörjat egenkontroll av antal aktuella genomförandeplaner samt innehållet i dessa.

För att säkerställa följsamhet till basala hygienrutiner sker regelbundna egenkontroller av efterlevnaden av hygienrutiner och användning av arbetskläder.

Omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden ska ha en trevlig och bra måltid. För att säkerställa detta pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete. Ett exempel på detta är de måltidsombud som samarbetar och granskar varandra för att se hur måltiderna är sammansatta samt hur miljön kring måltidssituationen är. Det som bland annat har framkommit vid granskningarna är att det behöver påminnas om små detaljer som gör stor skillnad för att måltiden ska upplevas som positiv.

Förvaltningens dietister har hållit utbildningar i diabeteskost och nutrition för den äldre på både vård- och omsorgsboenden och serviceboenden. Kostombud från flera enheter har fått utbildning i ät- och sväljsvårigheter och konsistensanpassad kost. Vid två tillfällen under året har nattetfastemätning skett för att säkerställa att elva timmars nattfasta inte överstigs. Mätningarna visade att tiden inte hade överskridits.

Förstärkningsteam/tryggt mottagande

Fram till maj hade arbetsgruppen Tryggt mottagande ett ändrat uppdrag och fungerade som förstärkning åt hemtjänsten för att ge insatser till personer med misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19. Teamet har successivt minskats och anpassats efter behov.

Förstärkningsteamet har bedrivit kohortvård och därmed minskat risken för smittspridning av covid-19. Förstärkningsteamet har haft verksamhet dygnet runt. Under perioden januari-april har totalt 23 stycken äldre personer med misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 haft hemtjänst av förstärkningsteamet. Under sommarmånaderna hade förstärkningsteamet enbart beredskap för kohortvård, inga brukare fanns inskrivna i teamet. Under perioden augusti till december har förstärkningsteamet hjälpt två personer med misstänkt eller konstaterad covid-19. Från och med maj övergick förstärkningsteamet till att bedrivas inom ramen för hemtjänst i egen regi.

Från april har insatsen Tryggt mottagande möjliggjort att äldre efter en sjukhusvistelse har kunnat komma hem till sitt eget boende utan att mellanlanda på korttidsboende samt att insatsen har minskat eventuell oro inför hemgång.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen har bidragit till arbetet med en äldrevänlig stad där tillgänglighet, inkluderande och ett aktivt och självständigt liv främjas. Handlingsplanen för äldrevänlig stad fokuserar på fem utvecklingsområden:

- delaktighet och inflytande
- samverkan och partnerskap
- social inkludering
- bostäder och stadsmiljö
- kommunikation och information

Samtliga områden ingår på flera sätt i förvaltningen uppdrag, exempelvis att tillhandahålla äldreomsorg av hög kvalitet där den äldre är delaktig i utförandet. Genom öppna verksamheten erbjuds sociala aktiviteter i gemenskap. Genom samverkan med nämndens pensionärsråd beakta äldres perspektiv i olika beslut.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande. Att arbeta för bra mat och måltider i äldreomsorgen är exempel på arbete som bidrar till en jämlik hälsa och ett gott liv vilket är en förutsättning för att uppnå målen i agendan.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet att ge människor insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet behöver både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet och vid beslut om olika insatser. Inom myndighet finns jämställdhetsombud som fokuserar på jämställdhetsperspektivet i biståndshandläggningen och i det förebyggande arbetet. Jämställdhetsperspektivet integreras bland annat vid ärendedragning, för att möta varje enskild persons behov oavsett kön.

Genom att resultaten från brukarundersökningar, den individuella kvalitetsuppföljningen och andra undersökningar analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv synliggörs skillnader mellan kvinnor och män.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				70 %	70 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet skulle därför ha baserats på beställarenhetens individuppföljning. På grund av att för få personer deltagit i individuppföljningen finns inget utfall för indikatorn i år. Måltidsombud samarbetar och granskar varandra för att se hur måltiderna är sammansatta samt hur miljön kring måltidssituationen är. Det som bland annat har framkommit vid granskningarna är att det behöver påminnas om små detaljer som gör stor skillnad för att måltiden ska upplevas som positiv.							
   Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				56 %	57 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet skulle därför ha baserats på beställarenhetens individuppföljning. På grund av att för få personer deltagit i individuppföljningen finns inget utfall för indikatorn i år. På enheterna finns trevliga uteplatser och balkonger för måltider och aktiviteter. Verksamheterna har försökt lägga extra fokus på att kunna erbjuda utevistelse.							
  Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Digital nattillsyn är ännu inte aktuellt i Bromma stadsdelsförvaltning.							
  Andel digitala inköp i hemtjänsten					20 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Mätmetod saknas för indikatorn. Möjlighet finns för äldre med hemtjänst att beställa matvaror digitalt, självständigt eller med hjälp av hemtjänstpersonal. Många brukare har tackat nej till matinköp via nätet. Bland annat på grund av avsaknad av bank-id, eller på grund av önskan att handla i en specifik butik.							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				83 %	86 %	86 %	2021
Analys GRÖN Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet baseras på beställarenhetens individuppföljning. Följande frågor ligger till grund för bedömningen av att indikatorns årsmål har uppnåtts: Har du deltagit i planeringen om hur den beviljade hemtjänsten ska utföras? Årets resultat visar att 73,9 procent av omsorgstagarna har deltagit i planeringen. Männen är mer nöjda än kvinnorna. Utfall för kvinnor är 73 procent och män 76,6 procent. Deltagandet i planeringen är något lägre än i staden totalt där utfallet är 79,8 procent.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Får du hjälpen såsom ni kommit överens om? Årets resultat visar att 97,2 procent av omsorgstagarna får den hjälp som är överenskommen. Männerna är något mer nöjda än kvinnorna. Utfall för kvinnor 97,1 procent och män 97,5 procent.</p> <p>Omsorgstagare i Bromma är något mer nöjda än omsorgstagare i staden totalt där utfallet är 95,2 procent.</p> <p>Får du ungefär de tider du önskar? Årets resultat visar att 94,9 procent av omsorgstagarna får stöd de tider de önskar. Kvinnor och män är lika nöjda. Omsorgstagare i Bromma är mer nöjda än omsorgstagare i staden totalt där utfallet är 90 procent.</p> <p>Hemtjänsten arbetar med att förtydliga kontaktpersonens uppdrag i syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas.</p>							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				74 %	78 %	78 %	2021
<p>Analys</p> <p>Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet skulle därför ha baserats på beställarenhetens individuppföljning. På grund av att för få personer deltagit i individuppföljningen finns inget utfall för indikatorn i år.</p> <p>Som en del i arbetet med kvalitetsutveckling genomförs egenkontroll av antal aktuella genomförandeplaner samt innehållet i dessa. Ett projekt har även påbörjats för att förbättra dokumentationen och säkerställa att den enskilde ges möjlighet påverka genomförandeplanens innehåll. Enheterna arbetar även med att förtydliga kontaktpersonens uppdrag i syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas.</p>							
  Andel smarta lås i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
<p>Analys</p> <p>Smarta lås i hemtjänst har ännu inte införts i Bromma stadsdelsförvaltning.</p>							
   Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				79 %	81 %	Tas fram av nämnd	2021
<p>Analys</p> <p>GRÖN</p> <p>Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet baseras på beställarenhetens individuppföljning. Följande fråga ligger till grund för bedömningen att indikatorns årsmål har uppnåtts:</p> <p>Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten? Årets resultat visar att 94,9 procent av omsorgstagarna känner sig trygga med att bo hemma med stöd från hemtjänsten. Männerna är något mer trygga än kvinnorna. Utfall för kvinnor är 94,5 procent och män 95,8 procent. Omsorgstagarna i Bromma upplever en större trygghet än omsorgstagare i staden totalt där utfallet är 88 procent.</p> <p>Verksamheterna arbetar aktivt med att utveckla kontaktmannaskapet och personalen är organiserade i mindre arbetsgrupper. Detta ger bättre kontinuitet och underlättar arbetet med ramtidens intentioner.</p>							
   Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				90 %	85 %	Tas fram av nämnd	2021
<p>Analys</p> <p>Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet skulle därför ha baserats på beställarenhetens individuppföljning. På grund av att för få personer deltagit i individuppföljningen finns inget utfall för indikatorn i år.</p> <p>Information till brukare och anhöriga är en viktig del i det trygghetsskapande arbetet. Även personalens kunskap och bemötande är av stor vikt. Ett stort fokus under året har varit på att förhindra smittspridning.</p>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	100 %	100 %	100 %	95 %	93 %	93 %	2021
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				85 %	86 %	86 %	2021
Analys GRÖN Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet baseras på beställarenhetens individuppföljning. Följande fråga ligger till grund för bedömningen att indikatorns årsmål har uppnåtts: Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Årets resultat visar att 93,3 procent av omsorgstagarna är nöjda med hemtjänsten. Männerna är mer nöjda än kvinnorna. Utfallet för kvinnor är 91,9 procent. och för män 97,9 procent. Omsorgstagarna i Bromma är mer nöjda med hemtjänsten än omsorgstagare i staden totalt där utfallet är 88 procent.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				84 %	82 %	82 %	2021
Analys Socialstyrelsen har inte genomfört någon brukarundersökning 2021. Resultatet skulle därför ha baserats på beställarenhetens individuppföljning. På grund av att för få personer deltagit i individuppföljningen finns inget utfall för indikatorn i år. Konsekvenser av pandemin såsom ändrat aktivitetsutbud påverkar de boendes vardag, vilket även kan påverka nöjdheten. Synpunkter och klagomål från omsorgstagare och anhöriga tas om hand i verksamheterna och bidrar till att verksamheten utvecklas.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,3			12,4	10	Max 10 personer	2021
Analys Resultatet visar på en marginell förbättring jämfört med föregående år. Resultatet pekar på en positiv trend i jämförelse med flera år tillbaka. Kontinuiteten har förbättrats trots att sjukfrånvaron bland medarbetare varit hög. Verksamheten har arbetat med att optimera dagsplaneringen och minimera antalet vikarier hos den enskilde, ett arbete som fortsätter under 2022. En rutin har tagits fram för kontinuitetsplanering i den kommunala hemtjänsten i Bromma.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	 Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilottesta elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- och sjukvårdsorganisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreomsorgsområden	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhörigstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.5.1. I Bromma har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom äldreomsorgen arbetas det aktivt i enlighet med stadens strategi för en äldrevänlig stad. Ofrivillig ensamhet hos äldre motverkas genom olika insatser. Aktivitetscentra och öppna träffpunkter utvecklas i samarbete med besökarna. Nämndens pensionärsråd ger äldre inflytande och insyn i ärenden och frågor som berör äldres levnadsförhållanden och ger möjlighet till initiativ till förbättringar för Brommas äldre. Förvaltningen bidrar till en äldrevänlig stad genom att öka tillgängligheten i parker och naturområden och genom trygghetsskapande insatser i stadsdelsområdet.

Alla äldre i behov av stöd ska erbjudas en rättssäker och likställd handläggning och behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder, oro och ensamhet.

Biståndshandläggarna ska arbeta med förebyggande information om det stöd som finns inom kommunens äldreomsorg och vilka insatser samhället i övrigt kan tillgodose på annat sätt. Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska stärkas genom ökad samverkan med andra aktörer.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen samt öka trygghet och valfrihet för de äldre. Medarbetarnas digitala kompetens ska stärkas. I samverkan med äldreförvaltningen och andra stadsdelar ska arbetet med välfärdsteknik som digitala inköp, smarta lås och digital nattillsyn utvecklas och intensifieras.

Antalet deltagare ökar i aktiviteterna på förvaltningens aktivitetscentra och öppna träffpunkter. Arbetet med att utveckla verksamheten i samarbete med besökarna och civilsamhället ska fortsätta. Information om vilka aktiviteter som erbjuds ska förbättras för att fler besökare ska nås. Möjlighet ska ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning. För att bryta social isolering och ensamhet ska det finnas mötesplatser och träffpunkter i stadsdelen som är öppna även vid storhelger och på sommaren.

Andel äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser samt upplever att de kan

påverka hur hjälpen utförs ska öka. För att ytterligare förbättra resultaten kommer arbetet med att utveckla äldreomsorgen ske på olika sätt. Språkkompetensen hos medarbetare ska höjas för att öka förståelse och kvalitet i arbetet med de äldre. Hemtjänsten och demensteamet fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov. Arbetet med ramtid ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen. Utifrån dagsaktuellt behov och önskemål ska den äldre kunna påverka innehåll och utförande av beviljade insatser.

Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt högre grad ekologisk. De äldre ska kunna påverka vad som serveras. Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet ska fortsätta. För att öka kvaliteten i verksamheterna och för att de äldre ska uppleva ett gott bemötande ska ett aktivt och systematiskt arbete med värdegrunden bedrivas.

För att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård- och omsorg av hög kvalitet ska samarbetet med Region Stockholm fortgå och utvecklas. Det pågående utvecklingsarbetet utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård ska fortsätta.

Tryggt mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet för att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården.

För att värna om de äldres valfrihet ska internt och externt informationsmaterial finnas tillgängligt och vara aktuellt. För att nå ökad tydlighet och rätt förväntningar ska information och kommunikation till brukare och anhöriga om service, kvalitet och arbetssätt utvecklas. Nationella minoriteters rättigheter ska tillvaratas. Möjlighet till muntlig och skriftlig information samt aktiviteter på sitt eget språk ska erbjudas.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med verksamheterna och att lämna klagomål och synpunkter.

Äldreomsorgens verksamheter ska kännetecknas av god personalkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge äldre möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten behöver intensifieras då resultatet inom hemtjänsten inte uppnått kommunfullmäktiges mål de senaste åren. För att förbättra kontinuiteten utvecklas kontaktmannaskapet och arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortgår. Det pågår ett införande av ett nytt schema- och bemanningssystem som ska underlätta planering för en god personalkontinuitet.

Alla enheter som arbetar med äldre som har en demenssjukdom är Silviacertifierade och ett antal Silviasystrar och Silviasjuksköterskor är utbildade. Demensteam finns och utveckling av demensvården fortgår. Teamarbete och reflektionstid ger möjlighet att omsätta erhållna kunskaper i praktiken. Alla medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka och deras anhöriga ska genomgå utbildningen Demens ABC. Även biståndshandläggarna ska kompetensutvecklas inom demensområdet.

För att möjliggöra en vardag med hög livskvalitet ska daglig utevistelse och sociala aktiviteter erbjudas på vård- och omsorgsboende. Ungdomsbesöken i verksamheterna ska utvecklas.

Dialog och stöd till anhöriga behöver vidareutvecklas. Stödet ska vara förebyggande, flexibelt och av god kvalitet.

Den individuella kvalitetsuppföljningen ska intensifieras. Resultatet av kvalitetsuppföljningen ska användas för kvalitetssäkring av biståndet och vara en del av verksamhetsuppföljningen av utförare av hemtjänst och vård- och omsorgsboende.

Alla verksamheter ska arbeta strukturerat med egenkontroll inom olika områden för att säkerställa en verksamhet med hög kvalitet.

Patientsäkerhetsarbete och hälso- och sjukvårdsarbete ska bedrivas på ett säkert sätt. Verksamheterna ska säkerställa att medarbetarna har god kunskap om basala hygienrutiner och genomföra systematiska egenkontroller av följsamheten.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 2 Ingen hunger
- 3 Hälsa och välbefinnande
- 5 Jämställdhet
- 10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Biståndshandläggningen är rättssäker, likställd och av hög kvalitet.

Andelen äldre som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar.

Andelen äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens olika insatser ökar.

De äldre upplever att måltidssituation är god.

Hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter färre antal personer under en 14-dagarsperiod.

De sociala mötesplatserna erbjuder aktiviteter som främjar gemenskap för att minska isolering och ensamhet, särskilt för de äldre som inte omfattas av biståndsbedömd verksamhet.

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel biståndsbeslut som i förvaltningsdomstol gått förvaltningen emot där analys har genomförts	100			100	100 %		2021
● Andel enheter inom vård- och omsorgsboende i egen regi som har en strukturerad egenkontroll av HSL-dokumentation	100 %			100 %	100 %		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel enheter inom äldreomsorg i egen regi som har en strukturerad egenkontroll av SOL-dokumentation	100 %			84,62 %	80 %		2021
● Andel medarbetare inom hemtjänst i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	100 %				70 %		2021
● Andel medarbetare på vård- och omsorgsboende i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	100 %				70 %		2021
● Andel vård- och omsorgsboenden i egen regi som regelbundet skickar ut digitala informationsbrev till anhöriga	100 %			100 %	100 %		2021
● ♀ Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst i egen regi.	75,95 %	84,81 %	76,15 %	74,03 %	70 %		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet med digitala inköp ska utvecklas	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Ett strukturerat smittskyddsarbete ska bedrivas	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Fortsätta arbetet med Matlyftet i syfte att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Fortsätta pågående utvecklingsarbete utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ God samverkan och kommunikation med Region Stockholms alla aktörer	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Medarbetarnas kompetens inom demens och geriatrik ska utvecklas. Möjlighet att vidareutbilda sig till specialistundersköterska	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Riskbedömningar för fall, nutrition och trycksår ska registreras i Senior Alert.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Verksamheterna ska säkerställa att de har kunskaper om basala hygienrutiner och en systematisk uppföljning av följsamheten	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundas på att alla fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås helt.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.1, *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv***, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Förvaltningen arbetar för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Företagandet och företagsklimatet främjas bland annat genom en samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att verka för ett bra företagsklimat i en miljö som är trygg och säker för både kvinnor och män.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.2, *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov***, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service. Förvaltningen är en aktiv part i stadsutvecklingen och arbetar för ett hållbart stadsdelsområde.

I maj öppnades ytterligare fem lägenheter i den nya servicebostaden i Mariehäll. Verksamheten är nu komplett med tio lägenheter. Fram till år 2025 projekteras 42 bostäder med särskild service.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att arbeta för ett hållbart stadsdelsområde som både är jämställt och jämlikt.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.3, *Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet***, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

För att minska förvaltningens klimatpåverkan sker allt fler transporter inom förvaltningens verksamheter med elcyklar, elbilar och kommunala färdmedel. För att minska antalet transporter vid tömning av sopkorgar har ytterligare skräpkorgar med solcellskomprimering installerats.

För att säkerställa framkomlighet och säkerhet på de gång- och cykelvägar som förvaltningen ansvarar för (parkmark) genomförs kontroller i olika former.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom effektiva transporter med minsta möjliga klimatutsläpp. Genom kontinuerliga tillgänglighetsförbättringar på parkmark och genom att gång- och cykelbanor är framkomliga

och trafiksäkra verkar förvaltningen även för ökad jämställdhet och jämlikhet.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.4**, *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring*, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Tillgången till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö har stor betydelse för människors livskvalitet oavsett ålder. Förskolebarnen erbjuds kultur och rörelse inom förskolans verksamhet. Verksamheten har till stor del bedrivits utomhus under året. Skolbarn och ungdomar har möjlighet att delta i förvaltningens fritidsverksamhet. Tidvis har det främst erbjudits utomhusaktiviteter.

Äldre erbjuds både kultur och andra aktiviteter inom äldreomsorgens verksamheter. På grund av pandemin har en stor del av de planerade aktiviteterna inom verksamheterna ställts in under året. Alternativa aktiviteter har genomförts i former anpassade till folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att människor i Bromma har tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö. Det finns ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv med i det dagliga arbetet och vid beslut om olika åtgärder.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.5**, *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Förvaltningens verksamheter arbetar för en hållbar miljö genom att på olika sätt minska sin klimatpåverkan. Energibesparande åtgärder fortsätter genomföras och den biologiska mångfalden värnas genom en rad naturvårdande åtgärder.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att människor i Bromma vistas i en hälsosam och hållbar miljö både inne och ute. I arbetet för att bidra till en hållbar stad med god livsmiljö finns ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv med i det dagliga arbetet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att nämndmålet har uppfyllts och nämndens aktiviteter har genomförts..

Ett gott företagsklimat

Företagandet och företagsklimatet i stadsdelsområdet främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor. Arbetet bedrivs främst genom att

företagarföreningen i Bromma-Ulvsunda bjuder in till informationsträffar med förvaltningen och polisen för dialog på temat säkerhet och trygghet. Under året har ett trygghets- och säkerhetsmöte genomförts i samverkan mellan företagarföreningen, förvaltningen och polisen. En trygghetsvandring har också genomförts med företagarföreningen i Ulvsunda industriområde och Mariehäll.

Det pågår ett arbete tillsammans med företagarföreningen i avsikt att upprätthålla och gemensamt utveckla formen för en god samverkan. Förvaltningen bjuds in till både styrelsemöten och medlemsmöten och ges möjlighet att ge information till föreningens medlemmar samt att inhämta synpunkter. Förvaltningen har förmedlat stadens information om regeringens och stadens erbjudande om stöd till företagarna under pandemin.

Näringslivet i Bromma är diversifierat med en hög branschbredd. Det är en företagsstruktur baserad på många små företag. Möjligheter till företagsetableringar vid ny exploatering är ofta en aktuell fråga inför förvaltningens samverkansmöten med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Stockholms näringslivspolicy 2020-2024

Förvaltningen har haft dialog både med stadsledningskontoret och Stockholm Business Region (SBR) som avser det näringslivsfrämjande arbetet i Bromma. Under hösten har SBR genomfört digital dialog med företagare inom stadsdelsområdet.

Utifrån den nuvarande bilden av företagsklimatet och företagsstrukturen, företagstyper och behov samt den planerade och pågående exploateringen bedöms det som viktigt att även fortsättningsvis fokusera arbetet på samverkan med företagarföreningen samt på det fortsatta trygghets- och säkerhetsarbetet.

Förvaltningen har fokus på följande aktiviteter inom ramen för näringslivspolicyn:

- Tillhandahålla en central funktion (del av heltid) för lokal näringslivsutveckling i avsikt att möta tillväxt och utvecklingsfrågor. Här samverkar förvaltningen med SBR.
- Stärka företagarperspektivet i stadens strategiska trygghetsarbete och säkerställa goda förutsättningar för företagande i hela staden. Här arbetar förvaltningen med trygghetsfrågor inom ramen för lokala BRÅ.
- Involvera det lokala näringslivet i platssamverkan. Detta arbete sker för närvarande vid Brommaplan och ska startas upp i Mariehäll.
- Säkerställa en god, ren och trygg stadsmiljö samt tydliggöra kontaktvägar avseende stadsmiljö. Här samverkar förvaltningen med trafikkontoret.

Övriga aktiviteter som förvaltningen genomför inom ramen för näringspolicyn:

- Informera om företagslotsen.
- Uppmana företagare att genom företagarföreningen lämna synpunkter och förslag samt inkomma med frågor till förvaltningen.
- Vägleda till andra instanser i frågor som förvaltningen inte ansvarar för.
- Genomföra dialogmöten om trygghet med företagarföreningen.
- Genomföra dialogmöten med lokala fastighetsägarföreningen.
- Närvara vid Bromma-Ulvsunda Företagarförenings styrelsemöten och medlemsmöten.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att arbeta för att företag ska vilja etablera sig i Bromma.

Jämställdhet

Ett bra företagsklimat, trygghet och säkerhet för företagare berör och gynnar både kvinnor och män.

Nämndmål: 2.1.1 Näringslivet är aktivt och bidrar till ett tryggt stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska arbeta för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Bostadsutvecklingen i Bromma kan medföra utmaningar för olika branschers utvecklings- och lokalbehov då tidigare företagslokaler rivs och mark exploateras till förmån för bostäder. Resultatet kan bli att medelstora och stora företag väljer att inte etablerar sig i Bromma på grund av svårighet att finna anpassade lokaler eller mark för dessa. Behovet av att tillskapa blandade stadsdelar ska framföras till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret då nya exploateringsområden är under planering. I remissvar gällande detaljplaneärenden ska det alltid framhållas att nämnden vill ha en blandning av bostäder och arbetsplatser eftersom stadsdelar som är befolkade hela dygnet skapar större trygghet.

Förvaltningen ska i samarbetet med företagarföreningen upprätthålla och gemensamt utveckla formen för en god samverkan. Företagandet och företagsklimatet i stadsdelsområdet ska främjas bland annat genom samverkan med företagarföreningen och polisen kring trygghetsfrågor. Förvaltningen ska bland annat genomföra en trygghetsdialog med företagare i Bromma i samverkan med företagarföreningen och polisen.

Tillsammans med Stockholm Business Region ska förvaltningen bjuda in det lokala näringslivet till dialogmöten för information och möjlighet att påverka stadens näringslivsarbete.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:
8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Förväntat resultat

Företagare känner sig trygga i Bromma

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta att samverka med Bromma-Ulvsunda företagarförening	2019-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska samverka med företagare i Bromma i trygghetsfrågor	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål är uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för två av två indikatorer har uppnåtts helt och att underliggande nämndmål har uppfyllts samt att nämndens aktiviteter har genomförts under året.

SoL- och LSS-bostäder samt boende för äldre

I maj öppnades ytterligare fem lägenheter i Linabergs servicebostad (LSS), Mariehäll. Verksamheten är nu komplett med totalt tio lägenheter.

Micasa ska totalrenovera Dalbon 1, Björnssonsgatan 151 A. Projektet kommer att fortgå i flera år. I fastigheten har förvaltningen en servicebostad om tio lägenheter. Lägenheterna ligger fördelat på två våningsplan i direkt koppling till gemensamhetslokaler. Denna utformning följer inte stadens funktionsprogram för hur en servicebostad enligt LSS ska vara utformad. Inför ombyggnation förs dialog med Micasa kring utformning så att byggstandard och funktionsprogram följs.

I Familjebostäders planerade nyproduktion vid Gubbkärrsvägen/Semestervägen (Ordenskapitlet 10) i Nockebyhov, har förvaltningen föreslagit en gruppboestad med sex lägenheter. Tidigaste inflyttning kan ske under senare delen av 2024. Fram till år 2025 projekteras 42 bostäder med särskild service inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att hitta mer långsiktiga boendelösningar för personer med psykiska funktionsnedsättningar som bor på HVB-hem under en längre tid.

Äldres behov av olika boendeformer har presenterats i den årliga uppdateringen av äldreboendeplanen.

Äldre informeras på ett tidigt stadium om sitt eget ansvar för sin boendeplanering och om de boendevalternativ som finns.

Förskolor där barnen bor

Förvaltningen samverkar med olika parter i planeringsprocessen för att säkerställa att förskolelokaler planeras in på platser där barnen kommer att bo. Behovet av förskolor styrs genom prognostiserat behov av förskoleplatser samt stadsdelsområdet demografi.

I planeringen av Riksby har ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen och SISAB startat för att möjliggöra förskoleplatser i den kommande grundskolebyggnaden. På så vis kan behövliga förskoleplatser erbjudas i ett tidigt skede vid första etappen. När skolans elevantal därefter etappvis fylls på har planerade förskolor i området blivit klara.

Några detaljplaner är överklagade vilket orsakar fördröjda tidplaner och därmed framflyttade

ibruktaganden.

Tre tillfälliga förskolor i paviljonger har tagits bort för att bereda väg för permanenta byggnationer. Det gäller paviljongerna på Korsvägen, Björnssonsgatan och vid Bielkevägen. Paviljongen vid Bielkevägen ersätts inte utan på området planeras det istället för en fin stadspark.

De pågår även mindre ombyggnationer i befintligt förskolor, Traneberg och Ulvsunda, i avsikt att starta utegrupper.

Enkelt avhjälpna hinder

Under höstlovet genomfördes en tillgänglighetsinventering av nya förvaltningshuset med hjälp av feriearbetande ungdomar. Under 2022 fortsätter tillgänglighetsinventeringen i fler av förvaltningens lokaler.

Aktiv part i stadsutveckling

Förvaltningen besvarar remisser, deltar vid olika sammankomster och möten för att lämna synpunkter, lyfta frågeställningar samt påtala behov av mötesplatser, trygghet, tillgänglighet, barnperspektiv samt äldreperspektiv på kommande planerade stadsutvecklingsprojekt. De olika forum för dialog som avser stadsutveckling och stadsmiljö initieras utifrån en samverkansmodell där exploaterings-, stadsbyggnads- eller trafikkontoret sammankallar. Därutöver genomförs ett antal riktade möten på initiativ från olika berörda som ytterligare förstärker förvaltningens möjligheter till delaktighet. De konstruktiva dialogerna med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret förs främst i programskedet vilket är tidigt i processen. Syftet med samverkan är bland annat förbättrad kvalitet i stadsbyggnadsprocessen, att utveckla hållbara parker och anläggningar samt en skötseffektiv drift.

Förvaltningen är en remissinstans för planprogram, detaljplaner och bygghandlingar samt bygglov.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att arbeta för ett hållbart stadsdelsområde.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet för att Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov behöver både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet och vid beslut om olika åtgärder. I förvaltningens remissvar över detaljplaner och vid samverkan kring kommande stadsutvecklingsprojekt samt i olika dialogforum påtalas behov av mötesplatser, trygghet och tillgänglighet, barnperspektiv samt äldreperspektiv. Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder fortgår inom förvaltningens verksamheter för att tillgängligheten ska förbättras. Förvaltningen arbetar aktivt för att öka tryggheten i stadsdelsområdet för att förebygga den otrygghet som många kvinnor och flickor upplever i det offentliga rummet.

För att kunna identifiera mönster kring könsskillnader och se över orsaker och behov av åtgärder genomförs jämställdhetsanalyser kvartalsvis vid inrapportering av ej verkställda

beslut bland annat gällande insatsen bostad med särskild service. Det är fler män än kvinnor som söker och beviljas bostad med särskild service i Bromma, vilket även speglar resultatet för staden totalt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	5			1	5	Tas fram av nämnd	2021

Nämndmål: 2.2.1. I Bromma bor människor bra i en välfungerande boendemiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra och välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service.

Behovet av grupp- och servicebostäder enligt LSS är stort i staden. En servicebostad med fem platser öppnades under 2020. Under 2021 kommer ytterligare fem platser inom samma verksamhet att öppnas enligt plan.

Förvaltningen tar tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen fram ett gemensamt förslag till boendepplan för SoL- och LSS-bostäder. Planen utgör underlag till socialnämndens stadsövergripande boendepplanering. Inom äldreomsorgen genomförs också boendepplanering regionvis som utgör underlag till den stadsövergripande äldreboendepplanen som revideras årligen.

Förskolelokaler planeras utifrån befolkningsprognoser för olika stadsdelar i Bromma med målet att förskolor ska finnas i nära anslutning till där barnen kommer att bo.

För att säkerställa att gruppboende, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler samt parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen.

I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler samt vikten av kollektivtrafik och fungerande trafiklösningar. I yttranden påtalas också värdet av Brommas grönområden och att grönkompensation ska utgå där parkmark tas i anspråk vid exploateringar.

Brister i tillgänglighet i parkmiljö och i verksamhetslokaler som hindrar delaktighet ska identifieras och om möjligt åtgärdas. Enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas i både parkmiljö och lokaler.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:
11 Hållbara städer och samhällen
10 Minskad ojämlikhet

Förväntat resultat

Behovet av olika boendeformer för äldre, för personer med funktionsnedsättning och för personer inom socialpsykiatrins målgrupp tillgodoses.

Förskolor öppnas där barnen finns

Tillgängligheten i parker och verksamhetslokaler ökar

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsatt samverkan med hyresvärdar för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska samverka med olika parter i planeringsprocessen för att säkerställa att förskolelokaler planeras in på platser där barnen kommer att bo.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden är en aktiv part i Brommas stadsutveckling	2019-01-01	2021-12-31	
✓ Tillgänglighetsinventering av förvaltningens lokaler ska genomföras inom ramen för feriearbete	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på att de underliggande nämndmålen bedöms uppfyllda och att nämndens aktiviteter har genomförts.

Minskat klimatutsläpp

Transporter ska vara effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp. Kortare resor i tjänsten sker främst med cykel, därefter väljs kollektiva färdmedel. Resor med bil sker endast när de första alternativen inte är möjliga. Allt fler transporter inom förvaltningens verksamheter sker med elcykel, elmoped, elbil och kommunala färdmedel. Pandemin har inneburit att medarbetare har arbetat hemifrån och många möten har genomförts digitalt vilket förväntas innebära att växthusgasutsläppen har sänkts genom minskat resande.

För att minska antalet transporter vid tömning av sopkorgar från strandbad och parkmark har

ytterligare åtta skräpkorgar med solcellskomprimering installeras. Dessa effektiviserar arbetet och sänker koldioxidutsläppen för arbetsmomentet.

Gång- och cykelvägar

Gång- och cykelvägar inom stadsdelsområdet ska vara trafiksäkra, med god tillgänglighet och framkomlighet för alla trafikanter. Totalt 13 snöröjningsinsatser och 10 kompletteringsinsatser utfördes under 2021. I samband med dessa gjordes stickprovskontroller vid 14 tillfällen. Snöröjningsinsatserna fungerade tillfredsställande även om några mindre brister upptäcktes och påtalades. Ett samarbete med trafikkontorets cykelvårdar avseende inklippning av vegetation som är siktskymmande eller som kan upplevas som otryggt, längs prioriterade gång- och cykelstråk har pågått under året.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom effektiva transporter med minsta möjliga klimatutsläpp.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet för att bidra till att Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet behöver både ett jämställdhets- och ett jämlikhetsperspektiv finnas med vid beslut om insatser. Tillgänglighetsförbättringar görs kontinuerligt inom de områden som nämnden ansvarar för. Genom att gång- och cykelbanor på parkmark är framkomliga och trafiksäkra verkar förvaltningen för ökad jämställdhet och jämlikhet.

Nämndmål: 2.3.1 I Brommas verksamheter är transporterna effektiva och hållbara

● Uppfylls helt

Beskrivning

Inom förvaltningen ska transporter vara effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp. Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektiva färdmedel. Resor med bil görs bara när det bedöms vara det mest resurseffektiva färd sättet.

Pandemin har lett till minskade transporter genom att många möten genomförs digitalt. Den digitala utvecklingen inom förvaltningens verksamheter kommer att påverka mötesformer även efter pandemin. Fler möten kommer fortsättningsvis vara digitala vilket innebär minskade växthusgasutsläpp.

Antalet bilar inom förvaltningen ska minska. Som ett led i detta ska det möjliggöras för en mer effektiv användning av förvaltningens bilar. Förvaltningen ska utveckla ett system som underlättar samutnyttjande.

När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet. Idag leasar förvaltningen miljöbilar, elbilar och laddhybrider. Vid ingång av nya bilavtal ska endast

elbilar leasas. Laddstolpar behöver sättas upp på rätt platser i dialog med fastighetsägare.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

7 Hållbar energi för alla

11 Hållbara städer och samhällen

Förväntat resultat

Minskat antal bilar

Minskade växthusgasutsläpp

Förvaltningens bilar ska utnyttjas mer effektivt

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ När bilavtal går ut ska behovet av ny bil övervägas utifrån effektivitet och hållbarhet	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.3.2 Gång- och cykelbanor på parkmark är framkomliga och trafiksäkra

● Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att gång- och cykelbanor på parkmark är framkomliga och trafiksäkra verkar förvaltningen för ökad jämställdhet, jämlikhet och minskad klimatpåverkan. Pandemin har lett till att allt fler brommabor transporterar sig med cykel och till fots. Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor innebär också ökad tillgänglighet för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens beredskap inför vinterns snöfall och halka är hög och det finns en tydlig målsättning. Vinterväghållningen på parkmark i Bromma ska ge hög trafiksäkerhet, god tillgänglighet och framkomlighet för alla trafikanter. Säkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras. På belysta gång- och cykelbanor och parkvägar ska halkbekämpning ske i sådan omfattning att trafikanter obehindrat och utan risk för personskador kan färdas på ytorna. Halkbekämpning ska utföras vid halkrisk och alltid utföras i samband med snöröjning.

Punktsandning ska ske när fläckvis halka uppstått. Snöröjning ska utföras när snödjupet är tre centimeter. Moddplogning ska vid riklig förekomst av modd utföras så att ytan kan torka upp. Sandupptagningen ska vara avklarad senast 1 maj. Efter varje insats genomförs stickprovskontroller och brister i vinterväghållningen påtalas till entreprenören.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

3 God hälsa och välbefinnande

5 Jämställdhet

10 Minskad ojämlikhet

11 Hållbara städer och samhällen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Efter varje väghållningsinsats på gång- och cykelbanor på parkmark ska stickprovskontroller genomföras och brister i väghållningen ska påtalas till entreprenören	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att årsmålen för fyra av fem indikatorer har uppnåtts helt och årsmålet för en indikator har delvis uppnåtts. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts och nämndens aktiviteter har genomförts.

Kultur- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar

Ungdomar i Bromma är generellt nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt tillgången till kulturaktiviteter.

Under en större del av året har den kommunala fritidsverksamheten genomförts utomhus och med begränsat antal besökare på Café U och i Musikhuset. Försök har gjorts för att nå målgruppen digitalt och i sociala medier, men det var tydligt att ungdomarnas behov i första hand var en fysisk mötesplats.

Under sommaren genomfördes ett lovprogram med en mängd aktiviteter. Det största arrangemanget var Bromma Sportskamp, som genomfördes för fjärde året i rad i samarbete med föreningar och RF-SISU. Arrangemanget tog emot 100 deltagare per vecka under två veckor och sysselsatte över 40 sommarjobbare.

Efter att restriktionerna lättade har verksamheten återgått till mer inomhusaktiviteter. I slutet av sommaren deltog ungdomar på Café U i en idéverkstad/fältstudie, genomförd av Youth2030 på uppdrag av kulturförvaltningen, kring frågor om vad en meningsfull fritid är.

I samarbete med SHIS har fritidsverksamheten haft en mobil verksamhet där de besökt Koppbacken som är ett nystartat boende för nyanlända. Syftet med den mobila verksamheten har varit att nå ut med information om den kommunala fritidsverksamheten samtidigt som aktiviteter har arrangerats.

Tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har förvaltningen öppnat en verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Målgruppen har tidigare varit svår att nå genom den ordinarie verksamheten. Verksamheten Stråket som ligger i Hässelby är en öppen fritidsverksamhet inom nätverket Fritid för alla.

Kultur för barn i förskolan

Kulturen har en central position i förskolans verksamhet. Kultur i förskolan ska vara för, av och med barn. Barnen erbjuds olika estetiska uttryckssätt och kulturupplevelser på förskolan. Omfattningen av material, tillgänglighet, tekniker och eget inflytande begränsas för barnen då utbildningen bedrivs utomhus i högre grad under pandemin. Förskolorna breddar barnens kulturarv genom att överföra och utveckla värden och traditioner, bland annat genom att fira olika högtider. Olika kulturer synliggörs i utbildningen.

Under året har ett projekt genomförts tillsammans med Kulturskolan i syfte att barnen ska få möta en professionell dansare, få uppleva dans, öka rörelsen men också bidra till att medarbetarna kan få inspiration hur de kan arbeta med dans i verksamheten. På grund av pandemin sker mötet på förskolan och många gånger utomhus. Detta innebär att ett fåtal förskolor får ta del av satsningen. Möjligheten att erbjuda professionell kultur är något begränsat på grund av pandemin, förskolorna har tagit emot ett fåtal utomhusföreställningar under året. De har också tagit del av digitala föreställningar och ett fåtal besök på stadsdelens bibliotek har kunnat genomföras.

Kultur och idrott för äldre

Aktivitetscentren och öppna mötesplatser öppnades i början av februari efter att ha varit stängda på grund av pandemin. De aktiviteter som erbjudits har i huvudsak varit förlagda utomhus. Aktiviteterna omfattar både fysisk aktivitet och social samvaro. Senioregymmet som är en efterfrågad verksamhet öppnades i mitten av augusti.

Med anledning av pandemin har alla inbokade aktiviteter med utomstående aktörer, såsom föreningar och frivilligorganisationer ställts in på vård- och omsorgsboenden.

Verksamheterna har arrangerat aktiviteter i egen regi i mindre grupper för att förebygga smittspridning.

Utemiljö

Inom stadsdelområdet finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat som även nyttjas av människor som inte bor i Bromma.

Tillgängligheten i utemiljön förbättras löpande och är en naturlig del vid planering för investeringar på parkmarken. För att få in ytterligare perspektiv i arbetet tillvaratas funktionshinderrådets och pensionärsrådets synpunkter om tillgänglighet inför kommande större investeringar och planerade projekt i parkmiljöer. En tillgänglighetsinventering för Judarskogen har genomförts av en konsult med egen funktionsnedsättning. Prioriterade åtgärder kommer att genomföras 2022.

Åkeshovs Arboretum har i samarbete med trafikkontoret byggts om och utvecklats till en mötesplats med en ny entré till Judarskogen. Parken har även försetts med en ny tillgänglig gångväg samt sittplatser med väderskydd. Parken öppnades för allmänheten under juli.

Restaureringen av basketplanen vid Björklunds hage genomförs i samverkan mellan fritiden och Alviks basket samt en arbetsgrupp bestående av ungdomar. Åtgärden planerades att

slutföras under hösten, men leveransen av material till planen försenades på grund av pandemin. När materialet kom till anläggaren satte vädret stopp för att kunna gjuta gummimattan. Detta arbete kommer att slutföras under våren så fort vädret tillåter.

I undervisningsyfte har förvaltningen i samverkan med 4H-verksamheten i Björklunds Hage skapat en köksträdgård och planterat fruktträd av olika äldre sorter.

Samverkan har skett även med Bromma hembygdsförening för en översyn av Brommas fornlämningar. Samråd med länsstyrelsen kring frågor om fornlämningar har inneburit att kvalitén på skötseln har höjts med relevanta åtgärder.

Mark som inte är parkmark och som inte detaljplaneras för exploatering är ofta outnyttjad. Förvaltningen har startat upp dialoger med exploateringskontoret om att kunna nyttja sådana ytor för spontanaktiviteter som till exempel cykeltrail, PumpTrack, discgolf. Initiativet har lett till positiva reaktioner från exploateringskontoret. Därutöver genomförs dialog med förslagsställare (barn, unga och vuxna) efter medborgarförslag genom personliga möten, platsmöten och Skype. På så vis engageras förslagsställaren i det kommande projektet och dess genomförande. I nuläget arbetar förvaltningen med frågan om det är möjligt att kunna anlägga en permanent Pumptrack-anläggning någonstans i Bromma. Som ett första steg i arbetet har en mobil bana placerats i Johannesfred i syfte att undersöka intresset för en sådan anläggning hos barn och ungdomar.

En lärdom i arbetet är att det är viktigt att förvaltningen tar initiativ till olika former av dialog både utifrån demokrati, jämlikhet och delaktighet och att förvaltningen även tar initiativ till utvecklingsmöjligheter.

Information

Skyltning kopplad till pandemin (håll avstånd) har skett på välbesökta platser såsom parklekar, utegym, grillplatser, plaskdammar och strandbad.

Information till allmänheten om till exempel naturvårdande insatser fortgår bland annat genom skyltning, via sociala medier och genom tidningsannonser. Beskrivningar på stadens hemsida av stadsdelens park- och grönområden samt strandbad ska bli tydligare bland annat gällande tillgängligheten.

Föreningsbidrag

Föreningsbidrag har beviljats till 16 ideella föreningar som bedriver verksamhet som kompletterar eller stödjer nämndens verksamheter inom årets prioriterade områden:

- Verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet
- Förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter som motverkar social isolering
- Verksamheter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning
- Verksamheter som stödjer nyanländas etablering i det svenska samhället
- Verksamheter som främjar de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom

att människor i Bromma har tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet för att Stockholm ska vara en modern kultur- och evenemangsstad med stark besöksnäring behöver både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet och vid beslut om olika åtgärder.

Alla barn och ungdomar är välkomna i fritidens verksamhet utifrån principer om jämlikhet och jämställdhet. Fritidsverksamheten arbetar för att nå ut till barn och ungdomar med och utan funktionsnedsättning. De arbetar också medvetet för att deltagandet ska vara mer jämnt fördelat mellan könen.

I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet. Förskolan bidrar till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Tidigare medborgarundersökning visar att kvinnorna känner sig mindre trygga än männen och kvinnorna är också mindre nöjda med utomhusbelysningen. För att öka tryggheten inom stadsdelsområdet genomförs trygghetsskapande åtgärder, bland annat i form av förstärkt belysning på olika platser.

Tillgänglighetsförbättringar i utemiljön görs löpande på parkmark och i naturreservat för att så många som möjligt, oavsett funktionsförmåga, ska kunna nyttja parker och grönområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	89	89 %	89 %		67 %	67 %	2021
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	80 %	80 %	80 %	79 %	80 %	75 %	2021
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	76 %	74 %	80 %	78 %	78 %	76 %	2021
Analys							
Pandemin kan antas ha påverkat barn och ungas nöjdhet med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden. Kulturverksamhet har erbjudits i begränsad omfattning under året. Det gäller både kulturaktiviteter i förvaltningens regi och aktiviteter som vanligtvis genomförs av andra kulturaktörer. Utfallet är hämtat från skolenkäten som genomfördes under en period med omfattande restriktioner.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	74 %	71 %	77 %	65 %	65 %	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetssätt för att nå målgrupper	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.			

Nämndmål: 2.4.1 I Bromma har människor tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgången till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö har stor betydelse för människors livskvalitet. I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Parker och naturområden är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion ges brommaborna utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö.

För att möta olika behov vid utvecklingen av parkmark som till exempel vid planering av aktivitetsytor, motionsspår och lekparkar i stadsdelen arbetar förvaltningen fram underlag inför beslut om åtgärder och investeringar. Underlaget kan bygga på demografi, dialoger med förvaltningens fritidsverksamhet, idrottsförvaltningen och föreningslivet samt inkomna synpunkter och önskemål från brommaborna.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas och naturreservat ska tillgängliggöras för personer med nedsatt funktion. Vid nya anläggningar i utemiljön ska tillgängligheten beaktas från början.

Barn, ungdomar, vuxna och äldre i Bromma ska ha nära till kultur och eget skapande. Inom samtliga verksamheter fortsätter arbetet för att öka möjligheten för alla som bor i Bromma, oavsett ålder, kön och funktionsförmåga, att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet.

En hög andel unga i Bromma är aktiva i föreningslivet och nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt kulturaktiviteter. Fritidsverksamheten ska arbeta mot de barn och unga som inte nås av annan fritidsverksamhet. I samverkan med andra aktörer ska verksamhet och aktiviteter utvecklas så att nya kontaktytor skapas. Fritidsverksamheten ska fortsatt utveckla studiehjälp för ungdomar som har behov av det. Fritidsverksamheten ska vara anpassad efter ungas behov och levnadsmönster med särskilt fokus på de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet, inklusive barn och unga

med funktionsnedsättning, nyanlända, flickor och hbtq-personer. Arbetet för jämnare könsfördelning fortsätter inom verksamheten.

Ett brett utbud av kulturella aktiviteter erbjuds på stadsdelens vård- och omsorgsboenden, aktivitetscentra och öppna mötesplatser. En stor del av kulturutbudet sker i samverkan med föreningsliv och civilsamhälle. Kultur och idrott inom äldreomsorgen tillhandahålls i syfte att minska social isolering och upplevelse av ensamhet.

Förvaltningen ska bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Detta sker inom förskolan och äldreomsorgen samt genom aktiviteter på medborgarkontoret. Förvaltningen behöver samverka med föreningar i detta arbete. Därför prioriteras verksamheter som främjar de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige vid beslut om föreningsbidrag.

Föreningsbidrag kan sökas av föreningar och ideella organisationer. Föreningens verksamhet ska komplettera eller stödja nämndens verksamhet inom följande prioriterade områden:

- Verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet
- Förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter som motverkar social isolering
- Verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning
- Verksamheter som stödjer nyanländas etablering i det svenska samhället
- Verksamheter som främjar de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige

Ideella föreningar och andra fristående aktörer i civilsamhället som får stöd av nämnden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet. Föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldbejakande extremism beviljas inte föreningsbidrag.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 3 God hälsa och välbefinnande
- 5 Jämställdhet
- 10 Minskad ojämlikhet
- 11 Hållbara städer och samhällen

Förväntat resultat

Barn och ungdomar är nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt kulturaktiviteter.

Stärkt samverkan med föreningslivet

Äldres sociala isolering och upplevelse av ensamhet minskar

Ökad tillgänglighet i utemiljön

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Möjligheten att nyttja parker och naturreservat i Bromma ska öka för att alla, oavsett funktionsförmåga. Arbetet ska ske i samverkan med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Samverkan med föreningsliv och andra aktörer ska stärkas och utvecklas	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Översyn av möjligheten att fördjupa samverkan med ideell sektor och näringsliv för utveckling av fritidsverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för tre av fem indikatorer har uppnåtts, årsmålet för en indikator har delvis uppnåtts och för en indikator har årsmålet inte uppnåtts. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts och KF:s och nämndens aktiviteter har genomförts.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040

Genom att uppfylla aktiviteter och indikatorer som ingår i Brommas lokala miljö- och klimathandlingsplan bidrar nämnden till uppfyllelsen av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 samt Handlingsplan för ett fossilfritt Stockholm 2040.

Handlingsplanen har utformats för att stimulera och stärka samverkan och påverkansarbetet samt kommunikationen med brommaborna.

Genom information och regelbunden kommunikation involveras brommaborna i klimat- och miljöarbetet. På Brommas Facebooksida delas nyheter, tävlingar och information kopplat till förvaltningens klimat- och miljöarbete. Genom informationsskyltar och affischer utplacerade i stadsdelsområdet vid nya klimatsmarta projekt får brommabor och besökare mer information om projekten och hur det uppfyller stadens klimat- och miljömål.

Information till medarbetare om förvaltningens miljö- och klimatarbete har getts dels genom intranätet, dels genom nyhetsbrev.

Förvaltningen samverkar med andra stadsdelsförvaltningar för att ta fram nya strategier för hållbara inköp. Ett hållbarhetsperspektiv ska finnas i alla lokala upphandlingar och inköp. Frågor som behandlas i nätverket för upphandling avser bland annat hur förvaltningarna kan arbeta systematiskt för att ta hänsyn till stadens miljökrav.

Klimat- och miljöarbetet fortgår med de tidigare satsningarna så som att inom parkmark byta ut äldre belysning till LED-belysning och genom att placera ut fler solcellsdrivna sopkomprimatorer.

Ekologiska måltider

Trots att alla verksamheter inom förvaltningen som tillagar måltider arbetar för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel visar utfallet för året att det skett en minskning jämfört med 2020. En utmaning är att ekologiska val påverkar verksamheternas ekonomi eftersom ekologiska livsmedel ofta är ett dyrare alternativ. Förskolorna strävar efter att skapa en ekonomi som klarar flera ekologiska inköp genom att minska matsvinnet och laga mera vegetarisk mat. Vid catering är det svårare att påverka andelen ekologiska livsmedel. Det händer också att ekologiska varor är restnoterade vilket innebär att verksamheterna är tvungna att välja icke ekologiska alternativ. I strävan att öka andelen ekologiska livsmedel pågår ett arbete med att öka medvetenheten kring ekologiska livsmedel. Via inköpen i Agresso får kökspersonalen en god överblick. En av orsakerna till minskningen kan vara att fler personer under perioder av hög sjukfrånvaro har beställt varor, vilket inneburit svårigheter att säkerställa att det som beställts varit ekologiskt. För att öka andelen uppmärksammas de enheter som har låg andel inköpta ekologiska livsmedel genom löpande uppdateringar.

Matavfall och övrigt avfall

Inom förvaltningens verksamheter ska matavfallet minska och där det finns möjlighet ska matavfallet insamlas. Genom att minska mängden matsvinn och avfall samt genom att samla in matavfall påverkas miljön i en hållbar riktning. Andelen hämtställen som är anslutna till matavfallsinsamling utgör i nuläget 89 procent av alla fysiskt möjliga hämtställen.

Under året har förskolan mätt matsvinn vid tre tillfällen. I mars mättes tallrikssvinn, i september och november mättes tallriks- serverings- och kökssvinn. Förskolan kommer fortsätta att mäta matsvinnet två gånger per år utifrån miljöförvaltningens modell.

Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider

För att följa upp vilken effekt val av livsmedel har på klimatet ska förvaltningen redovisa klimatdata i form av CO₂e per kilo livsmedel. Detta görs med hjälp av systemet ”Hantera livs”. Utfallet för året ligger på 1,7 CO₂e per kilo livsmedel vilket är samma nivå som föregående år. För att öka medvetenheten om olika livsmedels klimatpåverkan har två köksnätverk startat inom förvaltningen, ett inom förskolan och ett inom äldreomsorgen. I nätverken har man gått igenom vilka livsmedel som har en negativ klimatpåverkan och information har getts om stadens strategi för en god, hälsosam och klimatsmart mat.

Byggvarubedömning – BVB

Samtliga projekt har BVB som en del i upphandlingen. Uppföljning av BVB i projektet sker om det bedöms vara relevant.

Köpt energi

Arbetet med att genomföra energibesparande åtgärder fortsätter. Åtgärder med befintliga belysningsanläggningar genomförs samtidigt som ny energismart belysning anläggs.

Biologisk mångfald

Förvaltningen har genomfört ett flertal åtgärder som ska gynna den biologiska mångfalden inom stadsdelsområdet. I samarbete med miljöförvaltningen och trafikkontoret kommer ett

stadsdelspecifikt åtgärdsprogram (SÅP) att tas fram med utgångspunkt från handlingsplanen för biologisk mångfald.

Årets sommarblommor planterades i korsningen Alviksvägen/Ålstensgatan och vid Brommaplan. Årets tema var ”Trädgårdsäng”. Växterna som valdes ut attraherar pollinatörer som bin och fjärilar. Tanken med dessa planteringar har varit att inspirera boende, kolonister med flera att bidra till den biologiska mångfalden genom att ”odla en äng” eller att ha ett ”stökigt hörn” i trädgården eller kolonilotten. Tio insektshotell placerades i sommarblomsterplanteringarna och sex insektshotell har satts ut vid Lillsjön. I anslutning till dessa har informationsskyltar satts upp.

För att bibehålla kulturmiljön, för mikroklimattjänster samt för att stärka spridningssamband för växter och djur fortsätter återplantering av träd. Effekten av trädplantering blir exempelvis förbättrat mikroklimat, mindre upphettning av husfasader, mer lokalt omhändertagande av dagvatten samt förstärkt och större biologisk mångfald.

Friställning av tallar och ekar har genomförts, både som riktade insatser och i samband med trygghetsröjningar. Högstubbar, död ved och rishögar har lämnats som faunadepåer där det är lämpligt.

Totalt 70 fladdermusholkar kommer att sättas upp på flera platser i Bromma, bland annat i Johannelund, Olovslundsparken och vid Lillsjön. I anslutning till holkarna sätts informationsskyltar om fladdermöss upp.

En ny skötselplan har tagits fram för salamanderdammen i Olovslund. För att minska igenväxningen av dammen har vassrötter grävts bort under vintern.

Förvaltningen kommer att ta över en nybyggd groddamm vid Lillsjön.

I pedagogiskt syfte har förvaltningen i samarbete med 4H-verksamheten i Björklunds Hage skapat en köksträdgård och planterat fruktträd av olika äldre sorter samt anlagt en vildäng med olika blommor. En informationsskylt har satts upp om varför det är viktigt att bevara ängsblommor.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att människor i Bromma vistas i en hälsosam och hållbar miljö både inne och ute.

Naturvårdande insatser genomförs löpande i parker och grönområden vilka bland annat bidrar till den biologiska mångfalden.

Jämställdhet och jämlikhet

I arbetet för att bidra till en hållbar stad med god livsmiljö behöver både ett jämlikhetsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet i alla verksamheter. För att öka tillgängligheten och tryggheten i Brommas parker och naturreservat genomförs löpande olika insatser för att brommabor och besökare, oavsett funktionsförmåga och kön, ska kunna nyttja dessa.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %				100 %	100 %	2021
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	89 %				85 %	80 %	2021
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	43,91			46	60 %	60 %	2021
Analys							
Periodens utfall av andel ekologiska livsmedel av totalt inköpta livsmedel visar en minskning jämfört med föregående år. En av orsakerna till minskningen kan vara att fler personer under perioder av hög sjukfrånvaro har beställt varor, vilket inneburit svårigheter att säkerställa att det som beställts varit ekologiskt.							
I strävan att öka andelen ekologiska livsmedel pågår ett arbete med att öka medvetenheten kring ekologiska livsmedel. De enheter som har låg andel inköpta ekologiska livsmedel uppmärksammas om detta genom löpande uppdateringar.							
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO2 per kg livsmedel			1,7 kg CO2 per kg livsmedel	1,8 kg CO2 per kg livsmedel	1,80 kg CO2 per kg livsmedel	2021
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,8 GWh				2,6 GWh	1945 GWh	2021
Analys							
Arbetet med att genomföra energibesparande åtgärder fortsätter inom förvaltningens verksamheter inom de områden som förvaltningen råder över. Årsförbrukningen har jämfört med ett par år tillbaka ökat något. Orsaken till att energiförbrukningen ökat under året är svår att analysera eftersom förvaltningen inte ensam råder över energiförbrukningen i verksamheterna och därför inte ensam kan påverka utfallet. Samverkan kring energifrågor med fastighetsägare behöver fortsatt stärkas.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31	
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar			

Nämndmål: 2.5.1. I Bromma har människor tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och som bidrar till en biologisk mångfald

● Uppfylls helt

Beskrivning

Biologisk mångfald innebär en hög variation både inom och mellan arter och ekosystem. För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder som bland annat utgår från EU:s artskyddsförordning. Exempelvis upprättas skötselplaner för särskilt beaktansvärda områden, åtgärder sker vid groddammar, omklassning sker av grönytor till slåtterängar och död ved lämnas kvar. Under året ska tidigare omklassade ytor inventeras och bedömas. Därefter ska möjligheten att omklassa fler ytor ses över.

Att skapa möjligheter för stadsodlingar är också en åtgärd för att öka den biologiska mångfalden. Odlingarna skapar samtidigt ett ökat rekreativvärde för brommaborna.

Staden har tagit fram en övergripande handlingsplan för biologisk mångfald. Implementeringen av handlingsplanens strategier kommer att ske genom att miljöförvaltningen tar fram åtgärdsprogram för biologisk mångfald i nära samverkan med berörda förvaltningar. I åtgärdsprogrammen ska strategierna omsättas i praktisk handling.

För att klara nya klimatförutsättningar bevakas bland annat att dagvattenhanteringen är hållbar vid olika nybyggnationer.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 3 Hälsa och välbefinnande
- 6 Rent vatten och sanitet
- 13 Bekämpa klimatförändringar
- 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Förväntat resultat

Den biologiska mångfalden är stor i stadsdelens parker och grönområden

Fler ytor för blomsterängar inom stadsdelsområdet

Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra åtgärder för biologisk mångfald (t.ex. omklassa fler ytor för blomsterängar, låta fallna träd ligga kvar)	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.5.2. I Bromma vistas människor i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

För att bidra till en hälsosam och hållbar miljö ska verksamheterna minska sin klimatpåverkan. Medarbetarnas miljömedvetenhet ska öka genom dialog, information och aktiviteter. Stadens miljöprogram 2020-2023 kommer att vara vägledande i förvaltningens arbete för en hållbar utveckling.

Genom att sänka energianvändningen, minska användningen av plast- och engångsmaterial, minska mängden matsvinn och avfall samt genom att samla in matavfall där det är möjligt och genom att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel påverkas miljön i en hållbar riktning. Stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat ska följas vid inköp av livsmedel och måltider.

Förskolans utbildning ska utmana och stimulera barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling, behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Förskolan ska erbjuda en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier.

Förvaltningens verksamheter ska bidra till ett bättre resursutnyttjande genom återbruk av möbler och andra inventarier så långt det är möjligt.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När egna upphandlingar av entreprenader görs framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB).

Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med att genomföra energibesparande åtgärder inom förvaltningens olika verksamheter. Armaturer på parkmark byts succesivt ut till LED-belysning.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 3 Hälsa och välbefinnande
- 7 Hållbar energi för alla
- 12 Hållbar konsumtion och produktion
- 13 Bekämpa klimatförändringar

Förväntat resultat

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel ökar jämfört med föregående år
Matavfall och övrigt avfall ska sorteras och avfallsmängden ska minska jämfört med föregående år

Minskad energiförbrukning jämfört med föregående år
 Alla bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system
 Medarbetarnas miljömedvetenhet ökar vilket leder till en positiv klimatpåverkan
 Återbruk av möbler och annat ökar
 Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla förskolor ska under 2021 mäta matsvinnet två gånger per termin. Mätningen sker under en tvåveckorsperiod	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Ett gemensamt köksnätverk ska upprättas för äldreomsorg och förskola	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska upprätta en klimatrapport i samband med VB 2021 som beskriver klimatåtgärder och aktiviteter som har genomförts under året inklusive en analys av årets klimatarbete	2021-01-01	2021-12-31	
✓	I samarbete med stadens bolag och förvaltningar ska armaturer, vitvaror m.m. bytas ut till klimatsmarta energilösningar	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Insatser ska genomföras för att öka medvetenheten inom förvaltningen om vilka livsmedel som har en negativ klimatpåverkan	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Möbler och annat som inte längre behövs i verksamheten ska annonseras ut på Stocket återbruk. Vid behov av exempelvis möbler, inventarier, fast inredning, byggmaterial och storköksutrustning ska i första hand Stocket återbruk användas.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Samtliga verksamheter ska finna och genomföra klimaförbättrande åtgärder inom den egna verksamheten. I verksamheternas T2:or ska alla klimaförbättrande åtgärder som har genomförts och planeras redovisas. Utifrån redovisningarna utses årets klimatsmarta verksamhet i Bromma.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat ska implementeras	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att ett av de två målen för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås helt och ett bedöms uppnås delvis.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 3.1 *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser*, gör förvaltningen bedömningen att målet har uppfyllts.

Nämndens resultat för 2021 efter resultatöverföringar uppgår till 1 574,5 miljoner kronor och budgeten för 2021 uppgår till 1 603,5 miljoner kronor. Resultatet ligger 29,0 miljoner kronor över budgeten som därmed är i balans.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ha rättvisande räkenskaper och genom att ett jämställdhetsperspektiv finns med i både beslut och genomförande.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 3.2 *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna*, gör förvaltningen bedömningen att målet delvis har uppfyllts.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Genom den årliga medarbetarenkäten får förvaltningen underlag att arbeta vidare med för att utveckla verksamheten. Årets enkät visar ett högre resultat för AMI gällande motivation, ledarskap och styrning jämfört med föregående år. Under året har det varit ett fortsatt fokus på ledarskapet.

Verksamheterna arbetar systematiskt med arbetsmiljöarbetet utifrån varje verksamhets särskilda behov och utmaningar.

Sjukfrånvaron har inte minskat i förväntad omfattning. Flertalet medarbetare inom förvaltningens kärnverksamheter har arbeten som inte kan utföras hemifrån, vilket innebär att majoriteten måste sjukskriva sig även vid milda symtom.

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att integrera jämställdhetsarbetet i det ordinarie arbetet med målet att vara en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare använder resurser innovativt, effektivt och jämställt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att årsmålen för de fyra indikatorerna har uppnåtts. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts och nämndens aktiviteter har genomförts.

Budget i balans

Nämndens resultat för 2021 efter resultatöverföringar uppgår till 1 574,5 miljoner kronor och budgeten för 2021 uppgår till 1 603,5 miljoner kronor. Resultatet ligger 29,0 miljoner kronor över budgeten som därmed är i balans.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att ha rättvisande räkenskaper.

Jämställdhet

I arbetet med en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser behöver ett jämställdhetsperspektiv finnas med i både beslut och genomförande. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken har möjliggjort analyser av hur resurserna har använts och dess effekter. Olikheter mellan könen har uppmärksamats och analyser av

resultaten har genomförts för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en jämnare resursfördelning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,2 %			96,9 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,3 %			94,7 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			-2 %	+/-1 %	+/- 1 %	2021

Nämndmål: 3.1.1 Brommas verksamheter har en budget i balans

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förslag till budget för år 2021 för Brommas stadsdelsförvaltning är 1 594,5 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 22,8 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomisk hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Åtgärderna i handlingsplanerna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:
Delmål 16.5 Bekämpa korruption och mutor

Förväntat resultat

Brommas enheter har en budget i balans, rättvisande räkenskaper, hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet samt en hög måluppfyllnad.
Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Prognostiserar en budget i balans	Ja			Ja	Ja		VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ekonomienheten ska erbjuda alla enhetschefer en grundläggande utbildning i prognos- och budgetuppföljning	2020-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningens samtliga verksamheter ska arbeta för att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet genom att identifiera risker inom den egna verksamheten.	2021-01-01	2021-12-31	
 Vid befarat underskott upprättas en handlingsplan	2019-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för tre av sju indikatorer har uppnåtts helt, tre har uppnåtts delvis och årsmålet för en indikator har inte uppnåtts. Det underliggande årsmålet bedöms vara uppfyllt och nämndens aktiviteter har genomförts.

AMI

Det är viktigt för förvaltningen att vara en bra arbetsgivare med bra arbetsplatser där medarbetare trivs och utvecklas. Genom den årliga medarbetarenkäten får förvaltningen ett underlag att arbeta vidare med för att utveckla verksamheten. I enkäten finns nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för AMI, samt tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Enligt årets medarbetarenkät ligger Brommas resultat i nivå med staden totalt. Jämfört med föregående år har totalindex ökat med ett indexpoäng från 79 till 80 både i Bromma och i staden totalt. Det är framförallt de unga medarbetarna i Bromma som ökat sitt AMI från 71 föregående år till 79 i år. Utifrån föregående års mätning var en av förvaltningens utmaningar att höja motivation och engagemang bland framförallt yngre medarbetare. Årets resultat indikerar på att det gjorts ett framgångsrikt arbete inom detta utvecklingsområde.

Ett stort fokus behöver fortsatt läggas på ledarskapet för att skapa förutsättningar för att ytterligare höja motivation och engagemang hos medarbetarna.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning en fortsatt stor utmaning. Förvaltningens samverkan med högskolor och andra lärosäten är av stor vikt. Mottagandet av studenter utgör en betydelsefull rekryteringsgrund.

Arbetet med att implementera den nya chefsprofilen har påbörjats under hösten 2021 och fortsätter 2022 jämsides med implementering av stadens nya kvalitetsprogram. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete. Under 2021 har alla chefer utbildats i förändringsledning och i denna satsning genomfört förändringsprojekt inom den egna verksamheten. Under 2022 ska cheferna omsätta den kunskap som erhållits genom utbildningen med koppling till både chefsprofil och kvalitetsprogram.

Kompetenshöjande insatser för medarbetare har skett utifrån verksamheternas olika behov. Inom äldreomsorgens verksamheter har rekrytering och introduktion av nya medarbetare varit centralt under året.

Personalomsättningen har ökat jämfört med 2020. Högst personalomsättning har det varit bland sjuksköterskor vilket bedöms vara en konsekvens av pandemin. För att vända denna utveckling ses bemanningen av sjuksköterskor över. Även bland biträdande enhetschefer har personalomsättningen varit hög. För att identifiera orsaker till personalomsättningen görs en översyn av biträdande enhetschefer löner, uppdrag och mandat både inom förvaltningen och i jämförelse med staden.

Marknadsdialog och systematisk uppföljning av avtal

I alla upphandlingar som påbörjats eller avslutats under året med ett kontraktvärde över två miljoner kronor har marknadsdialoger genomförts.

Alla nya avtal får en plan för systematisk uppföljning. Vid den systematiska uppföljningen följs en checklista som stöd och vägledning.

Externa konsulter

Andel personalkostnader för externa konsulter inom socialtjänstens samtliga myndighetsutövande verksamheter var 4,3 procent av den totala personalkostnaden för myndighetsutövning. Andelen har ökat jämfört med föregående år samtidigt som utfallet för helår visar på en minskad andel jämfört med tertial 2. Socialtjänsten har under kortare perioder haft inhyrd personal för att säkra handläggningen inom myndighetsutövningen. Chefskonsulter har använts för att täcka upp för frånvarande chefer och för vakanta chefstjänster. Med anledning av långa rekryteringstider har bedömningen varit att inhyrda chefskonsulter har varit det mest kostnadseffektiva alternativet eller det enda alternativet.

Index Bra arbetsgivare

Index Bra arbetsgivare består av tre delindex; Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Förvaltningen har värdet 74 på index Bra arbetsgivare, vilket är 3 indexpunkter lägre jämfört med föregående år. Det är 5 indexpunkter lägre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar.

Värdet för delindex Jämställdhet har minskat med 3 indexpunkter till 69 sedan föregående mätning. Värdet är 15 indexpunkter lägre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar. En stor minskning av värdet skedde redan i föregående mätning. I delindexet finns skillnaden mellan män och kvinnor beträffande heltid, långtidssjukfrånvaro och karriärmöjligheter/chefskap. Detta delindex påverkas stort av mindre förändringar, såsom att en manlig chef slutar och

ersätts av en kvinna. I Bromma har kvinnor en högre andel heltid, män har lägre långtidssjukfrånvaro och kvinnor har större möjlighet till chefskap. Förvaltningen behöver framförallt rekrytera fler män till chefsposter för att få ett högre resultat på delindex Jämställdhet.

Värdet på delindex Attraktiv arbetsgivare är 82 vilket är en minskning med 5 indexpunkter jämfört med föregående år. Delindexet följer upp tillsvidareanställningar, korttidsfrånvaro och avgångar/egen begäran. Värdet är detsamma som för samtliga stadsdelsförvaltningar.

Av samtliga delindex återfinns den mest positiva förändringen mellan 2020 och 2021 för Rekommendera arbetsplats med en ökning på 2 indexpunkter till 73. Värdet är detsamma som för samtliga stadsdelsförvaltningar. Delindexet bygger på frågor från medarbetarenkäten där resultatet för tre av fyra frågor har ökat jämfört med föregående mätning:

- Jag har en bra arbetssituation (+2)
- På min arbetsplats behandlas alla med respekt (+3)
- Jag tycker att min chef och jag har meningsfulla medarbetarsamtal (+1)
- Vi genomför det vi beslutat om på arbetsplatsen (+0)

God och hälsosam arbetsmiljö - Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättra sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. För att säkerställa en god arbetsmiljö som främjar hälsa och förebygger sjukfrånvaro arbetar verksamheterna systematiskt med arbetsmiljöarbetet utifrån varje verksamhets särskilda behov.

Ett övergripande fokus har fortsatt varit på att minimera konsekvenserna av pandemin för både medarbetare och brukare. Det finns ett uppdämt behov av rehabilitering, dels beroende på att andelen sjukskrivna ökat, dels för att chefer inte hunnit med rehabilitering i önskad utsträckning på grund av pandemin. Behovet av stöd till chefer i individärenden har ökat under perioden, såväl när det gäller rehabilitering som andra medarbetarärenden.

En översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten har genomförts för att kunna förbättra arbetsmiljön för medarbetare och chefer. Översynen i Bromma är en del i ett stadsövergripande arbete. Av översynen framgår att hemtjänstens uppdrag är mångfacetterat och upptagningsområdet är geografiskt vidsträckt. Medarbetargrupperna är stora och flertalet arbetsuppgifter måste lösas omgående för att verksamheten ska fungera. Arbetsmiljöfrågorna är utmanande då arbetsuppgifterna till största delen utförs i brukares enskilda hem.

Den partsgemensamma utbildningen i systematiskt arbetsmiljöarbete via Suntarbetsliv, för chefer och skyddsombud, har inte kunnat genomföras under året på grund av pandemin. Nystart planeras för 2022. Halvdagarsutbildning för chefer om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) har genomförts med tio chefer. Ytterligare två halvdagar är inplanerade i januari 2022.

En åtgärd i det hälsofrämjande arbetet är att förhindra att upprepad korttidsjukfrånvaro utvecklas till längre sjukfrånvaro. Erfarenhet visar att de områden som har en systematik kring att fånga upp de medarbetare som är frånvarande i ett tidigt stadiet har lägre andel sjukfrånvaro överlag. Trepårtssamtal har ersatt de tidigare hälsosamtalen. Samtalen ska

användas innan eventuellt utfärdande av första dagsintyg och vid tidig bedömning.

En ny rutin har tagits fram för hot och våld. Rutin är förvaltningsövergripande och ska kompletteras med avdelnings/enhetsspecifika rutiner på varje arbetsplats.

På chefsforum i våras genomfördes en digital utbildning i kränkande särbehandling. Under hösten har en reviderad rutin och stödmaterial för chefer i kränkande särbehandling, mobbning och trakasserier tagits fram. Utbildningstillfällen för chefer är inbokade. Ett utbildningstillfälle har genomförts i december. Resterande tillfällen är planerade i början av 2022.

En del verksamheter har återinfört hälsocoacher vars uppdrag är att sprida information och inspirera både brukare och medarbetare till ökad hälsa.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har inte minskat i förväntad omfattning. Flertalet medarbetare inom förvaltningens kärnverksamheter har arbeten som inte kan utföras hemifrån, vilket innebär att majoriteten måste sjukskriva sig även vid milda symtom. Det är framförallt inom äldreomsorgen, förskolan och förvaltningens LSS-verksamheter som sjukfrånvaron varit fortsatt hög under året.

Informationssäkerhet

För att alla medarbetare i sitt dagliga arbete ska bidra till ett säkert Stockholm behövs kunskap om informationssäkerhet. Förvaltningen ska säkerställa att all hantering av personuppgifter och annan information sker i enlighet med lagstiftning och riktlinjer. Alla som arbetar i förvaltningen ska som ett led i detta genomföra stadens e-utbildningar om informationssäkerhet. Närmsta chef säkerställer att alla medarbetare har tillräcklig kunskap. I det interna kontrollarbetet ingår att genom kontroller trygga att personuppgifter hanteras på ett säkert sätt. En intern arbetsgrupp för dataskyddsarbetet har återinförts under 2021. Ett antal klassningar av information, utvärderingar och uppdateringar har skett i samarbete med nämndens dataskyddsombud (DSO).

Uppföljning av dataskyddsarbetet

Nämndens dataskyddsombud har redovisat dataskyddsarbetet i GDPR-årsrapport 2021. I rapporten lämnas råd och rekommendationer från DSO för det fortsatta arbetet (bilaga 5).

Lokaler

Förvaltningen arbetar för en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning. Kontinuerligt ses organisation, arbetsformer och lokalanvändandet över för att ha en effektiv verksamhet. Förvaltningskontorets nya lokaler i Bromma Blocks, som togs i bruk i mitten av september, innebär effektivare lokalutnyttjande genom att fler verksamheter inryms i de nya lokalerna och att nya moderna arbetsätt har införts.

Internationella sammanhang och samverkansytor

Genom erfarenhetsutbyte med andra länder utvecklas verksamheterna. Vanligtvis sker detta erfarenhetsutbyte genom att ta emot studiebesök i den egna verksamheten och genom att

besöka verksamheter i andra länder. De senaste två åren har detta arbete pausats på grund av pandemin.

Agenda 2030

Förvaltningen har i det ordinarie arbetet bidragit till genomförandet av Agenda 2030 genom att vara en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare använder resurser innovativt, effektivt och jämställt.

För att öka medvetenheten om hur verksamheterna tillsammans, i det ordinarie arbetet, bidrar till att uppfylla de globala målen i Agenda 2030, har alla avdelningar spelat in en eller flera filmer som beskriver hur deras verksamheter bidrar till uppfyllanden av de globala målen i agendan. Verksamheternas filmer kommer att klippas ihop till en gemensam film som ska publiceras på intranätet under inledningen av 2022. Filmen kommer att illustrera hur verksamheterna på olika sätt i det ordinarie arbetet bidrar till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utvecklingen.

Jämställdhet

Förvaltningens samtliga verksamheter strävar efter att integrera jämställdhetsarbetet i det ordinarie arbetet. Alla tjänsteutlåtanden som upprättats innehåller en jämställdhetsanalys där det varit relevant. Jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden är en del i arbetet med att integrera jämställdhetsarbetet i den ordinarie verksamheten vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Enligt Nyckeltalsinstitutets mätning av jämställdheten inom förvaltningen har jämställdheten minskat jämfört med föregående mätning. Det som framförallt påverkade resultatet var nyckeltalet "Lika chefskarriär". Det innebär att strukturen bland cheferna inte speglade strukturen bland de anställda. Förvaltningen behöver öka andelen män på chefspositioner för att höja indexet. Andra skillnader som uppmärksammades i mätningen var att könsfördelningen inom yrkesgrupper inte var jämställd. Av alla anställda i förvaltningens verksamheter är 84 procent kvinnor. Särskilt inom förskolan är det en stor andel kvinnor. För att öka andelen manliga förskollärare och barnskötare behöver den allmänna bilden kring yrket förändras i samhället vilket är ett långsiktigt arbete.

Arbetet med att implementera aktiva åtgärder utifrån Diskrimineringslagen pågår.

Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns både i Bromma och i övriga samhället. Orsakerna till denna skillnad är svår att analysera då sjukfrånvaro kan bero på många olika faktorer, både kända och okända.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	80	80	79	82	82	2021
Analys Enligt årets medarbetarenkät ligger Brommas resultat i nivå med staden totalt. Jämfört med föregående år har totalindex ökat med ett indexental från 79 till 80 både i Bromma och i staden totalt. Det är framförallt de unga 18-24 år som ökat sitt AMI från 71 föregående år till 79 i år. Ett stort fokus behöver fortsatt läggas på ledarskapet för att skapa förutsättningar för att höja motivationen och engagemanget hos medarbetarna.							
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	4,3 %			2 %	3 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Andelen har ökat jämfört med föregående år samtidigt som utfallet för helår visar på en minskad andel jämfört med tertiäl 2. Socialtjänsten har under kortare perioder haft inhyrd personal för att säkra handläggningen inom myndighetsutövningen. Huvudorsak till att årsmålet för indikatorn inte har uppnåtts är att det funnits ett behov av att täcka upp för frånvarande chefer och för vakanta chefsstjänster. Bedömningen har varit att inhyrda chefskonsulter har varit det mest kostnadseffektiva alternativet eller det enda alternativet.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	90%	2021
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			100 %	85 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2021
  Index Bra arbetsgivare	74			77	81	84	2021
Analys Utfallet visar 3 indexpunkter lägre jämfört med föregående års mätning och 5 indexpunkter lägre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar. Det är framförallt delindex Jämställdhet som har påverkat resultatet. Det är en fortsatt utmaning att rekrytera fler män till chefspositioner. Andelen kvinnor som var chefer vid mätillfället var högre än andelen kvinnor som var anställda vilket ger ett lågt delindex för jämställdhet.							
  Sjukfrånvaro 	10,1 %	6,6 %	10,8 %	10,1 %	9,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021
Analys Sjukfrånvaron redovisas som rullande tolv månads genomsnitt per november. När årsmålet sattes fanns en förhoppning om att sjukfrånvaron skulle återgå till mer normala nivåer under året. Sjukfrånvaron har dock varit fortsatt hög inom förskolan, äldreomsorgen och förvaltningens LSS-verksamheter.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,4 %	2,5 %	3,5 %	3,73 %	3,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.1. Bromma är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare använder resurser innovativt, effektivt och jämställt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som kommer brommaborna till del. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Engagemang och aktivt medskapande leder till en resurseffektivare och positivare förvaltning.

Nya medarbetare ska få en bra introduktion som leder till att de känner sig välkomna och snabbt kommer in i arbetet. Introduktionen sker på tre nivåer; stadsövergripande, förvaltningsövergripande och verksamhetsspecifikt.

Allt arbete ska ta avstamp i vetenskap och beprövad erfarenhet. Samarbetet med högskolor och universitet i regionen är av stor vikt. Kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning kvalitetsutvecklar verksamheterna och ökar intresset för att arbeta inom samtliga verksamhetsområden.

Förvaltningen fortsätter utveckla och förbättra sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam. I förvaltningen råder nolltolerans mot diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Medarbetare som utsätts för hot och våld ska få det stöd som behövs. För att öka hälsan hos medarbetare arbetar förvaltningens chefer aktivt med rehabilitering och förebyggande åtgärder. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Stadsdelen fortsätter sin satsning på en partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud via SuntArbetsliv.

Förvaltningen arbetar med aktiva insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare som har upprepade korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård. Verksamheter med hög sjukfrånvaro och/eller hög personalrörlighet ska prioriteras.

Genomförandet av förskolans- respektive socialtjänstens handlingsplaner för att förbättra arbetsituationen för barnskötare och förskollärare, och biståndshandläggare och socialsekreterare fortsätter. För att stärka kompetensen inom förvaltningens verksamheter uppmuntras medarbetare att genomföra utbildningar som anordnas av både staden och förvaltningen.

Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur samtidigt som utmanande situationer ska kunna hanteras. En särskild satsning kommer att genomföras i form av kompetensutveckling i förändringsledning för samtliga chefer. Målet med satsningen är att cheferna ska utvecklas och stärkas för att kunna leda och driva förändringsprocesser. Förändringsprojekt definieras i respektive avdelnings/enhets verksamhetsplan.

Förvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering och säkerställer att chefer har god kunskap genom rekryteringsprocessen, genom att erbjuda utbildning. Utbildningen är även öppen för erfarna chefer som behöver uppdatera sina kunskaper.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar behöver medarbetare kunna erbjudas heltidsarbete som norm. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. En sammanhållen lönebildning är central för att undvika löneglidning, uppnå tydlighet och stabilitet samt för att stärka förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens.

Digital teknik används alltmer inom förskolans, äldreomsorgens och socialtjänstens verksamheter i arbetet med barn och brukare samt i den interna och externa kommunikationen. Den digitala kompetensen ska stärkas inom förvaltningens verksamheter genom olika kompetenshöjande insatser.

Förvaltningens verksamheter arbetar för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten. Så långt det är möjligt är förvaltningens statistik könsuppdelad för att könsskillnader ska synliggöras och analyseras. Alla tjänsteutlåtanden där det är relevant innehåller en jämställdhetsanalys vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt. Fler verksamheter ska uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Förvaltningen ser kontinuerligt över organisation, arbetsformer och lokalanvändandet för att ha en effektiv verksamhet. Förvaltningen ska ha en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att kunna lösgöra lokaler för annan användning eller avveckling. Förvaltningen ska vara restriktiv i användandet av konsulttjänster. Konsulter ska

endast användas när det är det mest kostnadseffektiva alternativet.

Förvaltningen har upprättat en plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal. Den systematiska uppföljningen säkerställer att resurser används effektivt. Vid upphandlingar genomförs någon form av marknadsdialog. Marknadsdialogen ska vara en del av behovs- och marknadsanalysen och möjliggöra insamlandet av information inför den kommande upphandlingen.

För att alla medarbetare i sitt dagliga arbete ska bidra till ett säkert Stockholm behövs kunskap om informationssäkerhet, det vill säga kunskap om hur den information som hanteras i det dagliga arbetet ska skyddas. Förvaltningen ska säkerställa att all hantering av personuppgifter och annan information sker i enlighet med lagstiftning och riktlinjer. Alla som arbetar i förvaltningen ska som ett led i detta arbete genomföra stadens e-utbildningar om informationssäkerhet för medarbetare.

Förvaltningen ska se över de möjligheter som erbjuds inom EU:s fonder och program om det finns relevanta EU-bidrag att söka som stärker den sociala såväl som den ekologiska hållbarheten.

Nämndens arbete bidrar till genomförandet av följande mål i Agenda 2030:

- 3 Hälsa och välbefinnande
- 5 Jämställdhet
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 10 Minskad ojämlikhet
- 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Förväntat resultat

- Ökat AMI jämfört med föregående år.
- Ökat index Bra arbetsgivare jämfört med föregående år.
- Alla upphandlade avtal följs upp systematiskt.
- Minskad kostnad för konsulter jämfört med föregående år.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering.
- Medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete minskar.
- Minskad löneglidning.
- Samverkan inom förvaltningen är stor.
- Chefer inom alla verksamhetsområden upplever att förutsättningarna för ett modernt och hållbart ledarskap är bra.
- Alla medarbetare genomför stadens e-utbildning om informationssäkerhet
- Förvaltningen bidrar till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla medarbetare i förvaltningen ska genomföra stadens obligatoriska e-utbildning om informationssäkerhet och dataskydd	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterares och biståndshandläggares arbetssituation ska fortsätta.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Chefer ska utbildas i förändringsledning utifrån ett förändringsprojekt i enheternas verksamhetsplaner	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Det förebyggande arbetet mot hot och våld riktat mot medarbetare ska stärkas. Rutin för stöd till hot- och våldsutsatta medarbetare ska upprättas och göras känd	2020-01-01	2021-12-31	
✓	En film ska spelas in som visar hur nämndens verksamheter bidrar till måluppfyllnaden av de globala målen i Agenda 2030	2021-01-01	2021-12-31	
✓	En översyn av nämndens informationsklassning enligt kraven i riktlinjer för informationssäkerhet ska genomföras	2021-01-01	2021-12-31	
✓	En översyn av nämndens registerförteckningar enligt krav i dataskyddsförordningen ska genomföras	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Insatser för ökad hälsa ska genomföras	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Jämställdhets- och jämlikhetsarbetet ska stärkas	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Lokaler ska användas kostnadseffektivt	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Utifrån projektet kring handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetssituation ska en arbetsgrupp ta fram en lokal handlingsplan	2021-01-01	2021-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämnden redovisar en positiv avvikelse efter resultatdispositioner för verksamhetsåret 2021.

Nämnden erhöll i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2021 en ram som uppgick till 1 594,5 miljoner kronor netto. I samband med avstämningsärenden har kommunstyrelsen tillfört nämnden ytterligare 18,3 miljoner kronor netto som budgetjusteringar. Nämnden har erhållit 10,8 miljoner kronor i budget för prestationsförändring avseende funktionshinderomsorg. Nämnden återredovisar även 20,1 miljoner kronor netto som prestationsförändring avseende förskoleverksamhet. Slutlig budget för 2021 uppgår till 1 603,5 miljoner kronor.

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 603,5	1 560,7	42,8	1 497,7	84,5
Intäkter	-385,5	-407,0	21,5	-439,7	72,0
Kostnader	1 989,0	1 967,7	21,3	1 937,4	12,5
Avvikelse före resultatdispositioner			42,8		84,5
Resultatenheterna överskott från 2020			64,1		29,2
Resultatenheterna överskott till 2022			-77,9		-64,1
Avvikelse efter resultatdispositioner			29,0		49,6

Nämnden redovisar år 2021 ett överskott om 29,0 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Resultatenheterna överför till år 2022 ett överskott om 13,8 miljoner kronor. Detta innebär en total resultatfond med 77,9 miljoner kronor till år 2022.

Mnkr	Budget (kostnader)	Budget (intäkter)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2020 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	43,5	0,0	43,5	47,1	47,1	-3,6	-1,4
Individ- och familjeomsorg	179,2	-51,0	128,2	121,1	121,6	6,6	4,2
<i>varav socialpsykiatri</i>	31,2	0,0	31,2	34,0	34,5	-3,3	-3,0
<i>varav vuxen</i>	28,9	-1,0	27,9	27,5	27,5	0,4	3,0
<i>varav barn och ungdom</i>	70,1	-1,0	69,1	67,9	67,9	1,2	1,9
<i>varav flykting</i>	0	0,0	0,0	-8,4	-8,4	8,4	2,1
Stadsmiljöverksamhet	22,5	0,0	22,5	23,6	23,6	-1,1	-2,1
<i>avskrivningar</i>	10,6	0,0	10,6	8,6	8,6	2,0	1,7
<i>internräntor</i>	0,5	0,0	0,5	0,6	0,6	-0,1	0,3
Förskoleverksamhet	417,6	-42,3	375,3	378,8	383,5	-8,2	-21,3
Äldreomsorg	893,7	-256,8	636,9	624,7	627,0	9,9	53,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	328,7	-33,0	295,7	285,5	291,7	4,0	-2,5
Barn, kultur och fritid	12,8	0,0	12,8	12,8	12,8	0,0	6,4
Arbetsmarknadsåtgärder	9,1	-1,1	8,0	7,3	7,3	0,7	-0,5
Ekonomiskt bistånd	54,6	-1,3	53,3	50,7	50,7	2,6	-4,7
<i>varav handläggare</i>	10,3	0,0	10,3	9,1	9,1	1,2	
Övrig verksamhet	16,2	0,0	16,2	0,0	0,0	16,2	16,0
Totalt	1 989,0	-385,5	1 603,5	1 560,7	1 574,5	29,0	49,6

Bromma stadsdelsförvaltning redovisar en positiv avvikelse med 29,0 miljoner kronor för 2021. Även under 2020 hade förvaltningen ett positivt resultat med 49,6 miljoner kronor. Båda åren har präglats av pandemin. Under år 2021 har inte sjuklöneersättningar eller statliga ersättningar utgått som under år 2020, men istället har restriktionerna löpande släppt under sommar och höst 2021. Den osäkra pandemisituationen har bidragit med försiktig prognostisering under året och i kombination med att pandemisituationen blev mildare under hösten har positiva resultat uppstått.

En bidragande faktor till resultatet under året är sent utbetalda generalschabloner för att stötta arbetet med nyanlända, det rör sig om 4,3 miljoner kronor avseende 2021 och 6,8 miljoner avseende 2022. Dessa medel ger en positiv avvikelse.

Förvaltningen har under året negativa avvikelser inom nämnd och förvaltningsverksamhet till följd av upprättandet av ett nytt huvudkontor. Vidare har förvaltningen negativ avvikelse inom förskoleverksamhet till följd av lokalanpassningar och satsningar för att hantera trenden med lägre antal barn. Dessa negativa avvikelser ska ses i ljuset av den positiva avvikelse med 16,2 miljoner kronor som redovisas under övrig verksamhet samt att kostnaderna bakom dessa underskott stärker verksamheten långsiktigt.

Nämnd och förvaltning

Verksamhetsområdet nämnd och förvaltning redovisar en negativ avvikelse med 3,6 miljoner kronor. Underskottet har huvudsakligen uppstått till följd av planerade driftkostnader för färdigställande av det nya huvudkontoret som stod färdigt i september 2021. Underskottet ska ses i relation till den positiva avvikelsen som finns inom övrig verksamhet med 16,2 miljoner kronor.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	0,0	-3,6

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri och flykting

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri och flykting redovisar ett överskott med 6,6 miljoner kronor efter resultatdispositioner.

Den största förändringen i redovisat resultat jämfört med prognoser i tertiäl 1 och 2 är intäkter från Migrationsverket. I december månad betalades det ut 11,2 miljoner kronor i generalschabloner, främst avseende de boende på det nyöppnade flyktingboendet i Bromma. Perioden januari - november betalades det ut 4,6 miljoner kronor i generalschabloner. I tidigare prognoser räknade förvaltningen med att generalschablonerna kopplade till flyktingboendet skulle börja komma i större omfattning under år 2022 på grund av att folkbokföring brukar ta ett tag. Men generalschablonerna började betalas ut innan folkbokföringen var klar.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
-5,4	-5,1	6,6

Ledning

Avdelningsledningen redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor vilket är i linje med prognosen vid tertiälrapport 1 och 2.

Beställarverksamheten

Verksamhetsområdet för barn- och ungdomsenheten inklusive ensamkommande barn och unga (flykting) redovisar ett överskott med 8,4 miljoner kronor. Kostnaderna för insatserna inom barn och unga har ökat med cirka 3,8 miljoner kronor jämfört med 2020. Detta förklaras av att kostnaden för institutionsplaceringar uppgick till 9,7 miljoner kronor jämfört 5,5 miljoner kronor 2020. Under året har enheten fortsatt arbeta aktivt med att föra över

ungdomar till öppenvårdsinsatser i egen regi. Kostnaderna för insatser är cirka 2,2 miljoner kronor lägre än de var år 2019. Överskottet på enheten förklaras främst av utbetalda generalschabloner.

Vuxenenheten för vuxna missbruk och socialpsykiatri redovisar ett underskott med 0,9 miljoner kronor. Det är en förbättring med 0,1 miljoner kronor jämfört med tertiäl 2. Det är likt tertiälrapport 2 främst utfallet avseende institutionsplaceringar inom både vuxna och socialpsykiatri som underskottet beror på. Kostnaden för stöd-/omvårdnadsboende på institution (HVB) uppgick till 8,5 miljoner kronor för perioden, vilket är en förbättring med 1,2 miljoner kronor jämfört med 2020. Totalt sett är utfallet år 2021 är 1,3 miljoner kronor lägre än utfallet var år 2020.

Vuxna missbruk	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
HVB/behandling shem	2	3	4	3	3	2	1	2	2	1	0	1
LVM-vård vuxna	0	0	0	0	0	1	1	2	2	1	1	1
Stöd- och omvårdnadsboende, unika personer	10	10	11	9	10	11	10	10	10	12	14	17
Andra boendeformer	8	8	8	8	8	9	10	9	8	9	9	9
Öppenvård	4	4	5	6	6	6	6	6	7	7	7	7
Skyddat boende	1	1	1	1	1	2	0	2	0	0	0	0
Summa	25	26	29	27	28	31	28	31	29	30	31	35

Utförare

Utförarverksamheten inom Individ och Familjeomsorg redovisar ett underskott med 1,1 miljoner kronor efter fondavsättningar. Underskottet återfinns inom Boendestödsgruppen och VAC. Åtgärder har vidtagits under året och det går att se en försiktig uppgång som förväntas fortgå och förstärkas under 2022.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet stadsmiljö redovisar ett överskott med 0,8 miljoner kronor. Verksamhetsområdet består huvudsakligen av driftkostnader för parkdrift, men även av kostnader för investeringar i form av avskrivningar och internränta. Kostnader för investeringsprojekt uppstår först när projekten är genomförda och genererar inte kapitalkostnader för hela året, detta har medfört att stadsmiljöverksamheten bidrar med en positiv avvikelse för året.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	0,0	0,8

Förskola

Avdelningen förskola redovisar ett underskott efter fond med 9,2 miljoner kronor. Underskottet förklaras av en fortsatt trend med färre inskrivna barn samt kostnader för lokalförändringar.

Ledning

Verksamhetsledningen redovisar en negativ avvikelse med 12,0 miljoner kronor efter resultatdispositioner och budgetjusteringar. Förvaltningen återredovisar 24,5 miljoner kronor för färre inskrivna barn år 2021 jämfört med kommunfullmäktiges budget. Minskningen av antal inskrivna barn på förskolorna har medfört att kostnader för lokalförändringar, skötsel, underhåll, avskrivningar med mera inom ledningen inte kunnat täckas fullständigt. Fördröjningen mellan planering och genomförande av satsningar försvårar i en trend med minskande intäktsunderlag och förändrade behov inom olika geografiska områden.

Utförare

Utförarna, förskoleområdena, utgörs av resultatenheter inom förskolan. Det minskande barnantalet innebär att en fortsatt ekonomisk utmaning för förskoleområdena som behöver anpassa kostnaderna till de minskade intäkterna. Under året har dock förskoleområdena erhållit kompensation för sjuklönekostnader med anledning av pandemin. Vidare har förskolorna tagit del av den statliga satsningen Skolmiljarden. Utförarna gör avsättning till fond med 4,7 miljoner kronor.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
-3,0	-5,4	-9,2

Antal inskrivna barn	VP	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Små barn	1049	931	946	960	976	983	975	935	1281	1303	1322	1333	1333
Stora barn	1766	1755	1750	1746	1746	1741	1670	1493	1119	1115	1114	1110	1105
Totalt	2815	2686	2696	2706	2722	2725	2645	2428	2400	2418	2436	2443	2438

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet äldreomsorg redovisar ett överskott på 9,9 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Avvikelsen mot budget är en förbättring med 5,3 miljoner kronor jämfört med det prognostiserade resultatet i tertiälrapport 2. Förbättringen på helår förklaras med att de kostnadsdrivande posterna vård- och omsorgsboenden och hemtjänst inte har ökat i förväntad utsträckning. Pandemins negativa utveckling under tertiäl tre har framförallt ökat kostnaderna för inhyrd personal inom stadsdelens egna verksamheter under december.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
17,4	15,2	9,9

Verksamhetsledning

Verksamhetsledningen redovisar ett underskott med 23,5 miljoner kronor. Underskottet är bland annat en effekt av pandemin. Avdelningens del av förvaltningens overheadkostnader har i huvudsak täckts av verksamhetsledningen. Kvarvarande statsbidrag för kostnader för covid-19 avseende 2020 tillsammans med statsbidrag för mottagande av flyktingar över 65 år har tillgodoräknats verksamhetsledningen med 9,5 miljoner kronor.

Myndighets- och beställarfunktionen

Myndighets- och beställarfunktionen redovisar ett överskott på 30,8 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget är en förbättring med 10 miljoner kronor jämfört med prognosen för tertialrapport 2. Under de två första tertialen ökade antalet personer på vård- och omsorgsboende med 55 stycken medan ökningen det sista tertialet stannade på tolv personer. Månadsinsatserna för hemtjänst steg efter sommaren, men den beräknade fortsatta ökningen har uteblivit och i stället har antalet hemtjänstinsatser stabiliserats. Största delen av överskottet kommer från hemtjänsten, 27,9 miljoner kronor, men även vård- och omsorgsboenden visar ett mindre överskott. Den förväntade ökningen av hemtjänstinsatser 2021 har delvis uteblivit och nivån ligger fortfarande betydligt under de hemtjänstinsatser som utfördes 2018 och 2019.

Utförare

Öppen verksamhet tillsammans med förebyggande verksamheterna redovisar ett överskott på 2,2 miljoner kronor. Överskottet genereras främst från den förebyggande verksamheten vars överskott är 1,8 miljoner kronor. Det utökade överskottet med 1,5 miljoner kronor jämfört med delårsprognosen förklaras av större avbrott i verksamheten än förväntat. Överskottet för året beror på att aktiviteter inte kunnat fullföljas enligt plan till följd av covid-19. Detta har även lett till att vikarier inte behövt tillsättas vid frånvaro.

Det kommunövergripande korttidsboendet Kinesen med inriktning med stöd till anhöriga redovisar en budget i balans.

Den kommunala hemtjänsten i egen regi redovisar ett överskott med 0,2 miljoner kronor, vilket innebär en förbättring om 1,2 miljoner kronor jämfört med prognostiserat resultat i tertialrapport 2. Det är främst intäkter från utförda timmar som har ökat. Tertial 2 skedde en relativt stor ökning, som delvis fortsatt tertial 3. Under året har ett arbete med att få fram effektiva scheman pågått.

Brommas stadsdelsförvaltnings vård- och omsorgsboenden utgör resultatenheter. I början av året var beläggningen låg. Därefter skedde en kraftig ökning i samband med att pandemin minskade. Ökningen avtog dock under sista delen av året. Under 2021 har personalsituationen fortsatt varit besvärlig och extrapersonal fått hyras in för att klara vården. Resultatenheterna visar 2021 ett mindre överskott på 0,2 miljoner kronor efter det att resultatfonderna har tillförts 2,3 miljoner kronor. Från och med 2022 utgör Brommagården och Sörklippan en resultatenhet.

Antal	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totalt antal hjälptagare	1 926	1 928	1 944	1 951	1 974	1 964	1 983	2 006	1 999	2 022	2 055	2 040
Antal trygghetslarm	1 235	1 239	1 235	1 237	1 254	1 256	1 247	1 254	1 247	1 276	1 316	1 309
Hemtjänst i ordinärt boende	1 189	1 174	1 184	1 191	1 193	1 177	1 196	1 218	1 211	1 205	1 202	1 195
Personer med dagverksamhet	84	84	86	90	95	95	98	98	99	95	91	91
Personer på servicehus	38	37	36	37	37	34	36	37	38	36	35	36
Månadsplatser korttidsboende	14	17	16	17	14	15	20	19	20	14	19	17
Utförda hemtjänsttimmar	35028	33089	37400	36000	37700	35674	35804	36895	36982	37951	36830	36772
Månadsplatser med heldygnsomsorg, vob*	354	361	365	370	378	377	389	397	401	395	392	390

*vob = vård- och omsorgsboende

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott med 10,2 miljoner kronor före resultatdispositioner och ett överskott med 3,9 miljoner kronor efter resultatdispositioner. Föregående verksamhetsår redovisade verksamhetsområdet ett överskott med 3,9 miljoner kronor innan resultatdispositioner.

Verksamhetsledning

Verksamhetsledningen redovisar en budget i balans.

Myndighets- och beställarfunktionen

Myndighets- och beställarfunktionen redovisar ett överskott på 2,8 miljoner kronor. Prestationsjusteringen blev 9,8 miljoner kronor och bygger på uppgifter från vårens mätning den 31 mars och höstens mätning den 31 augusti. Den slutgiltiga budgeten för 2021 är snittkostnaden mellan de två mätningarna. Placeringar utanför avtal som innefattar LOV ger ökade kostnader då full ersättning inte ges för dessa placeringar. Enheten har under hela året arbetat aktivt med att förhandla om priser utanför valfrihetssystemet, både placeringar enligt LSS och SoL. Årets omförhandlingar har minskat placeringskostnaderna avseende 2021 med över tre miljoner kronor.

Även pandemin har bidragit till ett bättre utfall av kostnader för persontransporter, detta då brukare inte besökt sina dagliga verksamheter i samma omfattning som innan pandemin. Utfallet avseende persontransporter 2021 blev 2,9 miljoner kronor lägre än 2019 och 1,4 miljoner kronor högre än 2020.

I prognosen avseende tertiärrapport 2 togs höjd för nya placeringar både inom LSS, SOL-boenden samt inom daglig verksamhet. Kostnaderna avseende hemtjänsten och

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar en budget i balans. Tilldelade medel finansierar fritidsverksamheten inom socialtjänstavdelningen och öppna förskolan samt kulturuppdraget inom avdelningen förskola.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	0,0	0,0

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott med 2,6 miljoner kronor.

Utbetalt försörjningsstöd uppgick för året till 37,2 miljoner kronor jämfört med 2020 då det uppgick till 44,7 miljoner kronor. I snitt fick 339 hushåll ekonomiskt bistånd någon gång under 2020. Snittsiffran för 2020 var 399 hushåll.

Utfallet har under större delen av året legat stadigt på en lägre nivå än budgeterat men förväntas öka från december och framåt på grund av nytt flyktingboende inom stadsdelområdet. Staden har under året tagit emot fler kvotflyktingar än vanligt vilket medför att det finns en osäkerhet i om antalet hushåll kommer att öka.

Det finns en fortsatt osäkerhet kring rådande lågkonjunktur med risk för eftersläpande arbetslöshet och utvecklingen av pandemin. En negativ utveckling skulle innebära ökad arbetslöshet och därmed risk för ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	2,6	2,6

Antal hushåll med försörjningsstöd	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt
2020	405	432	428	424	422	412	417	365	378	372	369	367	399
2021	361	356	357	350	345	353	341	333	314	314	322	326	339

Arbetsmarknadsåtgärder

För arbetsmarknadsåtgärder redovisas ett överskott med 0,7 miljoner kronor. Överskottet förklaras huvudsakligen av färre feriearbetare och OSA anställda på grund av pandemin.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	-0,1	0,7

Övrig verksamhet

För att balansera eventuella underskott och oförutsedda kostnader hos verksamheterna budgeteras medel hos stadsdelsdirektören. För 2021 budgeterades 16,2 miljoner kronor. Några kostnader redovisas inte på denna verksamhet.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	4,2	16,2

Resultatenheter

Tabellen redovisas i tusental kronor.

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2021	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2021	Resultatöverföring från 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2022 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Förskoleområde 1	28 528,0	1 426,4	-2 200,0	-1 136,3	JA	2 853,0
Förskoleområde 2	47 217,0	2 360,9	-3 612,5	-2 403,0	JA	4 721,5
Förskoleområde 3	43 340,0	2 167,0	-3 424,1	-1 234,4	JA	4 334,1
Förskoleområde 4	46 746,0	2 337,3	-3 593,4	-887,1	JA	4 480,4
Förskoleområde 5	48 221,0	2 411,1	-3 243,5	1 306,4	JA	1 937,5
Förskoleområde 6	40 217,0	2 010,9	-3 252,5	-493,3	JA	3 745,5
Förskoleområde 7	46 580,0	2 329,0	-3 634,0	-1 739,0	JA	4 658,0
Förskoleområde 8	47 082,0	2 354,1	-3 646,0	-946,8	JA	4 593,0
Grupp och servicebostäder	125 510,0	6 275,5	-5 419,9	-7 420,0	JA	11 695,4
Långskeppet	12 624,0	631,2	-535,0	-495,0	JA	1 030,0
Sörklippans äldreboende	39 229,4	1 961,5	-3 579,4	-430,0	JA	3 923,0
Brommagårdens äldreboende	32 329,6	1 616,5	-3 243,5	-56,0	JA	3 233,0
Mälarbackens vård- och omsorgsboende	266 633,5	13 331,7	-24 698,5	-2 008,0	JA	26 663,0
Summa resultatenheter	824 257,4		-64 082,3	-17 942,7		77 867,4

Resultatenheterna har ett sammantaget positivt resultat med 17,9 miljoner kronor, av dessa kommer 13,8 miljoner gå in de ackumulerade resultatfonderna som då uppgår till 77,9 miljoner kronor. Enligt reglerna för resultatfonder får resultat motsvarande högst fem procent av årets budgeterade omsättning överföras till nästkommande år. Respektive resultatfond får

sammanlagt utgöra högst tio procent av årets budgeterade omsättning. På grund av detta regelverk kan endast 13,8 miljoner kronor av årets resultat föras över till 2022.

Förskola

Inom förskolan utgör varje förskoleområde en resultatenheter. Årets resultat för förskolans resultatenheter är ett överskott med 7,4 miljoner kronor. Förskolans resultatenheters resultatfonder ökar med 4,7 miljoner kronor.

Äldreomsorg

Årets resultat för äldreomsorgens resultatenheter är ett överskott på 2,5 miljoner kronor. Då är kostnader direkt orsakade av pandemin frånräknade. Äldreomsorgens resultatenheters resultatfonder ökar med 2,3 miljoner kronor och uppnår därmed tio procent av bruttobudgeten 2022, vilket är högsta tillåtna belopp. Från och med 2022 utgör Brommagårdens och Sörklippans äldreboenden en gemensam resultatenheter.

Socialtjänst och fritid

Årets resultat för individ- och familjeomsorgs resultatenheter är ett överskott med 0,5 miljoner kronor, vilket gör att individ- och familjeomsorgs resultatenheters resultatfond ökar med motsvarande belopp.

Årets resultat för omsorg om funktionsnedsattas resultatenheter är ett överskott med 7,4 miljoner kronor. En avsättning till funktionsnedsattas resultatenheters resultatfond görs med 6,3 miljoner kronor vilket är maximalt tillåten avsättning enligt regeln fem procent av bruttobudget.

Investeringar

För 2021 tilldelades stadsdelsnämnden 47,8 miljoner kronor i investeringsmedel. Budgeten fördelas på tilldelade medel för stadsmiljöinvesteringar med 25,1 miljoner, stadsmiljöinvesteringar via resursfördelningsnyckel på 9,6 miljoner kronor samt medel för maskiner och inventarier med 13,1 miljoner.

Genomförandet av parkinvesteringar under 2021 har påverkats av personalbrist samt av pandemin i form av leveransförseningar. I huvudsak har projekten kunnat genomföras. Endast två projekt kommer utöver plan behöva fortsätta in på år 2022. Det är projekten för lekplats vid Murlindan och Basketplan i Björklunds Hage.

Nämndens medel för maskiner och inventarier sticker ut i omfattning för år 2021 då förvaltningens huvudkontor har flyttats och anpassats för nya aktivitetsbaserade arbetsätt. hela den tilldelade budgeten har inte behövt ianspråktagits och medel för maskiner och inventarier har en positiv avvikelse med 3,2 miljoner kronor.

Mnkr, netto	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Parkinvesteringar	7,7	5,5	-2,2	-2,0
Parkreinvesteringar	12,2	12,8	0,6	10,0
Nycklade medel Stadsmiljö	9,6	9,3	-0,3	-0,3
Klimatinvesteringar	1,5	1,0	-0,5	-1,0
Trygghetsinvesteringar	3,2	3,0	-0,2	-0,2
Övriga investeringsmedel	0,5	0,3	-0,2	0,3
Maskiner & inventarier	13,1	9,9	-3,2	-3,2
Totalt investeringar	47,8	41,8	-6,0	3,6

Ombudgeteringar

Basketplan i Björklunds Hage

Det finns behov att begära budgetjustering på 0,3 miljoner kronor avseende försening av parkinvestering i basketplan år 2021. Investering i basketplanen i Björklunds Hage är försenad då leveransen av materialet (basketkorgarna) blev kraftigt försenade på grund av pandemin. Det i sin tur orsakade att när materialet väl levererades kunde gjutningen av gummiastfalten inte genomföras på grund av för låg temperatur senare under året då studseffekten försvinner om man gjuter på asfalten och gummit blir stumt. Beslutsats 2.

Lekplats i Murlindan

Det finns behov att begära budgetjustering på 1,0 miljoner kronor avseende försening av parkinvestering i lekplats år 2021. På grund av rådande omständigheter (Corona-pandemi) så har projektering och upphandling, därmed också genomförandet av parkinvesteringen lekplats i Murlindan försenats. Stadsdelsförvaltningen begära ombudgetering med 1,0 miljoner kronor av beslutad budget 5,3 miljoner kronor för att färdigställa projektet under våren 2022. Beslutsats 3.

Analys av balansräkning

Bokslutet för verksamhetsåret 2020 har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär bland annat att nedanstående principer har följts:

- *Matchningsprincipen*: tillgångar/intäkter och skulder/kostnader har periodiserats på likartat sätt.
- *Försiktighetsprincipen*: kostnader/skulder ska aldrig undervärderas och intäkter/tillgångar aldrig övervärderas.
- *Väsentlighetsprincipen*: kostnader och intäkter har periodiserats om de påverkat

resultatet väsentligt. I bokslutet har 50 tusen kronor varit riktmärke för vad som normalt ansetts varit av väsentlig storlek.

Nämndens balansomslutning per den sista december är 239,5 miljoner kronor, vilket är en minskning med 30,2 miljoner kronor jämfört den utgående balansen vid bokslutet 2020 då balansen uppgick till 269,7 miljoner kronor.

Tillgångar

Nämndens tillgångar består av anläggningstillgångar 158,4 miljoner kronor och omsättningstillgångar med 81,1 miljoner kronor. Omsättningstillgångarna som till största del består av kundfordringar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 42,5 miljoner från föregående år. Detta till följd av att det fanns förväntade ersättningar utifrån pandemin i slutet av 2020, vilket inte finns vid utgången av år 2021.

Skulder

Nämndens skulder uppgår till 157,2 miljoner kronor. I huvudsak är nämndens skulder av kortfristig karaktär och är kopplade till den löpande verksamheten. Då den löpande verksamheten har intensifierats i omfattning under slutet av 2021 har även omfattningen på leverantörs- och verksamhetsskulder ökat med 20,0 miljoner kronor.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Enligt Agenda 2030 ska de 17 globala målen leda till

- att den extrema fattigdomen avskaffas
- att ojämlikheter minskar
- att klimatkrisen blir löst
- att fred och rättvisa främjas

Arbetet med att bidra till genomförandet av Agenda 2030 har skett i det ordinarie arbetet. Varje mål för verksamhetsområdet har en koppling till ett eller flera av målen i Agenda 2030.

Förvaltningens verksamheter har bidragit till måluppfyllelsen av de globala hållbarhetsmålen genom att arbeta för

- att fler brommabor ska nå egen försörjning
- att nyanlända snabbt ska etablera sig i samhället
- att jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten och ingen ska bli diskriminerad eller orättvist behandlad
- att jämlikheten ska öka genom att information, verksamhetslokaler och parkmiljö är tillgänglig för alla
- att nya klimatsmarta lösningar ska utvecklas och verksamheterna ska dela med sig av sitt klimatarbete

- att tryggheten ska öka och våldet ska minska
- att brukare, barn, unga, äldre och medarbetare ska ha en god hälsa
- att säkerställa barns rättigheter enligt barnkonventionen
- att främja de nationella minoritetsspråken och främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur

I arbetet har den interna och externa samverkan haft stor betydelse. Samverkan är en förutsättning för att agendans mål, KF:s mål och nämndens mål ska uppnås och behöver därför vårdas och utvecklas vidare.

För att öka medvetenheten om hur verksamheterna tillsammans, i det ordinarie arbetet, bidrar till att uppfylla de globala målen i Agenda 2030, har alla avdelningar spelat in en eller flera filmer som beskriver hur deras verksamheter bidrar till uppfyllanden av de globala målen i agendan. Filmerna ska klippas ihop till en gemensam film och publiceras på intranätet som information och inspiration för det fortsatta arbetet. Filmen kommer att illustrera hur verksamheterna på olika sätt i det ordinarie arbetet bidrar till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utvecklingen.

Jämställdhet

Mål 5 i agendan handlar om jämställdhet – att rättvist fördela makt, inflytande och resurser mellan kvinnor och män. Flertalet nämndmål har en direkt koppling till mål 5 vilket gör att jämställdhetsarbetet integreras i den ordinarie verksamheten. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken har möjliggjort analyser av hur resurserna har använts och dess effekter. Ibland är det svårt att utröna orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Barns rättigheter

Arbetet med barns rättigheter grundar sig i barnkonventionen, i stadens Program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022 samt i förskolans läroplan.

Arbetet med att implementera barnrättsperspektivet i det dagliga arbetet inom socialtjänsten fortgår. En barnrättssamordnare är utsedd för att säkerställa ett sammanhållet arbetssätt. Arbetet följs upp av enhetschefer och barnrättssamordnare. Handlingsplaner har upprättats gällande implementeringen av barnrättsperspektivet inom respektive verksamhetsområde, både inom myndighet och på utförarsidan. Inom olika verksamhetsgrupper finns barnrättsombud som haft i uppdrag att, tillsammans med ansvariga chefer, driva och genomföra implementeringsarbetet i sin grupp. Barnrättsombuden har varit länken mellan barnrättssamordnare och sina verksamhetsgrupper i arbetet. Ombuden sammankallas regelbundet till gemensamma träffar för att delges information om barnrättsbaserat synsätt och få ett kollegialt erfarenhetsutbyte. Kunskapsinhämtningen ska sedan föras över till respektive verksamhetsgrupper. Grupperna genomför löpande nulägesanalyser, arbetar med aktiviteter i handlingsplanerna samt följer upp dessa. Barnrättssamordnaren deltar regelbundet i nätverksträffar med samordnare från andra stadsdelar som arrangeras av socialförvaltningen samt i stadens övergripande nätverk som stadens barnombudsman håller i.

Rutiner och arbetssätt fortsätter att utvecklas för att säkerställa att barns rättigheter tillvaratas. Barnkonsekvensanalyser är ett vedertaget arbetssätt för de enheter som arbetar riktat mot barn. Inom enheter som arbetar riktat mot vuxna har det tidigare funnits ett behov av att öka andelen analyser för att säkerställa barns rättigheter. Barnkonsekvensanalyser används i högre utsträckning än tidigare för att säkerställa att barnens situation och konsekvenser av ett avslagsbeslut ur ett barnperspektiv.

Förskolan speglar de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen kring barnets rättigheter. Utbildningen utgår ifrån barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Utbildningen tar hänsyn till barns olika förutsättningar och behov och anpassas till alla barn i förskolan.

- Barnen involveras i planeringen av utbildning.
- Barnen kan ingå i barnråd för en direkt kommunikation där barnen får möjlighet att lyfta sina tankar och som sen tas tillvara i uppföljning och utvärdering av utbildningen.
- Barn kan vara delaktiga i trygghetsronder för att utveckla miljöerna utifrån deras perspektiv.
- Undervisningen organiseras så att arbetet sker i mindre grupper i så stor utsträckning som möjligt för att alla barn ska få möjlighet till talutrymme och att bli lyssnade på.
- Varje område har en specialpedagog som arbetar förebyggande, verksamhetsnära och upprättar handlingsplaner med målet att alla barn ska vara delaktiga och få utvecklas utifrån sina förutsättningar.
- För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde som ska verka för att pedagogerna har barnen och dess rättigheter som utgångspunkt samt bistå med kunskap och inspiration.
- Barnkonventionen synliggörs och konkretiseras genom samtal, böcker och lek.

Nationella minoriteters rättigheter

Inom förvaltningen är det framförallt inom förskolan som det pågår ett utvecklingsarbete gällande nationella minoriteters rättigheter. De nationella minoriteternas språk och kulturer lyfts alltmer inom förskolan och medvetenheten ökar succesivt kring vad det innebär att vara ett förvaltningsområde och vad förvaltningen har för ansvar. Verktöget Polyglutt (en flerspråkig digital bilderbokstjänst) ger personalen möjlighet att utveckla sitt sätt att arbeta med minoritetsspråken. Förskolan har försetts med material och tips med goda exempel på arbetssätt och webbplatser för att höja kunskapen.

Förvaltningen behöver samverka med föreningar i arbetet med att erbjuda aktiviteter som bidrar till att de nationella minoriteterna kan bibehålla och utveckla sin kultur. Därför prioriterades verksamheter som främjar de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige vid beslut om föreningsbidrag 2021. Bidrag har delats ut till en förening för stöd till genomförandet av en filmfestival där nationella minoriteter belyses med filmer som berör olika språk och kulturskildringar. Festivalen har på grund av pandemin skjutits fram och planeras att

genomförs under våren 2022.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Förskola

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Förskoleområdena upplever att arbetssituationen fortfarande är ansträngd och krävande. Smittan minskade under en period för att sedan öka i slutet av året. Arbetslagen är slitna av att ordinarie personal inte varit på plats under året och det finns en mental mättnad kring situationen. Medarbetarna upplever ett stresspåslag när de behöver be vårdnadshavare att acceptera restriktionerna.

Pandemin påverkar det närvarande ledarskapet på olika sätt. Mycket tid går åt till bemanning och administrationen kring denna. Detta begränsar möjligheten för ledningen att vara närvarande chefer. Dessutom arbetar förskoleledningen mera på distans för att följa restriktionerna, vilket i sig skapar ett avstånd till medarbetarna.

Fortbildningssatsningar är till viss del fortfarande pausade, men vissa former har upptagits, till exempel nätverk och digitala kurser.

Den digitala kompetenserna har fortsatt att utvecklas och mötesformer utvecklas på olika sätt i organisationen. Tryggheten ökar kring hur verktygen kan användas och delar av dessa arbetssätt kommer leva kvar i organisationen.

Professionell kultur i form av föreställningar och biblioteksbesök har inte erbjudits under pandemin i samma omfattning som tidigare.

Utevistelsen har ökat och utifrån det ses en ökad rörelsegrad, vilket är positivt.

Ekonomiska konsekvenser

Ökade sjuklönekostnader och ökade personalkostnaderna för tillfällig personal.

Fler vårdnadshavare har valt att inte tacka ja till den garantiplats de blev erbjudna utan har istället valt att börja efter sommaren. Detta innebär mindre pengar till verksamheten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Fritidsverksamheten påverkades inledningsvis kraftigt av pandemin då den fysiska verksamheten fick stänga. Försök att nå målgruppen digitalt kunde inte ersätta de fysiska träffarna, något som påverkade besöksstatistiken. Verksamheten erbjöd inga lovprogram under sport- och påsklov. Under sommaren genomfördes ett antal aktiviteter, bland annat Bromma sports camp. I samband med att restriktionerna mildrades från september, har antalet besökare till fritidsverksamheten ökat.

Ansökningarna till kolloverksamheterna ökade kraftigt under 2021, troligtvis en konsekvens av att färre har rest bort på grund av pandemin. Av 782 inkomna ansökningar fick 496 barn

plats på kollo.

Ekonomiska konsekvenser

Den statliga sjuklöneersättningen och inställda aktiviteter och arrangemang har sammantaget bidragit till ett överskott i fritidsverksamhetens ekonomi.

Äldreomsorg

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Personalförsörjning

Sjukfrånvaron var inledningsvis under året stor inom alla verksamheter, för att sedan stabiliseras under sommaren. Under höst och vinter var det åter en ökad sjukfrånvaro. För att täcka behovet av vikarier samt klara de ökade kraven har extra personal rekryterats. Det har varit en hög personalomsättning bland sjuksköterskor vilket bedöms vara en konsekvens av pandemin.

Aktivitetscentra/mötesplatser

Konsekvenser av att mötesplatser varit stängda har gjort att ofrivillig ensamhet och social isolering har ökat. Många besökare vittnade om att de upplevde att de uteblivna aktiviteterna påverkade deras livssituation negativt. Under perioden har förebyggande verksamheter åter öppnat om än i begränsad omfattning. Aktiviteter har kunnat erbjudas, främst utomhus.

Förstärkningsteam - ändrat arbetssätt för Tryggt mottagandeteamet

Tryggt mottagande i hemmet har fram till juni övergått till att utgöra en del av förstärkningsteamet för omhändertagande av personer med covid-19 i hemmet. Hemtjänst i egen regi har från och med juni tagit över ansvaret för förstärkningsteamet och Tryggt mottagande har gått tillbaka till ordinarie verksamhet.

Inskränkningar i ordinarie verksamhet

Den ordinarie verksamheten kunde successivt återuppta ordinarie verksamhetsplanering- och genomförande under vår och sommar då både fler brukare och personal vaccinerats. Fokus har legat på att säkra personalens kunskaper och efterlevnad av basala hygienrutiner, hantering av skyddsmaterial, smittspårning med mera för att förhindra smittspridning.

Då många medarbetare som har arbetsuppgifter som lämpar sig för hemarbete har rekommenderats detta har allt fler möten skett via Skype. Det är en utmaning att upprätthålla en god arbetsmiljö när en stor del av medarbetarna arbetar hemifrån. Men användandet av digitala hjälpmedel har även medfört positiva effekter då en del möten kan hållas på ett effektivare och mer tidsbesparande sätt. Inom äldreomsorgens verksamheter används också digitala hjälpmedel i större utsträckning än förut för att underlätta för boende och anhöriga i kontakten med varandra.

Vård- och omsorgsboende

Varken föreningar eller Ung omsorg har kunnat genomföra de aktiviteter som de brukar. Verksamheterna har inte heller kunnat ta emot ferieungdomar. Detta medför att färre aktiviteter har kunnat erbjudas vilket i sin tur innebär en inskränkning i vardagen för de boende.

Hembesök, individuppföljningar, verksamhetsuppföljningar

Biståndshandläggarna gör hembesök endast i undantagsfall, kontakter sker istället via telefon och mail. För att fortsatt säkra en helhetsbild av behoven och fatta rättssäkra och likställda beslut har handläggarna ökat antalet kontakter med den enskilde.

Individuppföljningar inom hemtjänst sker per telefon. På grund av tidigare besöksförbud har endast ett fåtal individuppföljningar kunnat göras på vård- och omsorgsboende.

Många äldre har varit isolerade i sina hem under pandemin och har inte kunnat delta i aktiviteter i samma utsträckning som tidigare. Enheten för biståndshandläggning har uppmärksammat en ökning av psykisk ohälsa, ensamhet samt våld i nära relation.

Årets verksamhetsuppföljningar på vård- och omsorgsboende har genomförts digitalt. Rutiner och dokument har granskats och intervjuer har genomförts med chefer och personal. Det har dock inte gått att få en fullständig helhetsbild av verksamheterna då besök på plats inte kunnat genomföras.

Ekonomiska konsekvenser

Liksom föregående år fortsätter pandemin att påverka den ekonomiska utvecklingen. Omfattningen av beställda vård- och omsorgsinsatser, både vad gäller hemtjänst och vård- och omsorgsboenden, minskar medan kostnaderna för den egna verksamheten ökar kraftigt. Detta förklaras av att ersättningen per plats eller timme är lika hög oavsett pandemins inverkan samtidigt som de faktiska kostnaderna är betydligt högre när extrapersonal måste tillsättas och skyddsmedel användas för att ge en säker vård vid hög smittorisk.

Brommas stadsdels vård- och omsorgsboenden och hemtjänst

Beläggningen på Brommas vård- och omsorgsboenden hade i början av året inte återhämtat sig efter den nedgång som skedde 2020 på grund av pandemin. Under året har beläggningen i det närmaste kommit tillbaka till normalnivå. Däremot har kostnaderna för extra bemanning beroende på pandemin fortsatt att vara höga. Det har varit svårt att få tag i vårdpersonal främst på sjuksköterskesidan men även avseende biträdande chefer och kostnaden för inhyrd personal under året har varit mycket hög. I december förvärrades situationen ytterligare delvis beroende på den fjärde vågen av covid19, som gjorde att sjukfrånvaron bland personalen ökade.

Under 2020 minskade hemtjänstinsatserna bland annat beroende på oro för smitta. Insatserna har ökat under 2021 och Brommas hemtjänst har utfört fler hemtjänststimmar än förra året men fortfarande färre än 2019. Även 2021 har extra bemanning behövts till följd av pandemin. Även inom hemtjänsten har det särskilt i slutet av året varit problem med att få tag på personal både vad gäller att hyra in extrapersonal och tillsätta vakanta tjänster. Personalkostnaderna har därför blivit högre än beräknat.

Beställare/myndighet

Under föregående år minskade antal boenden på vård- och omsorgsboenden på grund av pandemin. Rädsla för att bli smittad bidrog till att färre ville flytta till ett vård- och omsorgsboende. Det fanns därför ett uppdämt behov år 2021 och antalet boenden ökade kraftigt under den första halvan av året. Under hösten har ökningstakten avtagit. Kostnaderna för boenden på vård- och omsorgsboenden har därför blivit något lägre än beräknat.

Sedan pandemins start har kostnaderna för hemtjänstinsatser minskat, vilket till största delen förklaras av ett minskat antal brukare med hemtjänstinsatser. Under 2021 har utförda timmar åter långsamt ökat, men totalt under året är hemtjänstinsatserna fortfarande mycket lägre än 2018 och 2019 innan pandemin startade.

Kostnader kopplade till covid-19 för äldreomsorgen har uppgått till 41,2 miljoner kronor under året.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Regelbundna prioriteringar och anpassade arbetssätt har tillämpats inom myndighetens verksamhet som handlägger ansökningar för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljningsmöten har genomförts digitalt och i vissa fall utomhus.

Den dagliga verksamheten har öppnat och bedrivit verksamhet i mindre skala utifrån de restriktioner som gäller. Aktiviteter har i perioder anpassas till att utföras utomhus.

Anpassningar har gjorts för att tillgodose individuella behov och önskemål.

Fler boende är hemma ifrån dagliga verksamhet. Boendeenheterna har stärkt upp med extra personal.

Gemensamma aktiviteter inom boendeenheterna har genomförts med färre deltagare än normalt. Fler individuella aktiviteter har genomförts och även fler aktiviteter utomhus.

Planerade utvecklingsinsatser och planerad kompetensutveckling har ställts in eller pausats.

Verksamheterna har under året startat upp ett eget psykiatrinätverk till följd av ökad psykisk ohälsa som effekt av pandemin och ökad isolering, där ombud-medarbetare tillsammans med chefer haft möjlighet att ha dialog kring svårigheter/dilemman kopplat till psykisk ohälsa. Nätverket har bjudit in andra aktörer så som psykiatri, habilitering och LSS hälsan till som ett stöd till medarbetarna i det fortsatta arbetet för individer i psykisk ohälsa.

Ekonomiska konsekvenser

Ökade kostnader inom grupp- och servicebostäder då brukare varit hemma istället för på daglig verksamhet. Det är personalkostnaderna som blivit högre till följd av extra vikarietäckning. Men samtidigt lägre kostnader för daglig verksamhet. Utökad personlig assistans har beviljats för några brukare som inte kunnat närvara på sina dagliga verksamhet. Kostnaderna för personliga transporter till daglig verksamhet var 2,9 miljoner kronor lägre än år 2019.

Kostnader kopplade till covid-19 för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är 3,5 miljoner kronor.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Antalet inkomna orosanmälningar gällande barn och unga minskade i början av pandemin, vilket troligtvis berodde på att barn och ungas kontaktytor med exempelvis skola och förskola

begränsades. Under hösten 2020 och våren 2021 ökade inflödet av orosanmälningar gällande barn och unga. Många av ärenden var av allvarlig karaktär och rörde våld mot barnet. Under perioden har antalet inkomna ärenden minskat men många av ärenden rör fortfarande att barn och unga utsätts för våld. Fysiska möten har under perioden varit begränsade och i stället skett via Skype eller via telefon. I ärenden som rör allvarlig oro för barn och unga där skyddsbedömningar ska göras, har möten genomfört fysiskt. Både rekrytering av nya familjehem och uppföljning av vård i familjehem har i många fall genomförts digitalt.

Situationen kring covid-19 påverkar både planeringen för och möjligheterna att hålla grupper inom ramen för föräldrastödsprogrammen. Grupper har inte kunnat erbjudas utifrån rådande situation med ökad smittspridning. Förberedelser och planering har fortsatt under tertialen för att föräldrastödsgrupperna ska kunna erbjudas under hösten.

Inom Enheten för vuxna har antalet fysiska besök fortfarande varit lågt och beviljade insatser och nyansökningar till stor del följts upp per telefon eller digitalt. Vid inkomna LVM-anmälningar har fysiska besök och möten dock bedömts vara nödvändiga för att göra rättssäkra bedömningar. Scheman för medarbetarna har upprättats för att minska antalet personer på plats i syfte att minimera smittorisen. Pandemin har påverkat beviljade insatser, vilket har lett till ökat motivationsarbete samt fler tillfälliga insatser för att säkerställa att brukarens behov tillgodosetts.

Inom Resursenheten har fokus legat på att bedriva verksamheter trots pandemin, vilket inneburit delvis förändrade arbetssätt i form av digitala möten och försiktighetsåtgärder kopplat till smittspridning.

Socialpsykiatrins boendestöd har utvecklat digitala arbetssätt genom att erbjuda boendestöd via Skype. Arbetssättet har skapat en ökad tillgänglighet till boendestödet utifrån klientens individuella behov.

De flesta behandlingar genom öppenvården har genomförts digitalt via Skype eller via telefon och bokade möten på plats minimerats. Öppenvårdsbehandling i grupp för missbrukare har helt ställts in och sker i stället individuellt via Skype eller telefon. En konsekvens av detta är att behandlingarna pågår över en längre period än planerat.

Fältverksamheten har påverkats av pandemin genom att fältassistenter inte har kunnat närvara på skolor. Delar av arbetet har förflyttats från skolor till digitala plattformar, till exempel digitala föräldraföreläsningar och möjlighet att ge stöd via sociala medier.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska effekten som kunnat ses under året är att fler brukare än vanliga år tackat nej till boendestödstimmar, ledsagning och hemtjänst.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Utökad frekvens av renhållning och tömning av papperskorgar på parkmark gentemot avtalat.

Förseningar i varuleveranser och sjukfrånvaro har medfört att projekt inte blivit klara enligt plan.

Ekonomiska konsekvenser

Förseningar i varuleveranser och sjukfrånvaro har medfört att projekt dragit ut på tiden och medfört behov av ombudgetering till år 2022.

Ekonomiskt bistånd**Verksamhetsmässiga konsekvenser**

Verksamheterna har anpassat arbetssätten för att minska smittspridningen och flera av besöken genomförs digitalt. Kravet på den enskilde exempelvis gällande redovisning av sökta arbeten för att beviljas ekonomiskt bistånd, har inte fullt ut kunnat upprätthållas utifrån pandemins konsekvenser på arbetsmarknaden.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har trots pandemins konsekvenser inte ökat under året. Det finns risk att denna effekt kommer märkas av på längre sikt då fler personer blivit arbetslösa i samhället. Under 2021 har staten hjälpt till med bidrag kopplat till pandemin. Det är osäkert hur de statliga bidragen kommer att vara framöver.

Arbetsmarknadsåtgärder**Verksamhetsmässiga konsekvenser**

Den pågående pandemin påverkar fortfarande hur ofta Jobbtorg träffat sina klienter, något som försvårat att säkerställa att klienterna får rätt stöd på väg mot självförsörjning. Antalet aspiranter som fått Stockholmsjobb är fortfarande lågt, främst på grund av att antalet tillhandahållna platser inom Jobbtorg till följd av pandemin har minskat. Inom Västerorts Aktivitetscenter har verksamheten inte tagit emot personer för arbetsträning i egen regi bland annat beroende på pandemin.

Förskola och äldreomsorg (vård och omsorgsboenden) har inte haft möjlighet att erbjuda platser till feriejobb på grund av pandemin.

Ekonomiska konsekvenser

Antalet platser för feriejobb och antalet OSA anställningar har varit lägre i år än tidigare på grund av pandemin och kostnaderna har därmed blivit lägre än förväntat.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Bromma stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2021 varit tillräcklig. Det interna kontrollarbetet har fortlöpt under året i enlighet med nämndens väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan.

Fem processer har kontrollerats under året.

Att stödja människor i Bromma att tillvarata sina resurser för att bli självförsörjande.

Processen och arbetssätt är kopplad till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.1

Förändringsplaner

Genomförda kontrollaktiviteter visar att beslutade arbetssätt har använts som innebär att förändringsplaner har upprättats tillsammans med den enskilde. Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har minskat jämfört med föregående år.

Samhällsvägledning och samverkan med berörda verksamheter inom förvaltningen, Jobbtorg, andra myndigheter och ideella organisationer

Genomförda kontrollaktiviteter visar att arbetsgrupp Nyanlända har utvecklat arbetssätt som resulterat i framgångsrik intern och extern samverkan. Avrapportering till styrgrupp har skett enligt plan.

Att ge äldre insatser med god kvalitet, trygghet och inflytande. Processen och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.5.

Dokumentation enligt SoL och HSL är god

Genomförda kontrollaktiviteter visar att systematiska kontroller genomförs för att säkerställa en god dokumentation i enlighet med SoL och HSL. Ett projekt i social dokumentation har under året startats på vård- och omsorgsboendena med syfte att förbättra kvaliteten i dokumentationen och därmed även genomförandeplanerna.

Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter. Processen och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.2

Lokalförsörjningsplanering genom samlokalisering

Genomförda kontrollaktiviteter visar att lokalfrågan varit en stående punkt på förvaltningsledningens dagordning. Under året har fokus varit på flytten till nytt förvaltningskontor. Nytt förvaltningskontor har resulterat i att andra lokalförändringar har kunnat genomföras som skapat lokalsamverkan och effektivare lokalutnyttjande.

Att arbeta mot oegentligheter. Processen och arbetssätt är kopplad till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.1

Felaktiga utbetalningar förebyggs genom kontroll av tillstånd och erforderliga handlingar i handläggningen genom ifylld checklista som följer ärendet från mottagning till utredning

Genomförda kontrollaktiviteter visar att enheten har säkerställt att alla kontroller är gjorda enligt upprättad checklista.

Säkerställa att upphandlade assistansbolag har tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Genomförda kontrollaktiviteter visar att kontroll har genomförts av att upphandlade assistansbolag har tillstånd från IVO. Registerkontrollen hos IVO har utökats till att även kontrollera att företag som levererar ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS har tillstånd från IVO.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete. Processen och arbetssätt är kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 3.2

Använda digitala system i arbetet

Genomförda kontrollaktiviteter visar att kontinuerlig kontroll av behörigheter i digitala system har genomförs löpande av behörighetsadministratörer. Uppmärksammade avvikelser har åtgärdats.

Följa stadens riktlinjer för informationssäkerhet

Genomförda kontrollaktiviteten har visat på avvikelser. Enhetsvisa åtgärder har vidtagits såsom ökad frekvens av egna kontroller och genom att säkerställa kunskapen inom området.

Övriga kontroller som genomförts under året

Systematiska kontroller i form av egenkontroller har genomförts i det dagliga arbetet inom alla verksamheter för att säkerställa följsamhet till rutiner och arbetssätt. Ekonomienhetens genomförda egenkontroller under året visar att Brommas verksamheter har rättvisande räkenskaper och att chefer och medarbetare känner till och följer gällande regelverk kring redovisning, inköp och representation. Inom äldreomsorgen har ett särskilt fokus varit på följsamhet till basala hygienrutiner och rutiner för skyddsutrustning. Inom förvaltningens LSS-verksamheter har det genomförts egenkontroller löpande inom ett flertal områden. Alla verksamheter har lämnat skriftlig rapport månadsvis till enhetschef. Inom individ- och familjeomsorg har rutiner och arbetssätt setts över för att öka kvaliteten och rättssäkerheten.

Som ett led i förvaltningens krisledningsarbete har lägesrapporter utifrån mall inhämtats från samtliga enheter varje vecka fram till och med mitten av oktober.

Stadens socialtjänstinspektörer har genomfört en granskning av handläggning av barn 0-12 år i fyra stadsdelsförvaltningar däribland Bromma. Utvecklingsområden uppmärksammades som förvaltningen arbetar vidare med.

Revisionskontoret har granskat brandskyddsarbetet vid bostäder med särskild service enligt LSS. Revisionskontorets rekommenderar bland annat att brandövningar genomförs och att rutiner för utrymnings-/inrymning görs kända hos personalen. Åtgärder utifrån rekommendationer är vidtagna.

Revisionskontoret har genomfört en fördjupad granskning av kompetensförsörjning i förskolan. Revisionskontorets bedömning är att nämnden behöver utveckla arbetet för att säkerställa kompetensen inom förskoleverksamheten.

Miljöförvaltningen har under året genomfört inspektioner av förskolor gällande inomhusmiljön. De brister som identifierades har åtgärdats och följts upp inom verksamhetens egenkontrollarbete. Miljöförvaltningen har också genomfört ett stort antal livsmedelskontroller inom förskolan, äldreomsorgen och övrig verksamhet.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört kontroll av att privata hemtjänstutförare som anlitas har tillstånd från IVO. Kontrollen visade att en hemtjänstutförare (fönstertvätt) saknade tillstånd från IVO. Efter nämndens svar till IVO har ärendet avslutats eftersom förvaltningen bedöms genomföra kontroll av privata utförarens tillstånd.

Nämndens dataskyddsbud (DSO) har i sin årsrapport 2020 lämnat rekommendationer utifrån granskning av integritet och dataskydd i nämndens verksamheter. Rekommendationer som förvaltningen arbetat med under året.

Sammantagen bedömning

Den sammantagna bedömningen är att nämndens interna kontroll varit tillräcklig under 2021. De avvikelser och utvecklingsområden som har identifierats både genom den egna interna kontrollen och genom externa aktörers uppföljningar har resulterat i åtgärder för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Systematiskt kvalitetsarbete

Genom ständiga förbättringar, små som stora, utvecklas kvaliteten i nämndens verksamheter. Genom ett ledarskap som präglas av mod och tillit ska det systematiska kvalitetsarbetet stärkas ytterligare. Förvaltningen har påbörjat implementeringen av stadens nya chefsprofil och nya kvalitetsprogram, två program som stödjer det fortsatta kvalitetsarbetet.

Under året har det systematiska kvalitetsarbetet löpande skett genom

- stadens system för integrerad styrning och uppföljning - ILS
- analyser av resultat
- resultatdialoger
- intern kontroll
- hantering av avvikelser
- hantering av klagomål och synpunkter
- incidentrapportering i incidentrapporteringssystemet IA
- verksamhetsuppföljningar
- revisioner
- kollegial observation
- brukarundersökningar
- ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) inom socialtjänst och äldreomsorg
- förskolans webbaserade kvalitetsindikator - WKI
- förskolans systematiska kvalitetsarbete i enlighet med läroplanen
- Kompetensbaserad rekrytering

Socialtjänstens systematiska kvalitetsarbete

Avdelning Socialtjänst och fritid arbetar med egenkontroller utifrån Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem, SOSFS 2011:9. Egenkontroll görs bland annat genom granskningar av dokumentation, genomförandeplaner, barnkonsekvensanalyser och utredningstider. Egenkontroller sker också genom kollegiala kvalitetsobservationer och

verksamhetsuppföljningar. Ett digitalt kvalitetsledningssystem är under uppförande inom ramen för stadens integrerade ledningssystem, ILS. Socialtjänsten arbetar med avvikelser inklusive lex Sarah. Klagomål, synpunkter och beröm registreras och åtgärdas i enlighet med förvaltningens rutiner. Resultat av tillsyn och granskningar som genomförts av Inspektionen för vård och omsorg, revisionskontoret och av stadens socialtjänstinspektörer tas tillvara och används för att utveckla verksamheten.

Förskolans systematiska kvalitetsarbete

Avdelning förskola har skrivit fram en handlingsplan kring det systematiska kvalitetsarbetet som ska tydliggöra förväntningar och de processer som identifierats som viktiga i detta arbete. De perspektiv som det systematiska kvalitetsarbetet ska vila på är lärande, medarbetare, vårdnadshavare och ekonomi.

Alla förskolor dokumentera kontinuerligt sin verksamhet. Med hjälp av dokumentationen kan barnens utveckling och lärande följas men även utbildningens kvalitet blir utvärderad och analyserad i förhållande till läroplanen. För att säkerställa att medarbetarna på alla nivåer har den kompetens som behövs genomförs kompetenskartläggningar i organisationen med hjälp av kompetensverktyget KOLL.

Äldreomsorgens systematiska kvalitetsarbete

Äldreomsorgens systematiska kvalitetsarbete under 2021 har fokuserat på uppföljning av egenkontroll samt förbättrad patientsäkerhet. Gemensamma mallar för egenkontroll har upprättats. Samtliga enheter har påbörjat en strukturerad egenkontroll av HSL- och SoL-dokumentation.

I samarbete med socialtjänsten pågår ett arbete med att lägga in verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med SOSFS 2011:9 i stadens digitala integrerade ledningssystem, ILS-webb.

Digitaliseringens möjligheter

Den digitala utvecklingen inom alla verksamhetsområden ställer allt högre krav på den digitala kompetensen hos chefer och medarbetare. För att kunna ta vara på de digitala möjligheterna har förvaltningen påbörjat arbetet med ett kartläggningsverktyg. Ett verktyg som ska mäta den digitala mognaden inom olika verksamhetsområden. Syftet med kartläggningen är att identifiera kompetensutvecklingsbehov både på övergripande nivå och på verksamhetsnivå. Rätt kompetenshöjande insatser kan därefter sättas in som leder till en förflyttning som innebär att de digitala möjligheterna skapar nytta för brommaborna.

Innovation

Chefer och medarbetare uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt.

Den pågående digitaliseringen ändrar succesivt förutsättningarna i verksamheterna. Pandemin har påskyndat den digitala utvecklingen inom förvaltningens verksamheter. Den digitala kompetensen har höjts hos många medarbetare. Nya arbetssätt har förändrat både ledning och

organisering av arbetet - förändringar som till stora delar kan antas kvarstå efter pandemin. Digitala möten har till exempel frigjort tid och därmed skapat utrymme för annat.

För att öka kunskapen om innovationsarbetet i staden har innovation utgjort tema på ett av årets chefsforum. I forumet fick chefer från olika verksamheter dela erfarenheter och diskutera hur ledarskapet kan främja innovationsarbetet. På årets sista chefsforum påbörjades implementeringen av stadens nya chefsprofil kopplat till det kommande kvalitetsprogrammet där styrning och ledning har en väsentlig betydelse i innovationsarbetet.

Kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning kvalitetsutvecklar verksamheterna samtidigt som det ökar intresset för att arbeta inom samtliga verksamhetsområden.

Mälarbacken som är en akademisk nod tar emot ett stort antal studenter från Karolinska institutet för verksamhetsförlagd utbildning. Verksamheten har genomfört en projektplanering under 2021 för att starta en utbildningsavdelning med stöd från KI. En pilot kommer att genomföras under 2022.

För att stödja anhängvårdare för personer med demens pågår ett projekt inom äldreomsorgen i samarbete med KI och KTH som handlar att utveckla en mobilapplikation för att mildra stress och förbättra livskvaliteten hos anhöriga. Projektet syftar till att undersöka effekten av en intervention där en applikation för mobiltelefoner eller surfplattor kommer att användas. Syftet med interventionen är att via en "app" minska stress hos anhängvårdare för personer med demens som bor hemma. Interventionen innebär att svara på frågor från anhöriga och leda diskussioner där anhöriga får dela med sig eller prata om sina erfarenheter av att vårda en person med demens. Interventionen förväntas bidra med ny kunskap om hur anhöriga till personer med demens som bor hemma kan stödjas för att klara sin vardag. Projektet startade under hösten 2020 men har blivit försenat på grund av tekniska problem med mobilapplikationen.

Förskolan deltar i ett forskningsprojekt kring hållbar förskola som leds av forskningsinstitutet Ifous. Målet med projektet är att utveckla långsiktiga och forskningsbaserade arbetsätt så att förskolan utvecklar arbetet inom området hållbar utveckling med avsikten att stärka barns lärande och utveckling. Syftet är också att genom samarbete mellan professionen och forskare låta de verksammas kunskaper och erfarenheter utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och ny forskning. Kunskapen om hållbar utveckling och de globala målen ska under projektets tid öka hos medarbetare och barn.

Förvaltningskontoret har flyttat till nya lokaler i vilka fler verksamheter än tidigare inryms. Genom nya arbetsätt i en aktivitetsbaserad miljö främjas kreativitet och samverkan. Under 2022 fortsätter det gemensamma arbetet med att utveckla nya beteenden, enskilt och tillsammans, beteenden som aktivitetsbaserat arbete handlar om.

Målkonflikter och strukturella hinder som påverkat det systematiska kvalitetsarbetet

För att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete och nå uppställda mål behöver förvaltningen kunna möta kompetensförsörjningens utmaningar både på kort och lång sikt.

Om personalomsättningen är stor, särskilt bland chefer och andra nyckelpersoner, försvåras det systematiska kvalitetsarbetet. Under 2021 har personalomsättningen ökat jämfört med 2020. Högst personalomsättning har det varit bland sjuksköterskor vilket bedöms vara en konsekvens av pandemin. För att vända denna utveckling ses bemanningen av sjuksköterskor över. Även bland biträdande enhetschefer har personalomsättningen varit hög. För att identifiera orsaker till personalomsättningen görs en översyn av biträdande enhetschefers löner, uppdrag och mandat både inom förvaltningen och i jämförelse med staden.

Samverkan mellan förskolan och övrig verksamhet försvåras av att förskolan och övrig verksamhet har olika leverantörer av it. Detta i sin tur påverkar kvalitetsarbetet. Denna fråga har varit svår att hantera, här har det handlat om att göra det bästa av situationen.

Skypes begränsade möjligheter har hanterats genom olika lösningar. Det har bland annat varit svårt att genomföra säkra digitala möten med regionen eftersom staden och regionen använder olika digitala plattformar. Under 2021 har staden påbörjat ett arbete för att hitta en lösning. En ny videokonferenslösning kommer att införas under våren 2022 som innebär en möjlighet att kunna kommunicera digitalt med en hög säkerhet.

Olika interna och externa verksamheters kvalitetsarbete kan påverka den egna verksamhetens kvalitetsarbete genom att enkäter och uppföljningar tar resurser från kärnverksamheten för att tillmötesgå den uppföljande verksamhetens behov av information. Detta var särskilt påtagligt under delar av pandemin och hanterades genom att enkäter som inte varit obligatoriska prioriterades bort.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är värdefull information för förvaltningens arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheten. De ger möjlighet att förebygga och åtgärda brister och att identifiera förbättringsområden. Inom förvaltningens verksamheter finns det en öppenhet och lyhördhet för synpunkter och klagomål samt rutiner för att rätta till fel och brister som uppkommer. Klagomål löses vanligtvis inom berörd enhet i dialog med den som har lämnat klagomålet.

I förvaltningens verksamheter registreras klagomål och synpunkter i varierande grad. Det innebär att den statistik som har levererats från enheterna inte är fullständig. Skriftliga synpunkter/klagomål registreras som regel av enheterna, en del diarieförs. Men flertalet synpunkter och klagomål ute i verksamheterna framförs muntligt och kanske även hanteras omedelbart. Klagomål som inkommer följs alltid upp inom berörd enhet och de som lämnat klagomål har fått återkoppling.

Förskolan

De flesta synpunkterna som har inkommit till verksamheten under året är kopplade till pandemin. Det finns positiva åsikter om den information som gått ut från avdelning förskola då den har uppfattats som tydlig och bra men i övrigt handlar det mest om missnöje och då framförallt om att barnen blir hemskickade och att det råder delade meningar om tolkningar från Folkhälsomyndighetens direktiv. Det finns också kritik mot att barnen behövt vara ute stora delar av dagen och att vårdnadshavarna inte fått komma in i förskolornas lokaler. Andra

klagomål som kommit in berör Skolplattformen som uppfattas svårhanterlig och att tekniken krånglar. Klagomål har också handlat om planerade lokalförändringar.

Socialtjänst och fritid

De positiva synpunkterna som inkommit har till största del handlat om bemötande, insatsens innehåll och tillgänglighet. Klagomål som framförts har handlat om bemötande, handläggning och information. Alla klagomål (där det varit möjligt) har bemötts och kommunicerats med de som framfört dessa. Synpunkter och klagomål har diskuterats inom berörda verksamheter och eventuella förbättringar har genomförts.

Äldreomsorg

Synpunkterna handlar uteslutande om positiva ord om trevligt bemötande från omvårdnadspersonal och handläggare. Klagomålen är av mer blandad karaktär där man inom hemtjänsten får in klagomål som bland annat rör bilkörning och bristande kunskaper i svenska språket samt låg kontinuitet. Enheten för biståndshandläggning har fått in klagomål som rör brister i tillgänglighet. Klagomålen utreds på respektive enhet och återkoppling sker till den som lämnat in klagomålet. Rutiner finns för hur synpunkter och klagomål ska dokumenteras och hanteras, men det framkommer att den behöver repeteras på flera enheter. Medan rapportering och dokumentation fungerar bra på andra enheter.

Antal positiva synpunkter

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	64	17	0
Bemötande	39	27	15
Kompetens	31	14	7
Kontinuitet	23	1	1
Information	91	11	0
Handläggning	35	12	0
Insatsens innehåll	9	23	1
Annat	19	2	0
SUMMA	311	107	24

Antal klagomål

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	11	12	5
Bemötande	20	18	7
Kompetens	7	4	0
Kontinuitet	2	4	2
Information	20	17	2
Handläggning	5	19	0
Insatsens innehåll	13	2	3
Annat	26	12	2
SUMMA	133	88	21

"Tyck till" för felanmälan eller synpunkter

I staden tillämpas ett digitalt system för synpunkts- och klagomålshantering "Tyck till". Systemet möjliggör för allmänheten att på ett enkelt sätt rapportera in fel, frågor, klagomål, idéer och beröm.

Brommaborna använder sig i hög utsträckning av de digitala möjligheterna för att lämna synpunkter, felanmälningar och klagomål. Förutom "Tyck till" tillkommer ärenden via telefon, mail, brev och besök. Antalet inkomna ärenden under året uppgår till 2927, en minskning med 143 jämfört med 2020. Anmälningar via mobilapplikationen uppgår till 2200, vilket är 75 procent av alla inkomna synpunkter.

Ärendena i synpunktsportalen är fördelade på följande kategorier:

- Frågor 832
- Klagomål 606
- Idéer 249
- Felanmälan 1185
- Beröm 55

Felanmälan vidarebefordras till entreprenören för åtgärd. En stor del av klagomålen berör driftstörningar och borde därför också ha registrerats som felanmälan och gått direkt till entreprenören.

Av inkomna ärenden, exklusive felanmälningar, är 1240 avslutade genom att de besvarats eller vidarebefordrats till en entreprenör för åtgärd. Resterande ärenden är under utredning.

Det största antalet inkomna ärenden berör frågor om träd/buskar, gräsklippning samt lekredskap i parker.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2022-02-10
Peter Dacke, Avdelningschef	2022-02-10